

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

Møteinnkalling

Utvalg: Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan
Møtested: Rådhuset i Tydal, møterom Øyfjellet, Tydal
Dato: 05.12.2023
Tidspunkt: 10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Velkommen til møte i Tydal !

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
	Styresak		
ST 27/2023	Godkjenning av innkalling, saksliste og valg av styremedlem til å signere protokoll sammen med leder		
ST 28/2023	Referat sak		
RS 26/2023	Skarvan og Roltdalen og Sylan - valg av representanter til nasjonalpark- / verneområdestyrer - Miljødirektoratet		2023/47
RS 27/2023	Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - informasjon om grunnstøtte til drift til styrene fra og med 2024 - Miljødirektoratet		2023/47
RS 28/2023	Konsultasjonsmøte - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - Bevaring av verdifull natur - nasjonalpark		2023/47
RS 29/2023	Sylan landskapsvernområde - skadet kulturminne id 112574 ved Rømslihøgda-Djupholma i Sylan LVO, Tydal		2023/47
RS 30/2023	Henvendelse - samarbeidsavtale - Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan og Stråsjøen hytteforening		2023/47
RS 31/2023	Skarvan og Roltdalen og Sylan - svar på henvendelse fra Stråsjøen hytteforening		2023/47
RS 32/2023	Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan - oppfølging av samarbeidsavtale med Stråsjøen hytteforening		2023/47
RS 33/2023	Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - motsvar - Stråsjøen hytteforening - 071123 - samarbeidsavtale		2023/47
RS 34/2023	Rammer og opplegg for Statsforvalteren og verneområdestyrer - innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder, naturrestaurering og SNO-ressurser i verneområder - 2024		2023/47
	Styresak		
ST 29/2023	Saksframlegg - Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan - vedtak i delegerte saker i perioden 150823-281123		2023/46
DS 34/2023	Innvilget - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - dispensasjon for motorferdsel - 2023-2026 - Nordre Evjevollen - Asbjørn Alexander Velve Fellinghaug		2023/287
DS 35/2023	Innvilget - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - dispensasjon for motorferdsel - 2023 - 2026 - Asbjørn Alexander Velve Fellinghaug		2023/287

DS 36/2023	Innvilget - Sylan landskapsvernområde - dispensasjon til motorferdsel - ATV - båtnaust ved Essandsjøen - Storerikvollen - Trondhjems turistforening		2023/8793
DS 37/2023	Innvilget - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - dispensasjon til motorferdsel - transport av felt vilt - Stjørdal statsallmenning - Toralf Pedersen		2023/9497
DS 38/2023	Avslag - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - dispensasjon for motorferdsel med ATV - frakt av felt vilt - Ola Jostein Uthus		2023/9093
DS 39/2023	Innvilget - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - dispensasjon for motorferdsel med snøscooter til Søndre Evjevoll - 2023 - 2027 - Jan Olav Warmdal		2023/9887
DS 40/2023	Innvilget - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - dispensasjon for motorferdsel - Hersjøen til Ballvollen - Svein Inge Eidem		2023/9765
DS 41/2023	Innvilget - Sylan landskapsvernområde - dispensasjon til motorferdsel 2023 - 2026 - drift og vedlikehold av transmisjonsnettledning - Statnett		2023/9305
DS 42/2023	Innvilget - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - dispensasjon for motorferdsel - hytte ved Ramsjøen - 2023 - 2027 - Marit Aune		2023/10996
DS 43/2023	Innvilget - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - Prestøyene - dispensasjon for motorferdsel - Selbu vekta til Store Kverfjellvatnet - kjøring av proviant til hytte - Steinar Per Hårstad		2023/11124
DS 44/2023	Innvilget - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - dispensasjon for motorferdsel 2024 - 2025 - byggetiltak Røsetvollen - Morten Hegge Styresak		2023/11438
ST 30/2023	Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - godkjenning av revidert forvaltningsplan etter høring		2020/5693
ST 31/2023	Saksframlegg - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - godkjenning av grunnlag for søknader og avtaler - innfallsport ved Sildra		2023/13023
ST 32/2023	Skarvan og Roltdalen og Sylan - oppsummering av tiltak i 2023 og plan for 2024		2023/47
ST 33/2023	Saksframlegg - drift av Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan - budsjett og møteplan 2024		2023/47
ST 34/2023	Saksframlegg - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - søknad om montering av solventilator på kvernfellstue - Kantstoggo - Sone A - Høgfjellet - Per Ivar Velve		2023/9359
ST 35/2023	Saksframlegg - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - [Redacted] [Redacted]	X	[Redacted]
ST 36/2023	Eventuelt		

**ST 27/2023 Godkjenning av innkalling, saksliste og valg av styremedlem til å
signere protokoll sammen med leder
ST 28/2023 Referat sak**

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2023/7797Saksbehandler:
Ingrid Moe Dahl

Valg av representanter til nasjonalpark- og verneområdestyrer

Med bakgrunn i høstens kommune- og fylkestingsvalg ber Miljødirektoratet om at kommuner og fylkeskommuner som har verneområder som forvaltes av et nasjonalpark-/verneområdestyre utpeker representanter til nasjonalpark-/verneområdestyrene for perioden 2024-2027.

Miljødirektoratet vil følge anbefalingene fra kommunene/fylkeskommunene så langt det er mulig, jf. dog at sammensetningen av styret skal følge kravene til kjønnsfordeling i likestillingsloven § 28. Vi ber derfor om at kommunene/fylkeskommunene angir om de innstilte representantene er ført opp i prioritert rekkefølge.

Hver kommune skal være representert med ett medlem, primært ordføreren eller et formannskapsmedlem evt. fra faste kommunestyrerepresentanter i kommunen, og bes om å innstille en kvinne og en mann. I nasjonalpark- og verneområdestyrer for områder som i sin helhet ligger i én kommune skal kommunen være representert med to medlemmer. Disse kommunene bes om å innstille to menn og to kvinner.

Fylkeskommunen skal være representert med ett medlem fra fylkestinget/fylkesrådet, og bes om å innstille en kvinne og en mann blant fylkestingets/fylkesrådets faste medlemmer. Det vil bli gjort endringer i sammensetningen i noen styre etter endringer i fylkesinndelingen som skjer fra årsskiftet. Der det er aktuelt ber vi fylkeskommunen innstille sine representanter ut fra fylkesinndelingen som gjelder fra 1.1.2024.

De kommunene/fylkeskommunene som er representert i flere nasjonalpark-/verneområdestyrer må innstille representanter til alle styrene hvor det framgår hvilket styre representantene er innstilt til.

Miljødirektoratet ber videre om at oversikt over innstilte representanter og vararepresentanter til nasjonalpark-/verneområdestyrene sendes til direktoratet så snart som mulig.

Miljødirektoratet vil så snart vi har fått svar fra kommunene/fylkeskommunene reoppnevne nasjonalpark-/verneområdestyrene på bakgrunn av forslagene som er kommet fra kommunene/fylkeskommunene.

Miljødirektoratet vil også oppdatere styrenes vedtekter, gjeldende fra 1. januar 2024. De nye vedtektene vil oversendes sammen med oppnevning av nytt styre.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam
seksjonsleder

Ingrid Moe Dahl
seniorrådgiver

Fra: Ingrid Moe Dahl[ingrid.moe.dahl@miljodir.no]

Sendt: 22.11.2023 14:40:49

Til: Skansen, Ronny; Gulbrandsen, Jenny Marie; Eide, Sara Kristiane; Odden, Alf; Haug, Jørn Trygve; Grevrusten, Stein Magne; Stokkenes, Aina-Elise Bolstad; Bøe Kildahl, Henriette Othilie; Valan, Sindre Kolstad; Sveen, Kari; Ullring, Ulf; Liebe, Morten; anves@statsforvalteren.no; Sorlie, Kristine; Rødstøl, Mari Melbø; Stensby, Trond; Skarsaune, Ingvild; Nystuen, Hilde; Berge, Eirin; Sem, Gunhild Kirsti; Svendsgard, Bernhard; Nystad, Ingvild Hansen; Kvalshaug, Ole-Jakob; Aarstrand, Bjørnar; Sørensen, Emma Andrea; Andersen, Erik Jonas; Rova, Johan; Ingvaldsen, Inge Sollund; Halvorsen, Morten; Buttingsrud, Trond Erik; Jaren, Hege; Olsen, Monika; Skjemstad, Oddrun; Hansen, Stine Emilie Nøding; Benonisen, Rune; Storm, Nina Andrea; Bjerka, Ida Steien; Vistnes, Ingunn Ims; Salmila, Karoline; Østereng, Geir; Solbakke, Jørgen Eira; Baardvik, Bjørn Morten; Kollstrøm, Rolf; Birkeland, Ingve; Tødås, Tore; Thyrum, Kirsten; Bull, Hans; Nisja, Eli Grete; Duvier, Roy; Slettom, Lars; Berger, Marit Sophie; Henriksen, Linda Forbregd; Strand, Sigbjørn; Nøstvold, Lina; Moen, Hege Sæther; Sjørmæling, Anne; Herregården, Kristian Kvaalen; Dobbedal, Eirik Johansen; Kråkenes, Lars Mikkjel Hus; Wallevik, Øystein; Snøtun, Trygve; Hauge, Tor Arne; Nedrelo, Eldrid; Nornes, Anbjørg; Vallestad, Jorunn; Underdal, Maria Baudonnel; Røyrvik, Alf

Erik[ronny.skansen@statsforvalteren.no; jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no; sara.kristiane.eide@statsforvalteren.no; alf.odden@statsforvalteren.no; jorn.haug@statsforvalteren.no; stein.grevrusten@statsforvalteren.no; aina-

elise.bolstad.stokkenes@statsforvalteren.no; henriette.kildahl@statsforvalteren.no; sindre.valan@statsforvalteren.no; kari.sveen@statsforvalteren.no; ulf.ullring@statsforvalteren.no; morten.liebe@statsforvalteren.no; anves@statsforvalteren.no; kristine.sorlie@statsforvalteren.no; mari.rodstol@statsforvalteren.no; trond.stensby@statsforvalteren.no; ingvild.skarsaune@statsforvalteren.no; hilde.nystuen@statsforvalteren.no; eirin.berge@statsforvalteren.no; gunhild.sem@statsforvalteren.no; bernhard.svendsgard@statsforvalteren.no; ingvild.hansen.nystad@statsforvalteren.no; ole-

jakob.kvalshaug@statsforvalteren.no; bjornar.aarstrand@statsforvalteren.no; emma.andrea.sorensen@statsforvalteren.no; erik.jonas.andersen@statsforvalteren.no; jorov@statsforvalteren.no; inge.ingvaldsen@statsforvalteren.no; morten.halvorsen@statsforvalteren.no; trond.erik.buttingsrud@statsforvalteren.no; hege.jaren@statsforvalteren.no; monika.olsen@statsforvalteren.no; oddrun.skjemstad@statsforvalteren.no; stine.emilie.noding.hansen@statsforvalteren.no; rune.benonisen@statsforvalteren.no; nina.storm@statsforvalteren.no; ida.bjerka@statsforvalteren.no; ingunn.vistnes@statsforvalteren.no; karoline.salmila@statsforvalteren.no; geir.ostereng@statsforvalteren.no; jorgen.solbakke@statsforvalteren.no; bjorn.baardvik@statsforvalteren.no; rolf.kollstrom@statsforvalteren.no; ingve.birkeland@statsforvalteren.no; tore.todas@statsforvalteren.no; kirsten.thyrum@statsforvalteren.no; hans.bull@statsforvalteren.no; eli.nisja@statsforvalteren.no; Roy.Duvier@statsforvalteren.no; lars.slettom@statsforvalteren.no; marit.berger@statsforvalteren.no; Linda.Forbregd@statsforvalteren.no; sigbjorn.strand@statsforvalteren.no; lina.nostvold@statsforvalteren.no; hege.moen@statsforvalteren.no; anne.sjomaling@statsforvalteren.no; kristian.herregarden@statsforvalteren.no; Eirik.Dobbedal@statsforvalteren.no; lars.mikkjel.hus.krakenes@statsforvalteren.no; oystein.wallevik@statsforvalteren.no; trygve.snotun@statsforvalteren.no; tor.arne.hauge@statsforvalteren.no; eldrid.nedrelo@statsforvalteren.no; anbjorg.nornes@statsforvalteren.no; jorunn.vallestad@statsforvalteren.no; maria.underdal@statsforvalteren.no; alf.erik.royrvik@statsforvalteren.no]

Kopi: Kim Daniel Hansen[kim.daniel.hansen@miljodir.no]; Ingrid Vaagland Stav[Ingrid.Vaagland.Stav@miljodir.no]; Kjell.tore.hansen@miljodir.no[kjell.tore.hansen@miljodir.no]; Line-Kristin Larsen[Line-Kristin.Larsen@miljodir.no]; Camilla Knutsen[Camilla.Knutsen@miljodir.no]; Pål Klevan[Pal.Klevan@miljodir.no];

Tittel: Informasjon om grunnstøtte til drift til styrene fra og med 2024

Hei, alle forvaltere!

Det har kommet inn flere spørsmål knyttet til driftstilskudd til styrene fra og med 2024 og jeg ønsker å orientere litt nærmere om dette til dere alle.

Som dere kjenner til så fikk Miljødirektoratet et oppdrag i tildelingsbrevet for 2023 om å *Levere forslag til ordning for fast fordeling av grunnstøtte til nasjonalpark- og verneområdestyret for vedlikehold, fornying av infrastrukturiltak, informasjonsarbeid mv, inkludert forslag til fordelingsnøkkel innenfor en ramme av 4 mill. kr over post 1420.21.*

I forslaget til statsbudsjett for 2024 som kom 6. oktober står det *Til posten er det flytta 4 mill. kroner frå post 31 til tiltaks- og driftsmidler for nasjonalpark- og verneområdestyret med den grunngevinga at midlane primært er driftsutgifter, ikkje investeringar. Frå og med 2024 vil midlane bli fordelte styra etter eigen fordelingsnøkkel.*

Vi leverte et forslag til fordelingsnøkkel til KLD basert på oppdraget vi fikk i vår og vi baserte denne på et sett kriterier vi mener er relevante knyttet til behovet for driftsstøtte, slik som areal verneområdestyret forvalter, antallet innfallsporter styret vedlikeholder og besøkstrykk i områdene styret forvalter.

Disse midlene altså tenkt å utgjøre en **fast fordeling av grunnstøtte til drift som styrene så kan benytte til de driftsoppgaver/-løsninger de anser som viktige i sine områder.**

Dette vil være en grunnstøtte som tildeles styrene utover de midlene styret uansett skal omsøke for drift av nasjonalpark-/verneområdestyret i 2024.

Dere må levere søknader som normalt på driftsmidler til styrene deres på .21-posten som vi så vil vurdere på nyåret som tidligere. I tillegg vil dere da få tildelt en sum som dere kan benytte som grunnstøtte til de driftsbehov styret måtte prioritere. Denne summen trenger dere ikke å søke om.

Denne grunnstøtten vil bli tildelt sammen med øvrige tildelinger etter søknader på .21-post ("Behovsinnmelding statsforvalteren") og .31-post ("Midler til tiltak i verneområder" og "Midler til naturrestaurering") på første hovedsupplerende tildeling i februar 2024.

Endelig fordeling vil ikke bli klart før statsbudsjettet er endelig vedtatt. Ettersom statsbudsjettet ikke er vedtatt enda kan vi per nå ikke konkludere på de ulike summene til hvert enkelt styre.

Hilsen
Ingrid Moe Dahl
seniorrådgiver, seksjon for verneområder

mobil: 414 70 633
ingrid.moe.dahl@miljodir.no

www.miljodirektoratet.no | www.miljostatus.no
sentralbord: 73 58 05 00

Fra: Hafstad, Inge[inge.hafstad@statsforvalteren.no]
Sendt: 20.11.2023 16:03:10
Til: Mattias Jåma;Hanne-Lena Wilks;Lars Aage (larsaage@roros.net);Svahken sijte (svahken@gmail.com);Laara_hilje@hotmail.no;pal.nilsen@samediggi.no[bmj.74@hotmail.com;hl.wilks@hotmail.com;larsaage@roros.net;svahken@gmail.com;laara_hilje@hotmail.no;pal.nilsen@samediggi.no]
Kopi: Nøstvold, Lina[lina.nostvold@statsforvalteren.no];Slettom, Lars[lars.slettom@statsforvalteren.no];Berger, Marit Sophie[marit.berger@statsforvalteren.no];Thyrum, Kirsten[kirsten.thyrum@statsforvalteren.no];Valan, Sindre Kolstad[sindre.valan@statsforvalteren.no];Aune, Gry Tveten[gry.aune@statsforvalteren.no];
Tittel: Konsultasjonsmøte - Bevaring av verdifull natur - nasjonalpark

Hei

Denne henvendelsen går til:

- Låarte sijte
- Skæhkere sijte
- Saanti sijte
- Svahken sijte
- Nord-Trøndelag Reinsamelag
- Sør-Trøndelag og Hedmark Reinsamelag
- Sametinget
- Kopi til nasjonalparkforvalterne

Viser til tidligere dialogmøter angående vårt oppdrag på «Bevaring av verdifull natur – nasjonalpark».

Som nevnt under dialogmøtene vil det bli invitert til formelle konsultasjoner med berørte reinbeitedistrikt, reinsamelag og Sametinget etter den 1. november 2023, og før vi sender vår tilrådning til Miljødirektoratet for de områdene hvor kommunene har signalisert lokal aksept for igangsettelse av en verneplanprosess. Slik det ser ut vil vi anbefale at det starter opp prosesser med:

- Utvidelse av Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark
 - Innlemmelse av naturreservatene Arvaslia, Berglimyra og Klumplifjellet, Storfloa, Gaundalsmyra (og muligens Holdent naturreservat etter innspill fra Lierne kommune)
- Utvidelse av Skarvan og Roltdalen nasjonalpark
- Innlemmelse av Grøvelsjøen naturreservat inn i Femundsmarka nasjonalpark

Vi har fått tilbakemelding på at det ikke er lokal aksept for sammenslåing av verneområdene i Sylan til Sylan nasjonalpark og utvidelse av Femundsmarka nasjonalpark med fjellområdet Viglen. Prosess med de tre mindre grensejusteringene ved Femund vil bli startet opp i 2024 uavhengig av om de andre prosessene stopper opp eller ikke.

Forslag til møtedatoer:

- **Tirsdag den 5. desember kl. 10:00 på Snåsa Hotell**
 - Utvidelse av Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark og innlemmelse av naturreservater
- **Torsdag den 7. desember kl. 12:00 på Røros Hotell**
 - Utvidelse av Skarvan og Roltdalen nasjonalpark

- Innlemmelse av Grøvelsjøen naturreservat inn i Femundsmarka nasjonalpark

Ber om tilbakemelding i løpet av uka på om datoene passer.

Med vennlig hilsen

Inge Hafstad

Seniorrådgiver

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staathealtoje

Telefon: 74 16 80 66

E-post: inge.hafstad@statsforvalteren.no

Web: www.statsforvalteren.no/tl

Fra: Hans Marius Johansen[hanjo@trondelagfylke.no]
Sendt: 21.11.2023 12:08:57
Til: Slettom, Lars[lars.slettom@statsforvalteren.no]
Kopi: David Berg Tuddenham[davtu@trondelagfylke.no];Berit
Broen[berit.broen@miljodir.no];kristin.lund.austvik@miljodir.no[kristin.lund.austvik@miljodir.no];
Tittel: Skadet kulturminne id 112574 ved Remslihøgda-Djupholma i Sylan LVO, Tydal

Foreløpig uttalelse - Skadet kulturminne id 112574 ved Djupholma i Sylan LVO, Tydal
Vår ref. 202341954

Viser til melding 7.11.23.

Boplassen id 112574 ble påvist 2003 og registrert september 2007 i forbindelse med 420 kV-linjen Nea-Järpstrømmen.

Kvartsittavslag var her synlig i blotninger i lyngdekket. Det ble videre tatt 5 prøvestikk ved nærmeste mastepunkt uten funn.

Ved befaringen ble det også observert flere andre funnsteder med kvartsitt av usikker karakter (jf. kartvedlegg 1).

Da det hefter en viss usikkerhet til hva kvartsitten påvist i området representerer, anser vi det som hensiktsmessig å foreta en ny vurdering av funnene i området i løpet av barmarkssesongen 2024.

En foreløpig løsning for å unngå kjørespor i direkte berøring med kulturminnet og sikringssonen, kan være å flytte veien noen meter mot vest, slik at den legger seg nærmere overgangen mellom fastmarka og myrdraget (jf. kartvedlegg 2).

Med vennlig hilsen
Hans Marius Johansen

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjielte

Hans Marius Johansen

Arkeolog/Seniorrådgiver

Seksjon kulturminner

hanjo@trondelagfylke.no

74 17 51 69 / 952 62 324

74 17 40 00 (sentralbord)

www.trondelagfylke.no

Stråsjøen Hytteforening

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan

v/ Ole Morten Balstad.

Selbu den 04.09.23.

Samarbeidsavtale grus-sti Vekta til Prestøyvollen.

Stråsjøen hytteforening viser til inngått samarbeidsavtale med Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan, signert 24.03.23.

Hytteforening har den 26.08.2023 mottatt klage fra medlemmer og brukerne av stien med eiendommer fra Tripoli og inn til Kvern fjellvatnet.

Klagen omhandler stor misnøye med trasevalg og nasjonalparkforvaltningens opptreden ved omlegginger av stien på strekningen Tripoli til Prestøyvollen. Det samme gjelder for strekningen mellom ende grus-sti og Svartåsen. Brukerne har selv vært i kontakt med nasjonalparkforvaltningen for å fremme sin misnøye, men opplever å bli kategorisk avvist å fremme innsigelser med bakgrunn i at Stråsjøen hytteforening, i samarbeidsavtalen med nasjonalparkforvaltningen, har tilsidesatt dispensasjon gitt av Fylkesmannen i 1995.

Trasevalg:

Misnøyen ifm omlegging av trase og fremgangsmåte ble også fremmet til styret for nasjonalparkforvaltningen i møte med styreleder Ole M. Balstad og nasjonalparkforvaltere den 26.01.22. I møtet ble det fra hytteforeningens side stilt store spørsmålstegn ifm nasjonalparkforvalters fremgangsmåte knyttet til fjerning av eksisterende klopper og uteblivelse av samarbeid ift å ivareta begge parters interesser ifm omlegging av trase mellom Tripoli og Prestøyvollen. Hytteforeningen mottok kun en mail med info om at eksisterende klopper var tatt opp og at ny trase var ferdig lagt med nye klopper tidligsommeren i 2021. Det bemerkes at arbeidet ble utført før inngått avtale.

Involvering av hytteforeningen og brukere, dialog, informasjon + hensyn til parters interesser knyttet til omlegging ble fra nasjonalparkforvaltere og styreleder lovt ivaretatt i det videre samarbeidet med stien fra ende grus-sti (54/47) til Tripoli, og at nasjonalparkforvalteren skulle avholde møte med hytteeierne i området rundt Høystakken for å løse opp i den misnøye som var fremlagt ifm med omlegging på strekningen Tripoli til Høystakken. Møtet er pt ikke avholdt.

Nasjonalparkforvalter har, i etterkant av inngått avtale datert 24.03.23, foretatt omlegginger av trase og lagt nye klopper på strekningen ende grus-sti til Svartåsen. Her er hele traseen lagt om, uten at noen fra hytteforeningen eller brukerne øst for ende grus-sti har vært involvert i valg av trase. Traseens beliggenhet i terrenget oppfyller på ingen måte hytteeierne sine interesser mht lett tilgjengelighet til sine hytteeiendommer.

Hytteforeningen registrerte at nasjonalparkforvalter var i dialog med grunneierne på strekningen mellom ende grus-sti og Svartåsen i november 2022, og ble av hytteforeningen oppfordret til å oversende kart som skulle vise hvor stien var tenkt anlagt. Kart skulle fremlegges i årsmøtet til hytteforeningen den 08.12.22 til diskusjon.

Hytteforeningen mottok kart pr.mail fra nasjonalparkforvalter den 08.12.22, kun timer før årsmøtet skulle avholdes- et flyfoto der traseen var tegnet inn, uten vesentlige detaljer. I området var det på denne tiden kommet opp mot 50 cm snø.

I årsmøtet ble det kommentert at kartets beskaffenhet var av dårlig kvalitet mtp å gi et nøyaktig bilde av terrenget der traseen var tegnet inn. Årsmøtet godkjente traseen med tro på at nasjonalparkforvaltningen etterlevde lovnad gitt i møte den 26.01.22. Nye klopper ble lagt tidlig på sommeren i 2023, uten informasjon om oppstart til hytteforeningen eller brukere. Det er heller ikke registrert invitasjon om innspill ift omleggingen. Igjen, samme fremgangsmåte som strekningen Tripoli til Prestøyvollen.

Avtalen.

Etter at Stråsjøen hytteforening tok opp spørsmålet om fremgangsmåte ift samarbeidspartner i møtet den 26.01.22, ble det fra nasjonalparkforvalter fremmet et sterkt ønske om å slette gitt dispensasjon fra Fylkesmannen i 1995. Dispensasjon for å legge klopper/tremmer i verneområdene på Strekingen fra Vekta til Høystakken ble initiert av eiere av hytteeiendommene i området rundt Høystakken.

Styret i Stråsjøen hytteforening har vært stemt for at dispensasjon ikke skal slettes. Vårt standpunkt ble flere ganger utfordret av nasjonalparkforvalter ifm avtalen – noe som, fra vår side, fortonet seg som et press for at samarbeidsavtalen skulle bli akseptert av Nasjonalparkforvaltningen.

Styret tillot at dispensasjon kunne settes til side og erstattes av avtalen. Dette under forutsetning av at kulepunkt nr 4, punkt 6 ble tatt inn i avtalen.

Konklusjon.

Styret i Stråsjøen hytteforening er, med bakgrunn i overforstående, sterkt kritisk til den fremgangsmåte som er praktisert av Nasjonalparkforvaltningen i samarbeidet med å tilrettelegge for ferdsel fra Vekta – Prestøyvollen. Vi mener Nasjonalparkforvaltningen ikke har oppfylt krav om i ivareta Stråsjøen hytteforening og brukere sine interesser i arbeidet med omlegginger.

Ref: - Lovnad i møtet den 26.01.2022.
- Kulepunkt 4, punkt 6 i avtalen

En videreføring av avtalen forutsetter følgende:

- Nasjonalparkforvaltningen fremlegger signert enighetsprotokoll med brukere/representanter for brukere i området ved Høystakken til Stråsjøen hytteforening.
- Enighetsprotokoll skal ha innhold med beskrivelse av eventuelle tiltak og frister for gjennomføring og der det fremgår ansvarshavende for gjennomføring av tiltak.
- Kulepunkt 3 under hovedpunkt 6 i avtalen slettes. Punktet har ingen relevans til samarbeidsavtalen mellom partene.
- Frist settes til 31.10.2023.

Med vennlig hilsen

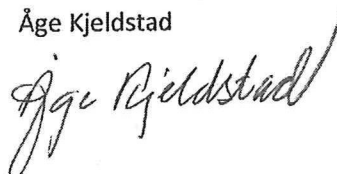
Stråsjøen hytteforening.

Styreleder Rune Garberg har meldt seg inhabil i denne sak.

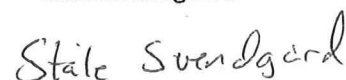
John Borseth

Åge Kjeldstad

Ståle Svendgaard

24.10.23

Svar på henvendelse vedrørende samarbeidsavtale grussti Vekta – Prestøyvollen

Viser til henvendelse datert 04.09.23 vedrørende samarbeidsavtale grussti Vekta – Prestøyvollen. I og med at det er henvist til flere datoer i brevet har vi valgt å fremlegge en tidslinje for gjennomført kontakt mellom Nasjonalparkstyret/Nasjonalparkforvaltningen og Stråsjøen Hytteforening, da dette etter vår mening gir et godt og riktig bilde av hvordan prosessen rundt valg av stitrasè ble gjennomført. I henhold til nevnte tidslinje føler vi at dialogen med hytteforeninga og grunneiere i området har vært god gjennom prosessen, og at det etter vår oppfatning var omforent enighet om løsninger som til slutt ble valgt.

Nasjonalparkstyrets målsetting med valg av stitrasè har hele tiden vært å legge den mer skånsomt i forhold til blant annet Stråsjøen/Prestøyen naturreservat, dette i tillegg til at en kan få en så god og holdbar sti som mulig gjennom området ved å legge den på mer naturlig tørre partier enn hva tilfellet har vært frem til i dag.

Legger ved tidslinje som vi mener dokumenterer at både informasjon og dialog har vært god fra begge parter gjennom en omfattende og tidsmessig drøy prosess.

For Nasjonalparkstyret Skarvan og Roltdalen

Ole Morten Balstad/styreleder

Kopi: Nasjonalparkforvaltningen v/Lars Slettom

Fra: Slettom, Lars[]
Sendt: 30.10.2023 08:08:00
Til: Aage Kjeldstad;'Rune Garberg'[AageKj@outlook.com;RuneG2@hotmail.com]
Kopi: Ole Morten Balstad (ole.morten.balstad@selbu.kommune.no)
[ole.morten.balstad@selbu.kommune.no];
Tittel: Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan - oppfølging av samarbeidsavtale med Stråsjøen hytteforening

Hei,

Viser til epost datert 21.08.2023 fra Åge Kjeldstad med anmodning om siste utbetaling av tilskudd, brev fra Stråsjøen hytteforening datert 04.09.2023 og svar på brev fra styreleder i nasjonalparkstyret 24.10.2023.

Siste delutbetaling av tilskudd er klare til utbetaling, men utbetaling forutsetter at Stråsjøen hytteforening vedstår seg gjeldende samarbeidsavtale.

Ber om tilbakemelding på dette.

Med vennlig hilsen
Lars Slettom
nasjonalparkforvalter

**Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan**

Telefon: 73 19 93 11

Mobil: 982 09 769

E-post: lars.slettom@statsforvalteren.no

Web: www.nasjonalparkstyre.no/Skarvan-Roltdalen-Sylan

Web: www.skarvanogroltdalennasjonalpark.no

Web: www.sylan-lvo.no/

Stråsjøen Hytteforening

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan

v/ Ole Morten Balstad.

Selbu den 07.11.23.

Samarbeid Grus-sti Vekta til Prestøyvollen.

Viser til deres svar på vår henvendelse datert hhv den 24.10.23 og 04.09.23.

Kort oppsummert ble vår henvendelse sammenfattet med bakgrunn i stor misnøye fra hytteforeningens medlemmer og brukere av ny kloppsti fra ende grus-sti til Prestøyvollen. Misnøyen har oppstått pga Nasjonalparkstyrets og forvalters fremgangsmåte ifm utøvd praksis ved omlegginger, manglende involvering av hytteforening og hytteeiere, som brukere av stien. Her ønsket hytteforeningen fremlagt dokumentasjon om enighet og eventuelle nødvendige tiltak for å rydde opp i oppstått misnøye.

I tillegg ble det stilt spørsmål tegn ift hensikt med avtalens hovedpunkt 6, kulepunkt 3 der hytteforeningen er av den oppfatning at gitt dispensasjon er irrelevant ift til avtalen som omhandler samarbeidet mellom Nasjonalparkstyret og Stråsjøen hytteforening. Punktet ble fra vår side krevd slettet i avtalen.

Mottatt svar av 24.10.23.

Stråsjøen hytteforening registrerer at Nasjonalparkstyret har valgt å ikke kommentere våre forutsetninger for en videreføring av avtalen.

I svar konkluderes det med at tidslinjen (vedlagt svar i eget excel-dokument) viser et bilde av god dialog og oppfatning av omforent enighet om løsninger som ble valgt mht trasevalg.

Videre listes opp faktorer som har vært grunnleggende for nasjonalparkforvaltningens arbeid med valg av trase.

Tidslinjen.

Status pr i dag er at nasjonalparkforvaltningen har lagt om hele traseen fra Tripoli til Prestøyvollen. Arbeidet med klopplegging utført sommeren 2021, og med opptak og destruering av eksisterende klopper senhøsten 2021, nærmere bestemt nov./des.

Hele trase strekningen ende grus-sti til Svartåsen er lagt om og kloppelagt tidlig vår/sommer 2023.

I fremlagt tidslinje er det ikke anført en eneste notering om kommunikasjon/informasjon til hytteforening/brukere vedrørende arbeidet med trasevalg og omlegging på strekningen Tripoli til Prestøyvollen. Viser til vår henvendelse av 04.09.23 der det er presisert at hytteforeningen mottok kun en mail fra nasjonalparkforvalter medio juni 2021. Informasjon mottatt etter at både trasevalg og klopplegging var utført.

I fremlagt tidslinje kan vi videre lese:

01.11.22	Befaring ny trase strekningen ende grus-sti til Svartåsen.
03.11- 16.11.22	Div møter med grunneiere.
17.11.22	Møte nasjonalparkforvalter / styreleder nasjonalparkstyret og hytteforeningen.

- Diskusjon/gjennomgang samarbeidsavtale

- Utkast til ny sti-trase fra ende grus-sti til Svartåsen ble vist i flyfotokart. |

I møtet ble det ikke stadfestet noe godkjenning av trase fra hytteforeningens side. Nasjonalparkforvalter ble oppfordret til å gå i dialog med de brukere/hytteiere som benytter stien til transportetappe, dvs. adkomstvei til sine eiendommer, samme oppfordring også anført i tidslinje den 28.11.22 som tilbakemelding fra hytteforeningen.

Fra nasjonalparkforvaltningen ble det heller ikke opplyst noe om at utkastet var å anse som endelig.

05.12.22	Befaring med GPS for å få en oppdatert stitrase.

Deltagere ikke anført. Det er heller ikke registrert at noen fra hytteforeningen eller brukere deltok. |
| 08.12.22 | Forslag trase oversendt hytteforeningen, i flyfotoformat.

Oversendelse var på oppfordring fra Åge Kjeldstad. I mottatt mail er det ikke oppgitt andre enn grunneiere og berørte naboer som har godkjent trase.

Videre kommentarer er angitt i vår henvendelse fra 04.09.23. |
| 28.04.23 | Infobrev sendt ut til berørte parter. Omlegging beskrevet ut i fra samme bilde i flyfotoformat. Vektlagte faktorer ift valg av trase listes opp. Brukernes interesser, ut over vern, ifm omlegging – ikke anført i infobrev. |

Videre lesning i tidslinjen gir ingen pekepinn på at det er gjort bevisste tiltak for å involvere brukere/hytteforeningen i endelig valg av trase. Alt tyder på at valget av trase ble gjort før GPS-plottning den 05.12.22. Informasjon i etterkant er diffus mht beskrivelse og detaljer på kartskisse som legges frem. I tillegg har alt dette skjedd i en periode der marka er snødekt.

Oppstart for å legge nye klopper ble gjort tilnærmet paralt med snøsmeltingen våren 23 – uten noe varsel til avtaledokumentets samarbeidspart.

Konklusjoner.

Vår konklusjon etter gjennomgang av fremlagt tidslinje er at hytteforeningen/brukere ikke har vært involvert i valg av trase. Konklusjon omfatter trasevalg fra ende grus-sti til Svartåsen og strekningen Tripoli til Prestøyvollen. Vi er også av den oppfatning at det har bidratt til misnøyen blant våre medlemmer, spesielt hos de som benytter ferdselsåren til sine eiendommer. I deres svar, avsnitt 2

fremkommer det også at faktorer i deres målsetting med valg av sti-trase ikke har innhold som inkluderer brukernes interesser.

Vi må derfor beklage at vi registrerer store avvik i praktisert fremgangsmåte i det arbeidet som er utført ifm de omlegginger som er foretatt i denne sammenheng, og at styret i Stråsjøen hytteforening vil vurdere å fratruke avtalen pga mislighold.

Dette begrunnes i følgende:

Stråsjøen hytteforening har forståelse for at Nasjonalparkstyret skal ivareta naturmangfoldet i naturreservatet. Samtidig vil vi påpeke at samarbeidsavtalen inneholder bestemmelser om at begge parter interesser skal etterkommes. Likeså er det gitt retningslinjer i Ferdsestrategi, Forvaltningsplan og instruks for nasjonalparkforvalter om hvordan omlegginger av ferdsestrøker skal utøves. Spørsmålet om nødvendighet for en **total omlegging av de strekninger som er omtalt**, er sentralt pga eksisterende trase er faglig vurdert og godkjent på fylkesmannsnivå av fylkesvernsjef.

Styret i Stråsjøen hytteforening har, gjennom samtaler med våre medlemmer øst for ende grus-sti, representert v/ Odd-Leiv Sesseng, også blitt gjort kjent med deres erfaringer og observasjoner ifm ferdsel og tilrettelegging for ferdsel i området. Erfaringene er sammenfattet i eget skriv til Nasjonalparkstyret v/ forvalter Marit Sofie Berger den 25.10.2023. Nevnte skriv tilkjenner og beskriver både fakta, erfaringer, retningslinjer, henvendelser til Studiecase, Ferdsestrategi, Forvaltningsplan osv. ifm omlegginger av stier og ferdsestrøker. Skrivet bidrar sterkt i retning til å underbygge fremlagt misnøye og spørsmålstilling mht nasjonalparkforvaltningens fremgangsmåte og holdning til inngått avtale. Styret i Stråsjøen hytteforening ønsker at nevnte skriv blir tillagt vår henvendelse av 04.09.23 som vedlegg, og oppfordrer nasjonalparkforvaltningen, om også å vurdere påpekte forhold i skriv opp imot vår påstand om mislighold av avtalen.

Mail om delutbetaling fra Lars Slettom datert 30.10.23.

Det er med stor overraskelse vi leser at nasjonalforpakter Lars Slettom tilbyr siste delutbetaling med gitt forutsetning om at Stråsjøen hytteforening må vedstå seg gjeldende samarbeidsavtale. Forutsetningen indikerer en trussel om at siste delutbetaling ikke effektueres dersom Stråsjøen hytteforening ikke trekker sine innsigelser ift utøvd fremgangsmåte ifm omleggingene og avtaledokumentet. Vi kan opplyse om at Stråsjøen hytteforening så langt har fulgt samtlige punkter og pålegg i avtalen, og at forutsetning for utbetaling iht avtalen er etterkommet fra vår side.

Med bakgrunn i overforstående redegjørelse forventer Stråsjøen hytteforening at nasjonalparkforvaltningen tar grep for å rydde opp i den misnøyen som har oppstått.

Imøteser deres svar innen 23.11.23.

Med vennlig hilsen

Styret i Stråsjøen hytteforening

Ståle Svendgård

Åge Kjeldstad

John Borseth

«MottakerNavn»e
Alle verneområdestyrer

Trondheim, 13.11.2023

Deres ref.:
«Ref»

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2023/8969

Saksbehandler:
Vibeke Husby

Rammer og opplegg for Statsforvalteren og verneområdestyrer - innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder, naturrestaurering og SNO-ressurser i verneområder - 2024

Elektronisk søknadssenter (ESS) skal benyttes for å melde inn behov for midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering, finansiert over kap./post 1420.31. Frist for innmelding er 10. januar 2024. Innmeldingen skal bygge på planleggingsmøter mellom forvaltningsmyndighet for verneområdene og SNO lokalt. Prioritering av oppsynsinnsett fra SNO skal inngå i møtene, basert på behov og oppdrag som er lagt inn i [Naturopdrag](#) på forhånd. Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet skal inviteres til planleggingsmøtene hos Statsforvalteren.

1. Post 1420.31 – Tiltak i verneområder og naturrestaurering

Post 1420.31 heter nå *Tiltak i verneområde og naturrestaurering*. For 2024 vil vi opprettholde to skjemaer i ESS for innmelding av behov for tiltak finansiert over 31-posten. Ett skjema heter *Midler til tiltak i verneområder* og det andre heter *Midler til naturrestaurering*, altså tilsvarende ordning for innmelding som før.

De miljørettslige prinsippene (§§ 8 til 12) i naturmangfoldlovens kapittel II skal legges til grunn ved myndighetsutøvelse som berører naturmangfold. For at det skal komme frem tydeligere hvilke vurderinger som er gjort forut for søknader om midler til tiltak, ber vi nå om at forvaltningsmyndighet synliggjør vurderingene av miljørettsprinsippene ved innmelding av behov for midler til tiltak som kan berøre naturmangfold. Når en beslutning har utelukkende positiv effekt for naturmangfold, er det ikke nødvendig å bruke prinsippene. Vi ber om at det gis en kort oppsummering av vurderingen i merknadsfeltet ved utfylling av skjema i elektronisk søknadssenter og at eventuell utfyllende beskrivelse av vurderingene legges ved som vedlegg til tiltaket. Vurderingen etter prinsippene skal være forholdsmessig til tiltakets omfang og påvirkning på naturmangfoldet. I henhold til KLD sin veileder om naturmangfoldloven kapittel II, er det ikke nødvendig å henvise til hvert enkelt prinsipp, men vi ønsker at det kommer frem hvilke vurderinger

som er gjort. Veilederen ligger på regjeringens nettsider [her](#) og Miljødirektoratets veiledning om miljørettsprinsippene finnes [her](#).

Naturrestaurering

Posten kan benyttes til å restaurere forringet natur i terrestriske økosystemer som våtmark, skog, fjell, kulturlandskap og åpent lavland. Vi er inne i FNs tiår for naturrestaurering (2021-2030). Restaurering er nødvendig for å stoppe tapet av naturmangfold og under dette virkninger av klimaendringene. Midlene skal benyttes til å gjennomføre restaureringstiltak, blant annet med grunnlag i *Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025)*. Statsforvalteren i Oslo og Viken og Statsforvalteren i Innlandet kan bistå med faglige råd knyttet til restaurering av myr. Det kan meldes inn behov for midler til styrket kapasitet på naturrestaurering hos Statsforvalterne fra kap. 1420.21. Vi gjør oppmerksom på at midlene til å styrke kapasiteten er begrenset.

Restaurering i de truede naturtypene sanddynemark, sørlig etablert sanddynemark og åpen grunnlendt kalkmark i boreonemoral sone prioriteres høyt, men det kan også meldes inn behov for midler til restaurering i andre terrestriske naturtyper, så lenge det legges ved en prosjektbeskrivelse av tiltakene. Behov for midler til hogst av fremmede treslag i verneområder meldes også inn i skjemaet for *Naturrestaurering* i ESS. Statsforvalteren i Vestland kan bistå med faglige råd knyttet til slik hogst.

Midlene kan benyttes til naturrestaurering både innenfor og utenfor verneområder. Kap./post 1420.31 er ikke en tilskuddspost og kan ikke benyttes til tilskudd. Det er kun Statsforvalteren og verneområdestyrene som har adgang til å melde inn behov for midler på denne posten. Alle tiltak skal kostnadsberegnes og gis unik prioritering i skjemaet.

Til orientering, i forslaget til statsbudsjett for 2024, er det foreslått en ny tilskuddsordning for naturrestaurering (post 1420.80 – *Tilskot til tiltak for å ta vare på natur*). Det er satt av 10 mill. kroner til formålet. Kommuner, organisasjoner og private kan søke om midler til tiltak. Tilskudd til restaurering vil bli prioritert til tiltak i kommuner som har vedtatt kommunedelplan for naturmangfold. Tilskudd kan også gis til private aktører, så lenge det blir inngått langsiktige avtaler for bevaring av arealene. Miljødirektoratet vil i samarbeid med KLD utarbeide en forskrift for tilskuddsordningen, og ordningen vil etter planen være klar våren 2024, med søknadsfrist før sommeren.

Tiltak i verneområder

Målet for bruken av midler til tiltak i verneområder er at naturtilstanden opprettholdes og bedres. Miljødirektoratet legger *Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder* til grunn for tildeling av midler, se vedlegg 1. Prioriteringene i strategien skal også følges ved innmelding av tiltak. Det kan meldes inn behov for tiltak i alle typer av verneområder, inkl. marine verneområder og andre verneområder i sjø.

Alle tiltak skal kostnadsberegnes og gis unik prioritering. Alle innmeldte tiltak skal være i tråd med godkjent forvaltnings- eller skjøtselsplan, besøksstrategi eller andre relevante styringsdokumenter.

Tiltaksplaner i FPNV (forvaltningsplan på nett) er koblet til søknadskjema i ESS. Disse tiltaksplanene åpnes i ESS, og FPNV-tiltak velges direkte inn i søknadsskjemaet.

Det kan tildeles midler til kartlegginger og andre nødvendige utredninger som er direkte knyttet til tiltak.

Statsforvalteren har ansvar for å kontakte kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for mindre verneområder for å registrere behov for tiltaksmidler. Innmeldte behov skal samordnes og prioriteres av Statsforvalteren i dialog med kommunene og inngå i den samlede prioriterte innmeldingen.

Pågående skjøtseltiltak

Statsforvalteren kan for 2024 søke om en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke for pågående skjøtseltiltak (ved senere endringer i fylkesinndeling tar vi forbehold om endret fordeling). Dersom behovet skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS. Tiltak der SNO er økonomisk ansvarlig, meldes inn som enkelttiltak i ESS, og ikke som del av en ramme.

Fremmede arter

For bekjempelse av mink, rynkerose og stillehavsøsters er det utarbeidet handlingsplaner (DN-rapport 5-2011, DN-rapport 2013-1 og Rapport M-588, 2016). Prioriteringer gitt i handlingsplanene skal følges ved innmelding av behov for midler til slike tiltak, og metodene som er gjengitt i planene skal benyttes.

Ved minkbekjempelse kan fellingsinstruksen kun tas i bruk av tjenesteytere som har kontrakt med SNO.

Informasjonstiltak

Alle informasjonstiltak som iverksettes skal være i henhold til [merkevaren Norges nasjonalparker](#) og være forankret i en besøksstrategi. For verneområder forvaltet av verneområdestyrer og for verneområder med status som Ramsarområde, skal besøksstrategier sendes til Miljødirektoratet for faglig godkjenning. Alle henvendelser knyttet til informasjonstiltak rettes til merkevare@miljodir.no.

Områder som har eller tåler mye besøk, områder som har særlig sårbare naturverdier (med behov for kanalisering av ferdsel), samt bynære områder skal prioriteres ved utarbeidelse av besøksstrategier.

Behov for midler til informasjonstiltak i prioriterte områder meldes inn via ESS. Statsforvalteren må samordne og gjøre en prioritering av forslag om informasjonstiltak fra kommuner med delegert forvaltningsmyndighet.

Statsforvalteren kan for 2024 melde inn behov for en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke til informasjonstiltak. (ved senere endringer i fylkesinndeling tar vi forbehold om endret fordeling). Dersom Statsforvalterens behov skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres

som egne tiltak i ESS. Informasjonstiltak som SNO skal være økonomisk ansvarlig for, meldes inn som enkelttiltak i ESS.

Verneskilt og skiltstenger

Totalt behov for antall verneskilt, underskilt og skiltstenger meldes inn sammen med de andre tiltakene i ESS. Det skal benyttes en egen linje for skilt og en annen for stenger, og respektive antall og type skilt/stenger oppgis i merknadsfeltet.

Retningslinjene for bruk av verneskilt finner du her:

https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/alle-tema/verneomrader/retningslinjer-for-bruk-av-verneskilt_mdir_mai_2021.pdf

Verneskilt, underskilt og skiltstenger til verneskiltene kan bestilles via en felles bestillingsløsning fra vår leverandør Reklameservice AS: <https://miljodir.reklameservice.no/>. Bestillingsløsningen krever innlogging, og passordet er *miljodirektoratet*.

2. Innmeldinger av andre behov

Driftsmidler til verneområdestyrer

Verneområdestyrene skal melde inn behov for driftsmidler over post 1420.21 i ESS. Nærmere informasjon om hva det kan søkes om finnes i veiledningen til søknadsskjemaet i ESS under "Bestillingsdialog", "Behovsinnmelding statsforvalteren". Midler til driftsoppgaver i verneområdene kan ikke dekkes over post 1420.31, men kan omsøkes under post 1420.21.

Forvaltningsplaner og bevaringsmål

Forvaltningsplaner skal utarbeides i det nettbaserte FPNV-systemet. Behov for midler til forvaltningsplaner skal meldes inn i ESS, i skjemaet *Behovsinnmelding statsforvalteren*.

Vi trenger å vite hva som er effekten av tiltak som settes inn, og det er derfor viktig med effektmåling av tiltak. Vi oppfordrer forvaltningsmyndigheten til å etablere bevaringsmål i NatStat - Naturstatus for verneområder, som er utviklet for dette formålet. Se informasjonsskriv for fremgangsmåte og nærmere detaljer her: [Etablere bevaringsmål i NatStat \(fm-nett.no\)](#)

Ferdselstellere

Tellerne vi bruker i dag fra Eco-Counter fases etter hvert ut etter 2024. I den forbindelse vil det i 2024 komme nye retningslinjer fra oss om bruk og organisering av ferdselstellere i verneområder. For det kommende året skal det imidlertid meldes inn behov for tellere som før via ESS, og forvaltningsmyndighetene skal ikke kjøpe inn tellere selv.

Behov for Miljødirektoratets elektroniske ferdselstellere meldes inn i ESS. Det skal meldes inn både behov for å kunne beholde tellere som allerede er i bruk og behov for nye tellere. I kostnadsfeltet

skrives kr. 1. Behovet må begrunnes, da det erfaringsvis er stor etterspørsel etter tellere. SNO skal bistå ved å sette ut tellere og rapportere inn koordinater og stedsnavn, i tillegg til å ajourføre databasen. Behov for personalressurser i felt for oppsetting og drift, meldes inn i Naturoppdrag.

Marint søppel

Det fins en egen tilskuddspost (*Tilskudd til tiltak mot marin forurensning*). Statsforvalteren vil her kunne oppfordre frivillige og ideelle organisasjoner og stiftelser, private bedrifter, selvstendige kommunale og interkommunale selskaper og samarbeidsorganer til å søke for å få til et samarbeid om rydding innenfor de kystnære verneområdene. Minstesummen det kan søkes om over denne ordningen er kr. 300.000. Behov for midler til mindre tiltak knyttet til rydding av marint søppel i verneområder kan meldes inn i ESS, *Tiltak i verneområder*.

3. Planlegging av verneområdearbeidet

Det er viktig å sikre god dialog og forutsigbarhet i verneområdearbeidet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsetning, gjennomføring av tiltak og overvåking (bevaringsmål) som SNO skal ha ansvar for å utføre selv eller gjennom tjenestekjøp. Dette sikres gjennom planleggingsmøtene som omhandler verneområdearbeidet, og aktiv bruk av Naturoppdrag gjennom året. Det er en klar forventning om at både forvaltningsmyndighet og oppsyn bruker Naturoppdrag, både ved planlegging og gjennomføring av tiltak i verneområdene.

På planleggingsmøte 1 i november/desember, skal SNO rapportere fra årets arbeid, og utfordringer og behov for kommende år skal diskuteres. SNO er selv ansvarlig for å planlegge, prioritere og å være økonomisk ansvarlig ved gjennomføring av tilsyns- og kontrolloppgaver. Det er allikevel viktig at forvaltningsmyndigheten drøfter tilsynsbehov med SNO og kommer med innspill til prioriteringer av tilsynsvirksomheten for kommende år.

Forvaltningsmyndigheten kan i tillegg ha behov for å få utført feltoppgaver som registreringsarbeid, bevaringsmål eller tiltak i verneområder (restaurerings-, skjøtsels- eller tilretteleggingstiltak). Naturoppdrag skal brukes til denne dialogen. *Dette betyr at "Skjemaet for innspill om ønsker til SNO-ressurs" fra og med i år ikke skal benyttes.*

Forvaltningsmyndigheten, SNO og tjenesteytere skal gjennom året fortløpende legge inn behov og observasjoner, samt rapportere på det som blir gjennomført i felt. Forvaltningsmyndigheten kan ut fra dette vurdere hva som trengs av tiltak og avklaringsbehov, og evt. generere oppdrag på dette. Hvorvidt SNO skal være utfører av oppdraget, drøftes på planleggingsmøte 1, og behov for SNO-ressurs legges deretter inn som utfører i Naturoppdrag. SNO vil i etterkant gjøre en vurdering av innspillene i forhold til kompetanse og kapasitet, og de siste avklaringene knyttet til utfører gjøres senest på planleggingsmøte 2.

Forslag til tiltak for kommende år fra forvaltningsmyndighet, bør legges inn fortløpende i Naturoppdrag og senest en uke før planleggingsmøte 1, slik at begge parter kan forberede seg best mulig til møtet. For flere fylker gjøres dette på såkalte null-/formøter mellom saksbehandler hos forvaltningsmyndigheten og SNO, hvor man går mer detaljert gjennom tiltakene. Dette gjelder også tiltak knyttet til Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025) og eventuelle andre oppgaver knyttet til restaurering av natur.

For tilsynsoppdrag i verneområder forvaltet av Statsforvalteren, har de fleste embeter tidligere brukt «Skjema tilsynsbehov i verneområdene». I Planleggingsmøte 1 bør det diskuteres om dette skjemaet fortsatt er formålstjenlig som oversikt over tilsynshyppighet, eller om Naturoppdrag er bedre egnet.

Oppgaver knyttet til registrering og skjøtsel av kulturminner må avklares med regional kulturminnemyndighet før de meldes inn til SNO-lokalt. Dette er for å kunne vurdere muligheten for å samkjøre tiltak.

4. Elektronisk søknadssenter (ESS)

Elektronisk søknadssenter (ESS) vil være klart for innmeldinger i skjemaene *Midler til tiltak i verneområder* og *Midler til naturrestaurering* fra og med 20. november 2023.

Behov for tiltaksmidler skal meldes inn med netto beløp, det vil si uten merverdiavgift. Den regnskapsmessige håndteringen ved bokføring av merverdiavgift, omtales i Rundskriv R-116 fra Finansdepartementet.

Tiltaksmidlene vil bli tildelt i hovedtildelingen i februar 2024. Dersom det skulle bli behov for supplerende tildelinger senere på året, meldes behov inn på e-post, se adresser under.

Det må være klart hvem som skal være økonomisk ansvarlig for de ulike tiltakene når de legges inn i ESS. Dette lar seg ikke lett endre etter at midlene er tildelt.

Dersom klimatiske forhold, som for eksempel frossen mark, gjør at enkelttiltak bør realiseres før midler formelt blir tildelt, må tiltaket forhåndsklareres med Miljødirektoratet, ved:

- Vibeke Husby vibeke.husby@miljodir.no for verneområder forvaltet av Statsforvalteren og av kommuner med delegert forvaltningsmyndighet
- Ingrid Moe Dahl ingrid.moe.dahl@miljodir.no for verneområder forvaltet av verneområdestyrer.

Forhåndsklareringen forutsetter at tiltaket er høyt prioritert i bestillingen. De aktuelle tiltakene legges både inn i ESS med merknad om forhåndsklarering og formidles i egen e-post.

Frist for forvaltningsmyndigheten for å melde inn behov for midler i ESS og behov for SNO som utfører i Naturoppdrag er **10. januar 2024**.

Elektronisk søknadssenter <https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/>

5. Rapportering

Rapporteringen av mer-/mindreforbruk skal skje i forbindelse med rapport pr. 31. aug. 2024, økonomirapportering pr. 1. november og Endelig årsrapport (EÅR) pr. 31. des. 2024. Samtidig med

EÅR skal det i 2024 rapporteres i ESS på enkelttiltak finansiert over post 1420.31. Manglende rapportering kan få konsekvenser for senere tildelinger.

Planlagte tiltak som ikke blir realisert, rapporteres fortløpende til Miljødirektoratet, se mailadresser over. Det kan da frigjøres tiltaksmidler som kan komme andre verneområder til gode.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust

avdelingsdirektør
Land- og friluftslivavdelingen

Morten Kjørstad

avdelingsdirektør
Statens naturoppsyn

Vedlegg:

Strategi for bruk av tiltaksmidler 2020-2025

Kopi til: Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for verneområder

Arkivsaksnr: 2023/46-0

Saksbehandler: Lars Slettom

Dato: 28.11.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan	29/2023	05.12.2023

Saksframlegg - Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan - vedtak i delegerte saker i perioden 150823-281123

Vedlegg:

- 1 Vedlegg-delegerte saker - 15.08.23-28.11.23

Forvalters innstilling

Saken tas til orientering

Saksopplysninger

I vedtektene for nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan åpnes det for at kurante saker kan delegeres til nasjonalparkforvalteren. Slik delegasjon ble gitt av nasjonalparkstyret i sak 5/2016.

Vedlegg :

Kopi av vedtak i delegerte saker: 15.08.2023 – 28.11.2023

Delegerte saker ligger i sin helhet i [miljøvedtaksregisteret](#)

DS 34/2023 Arkivsak: 2023/287

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir Asbjørn A Velve Fellinghaug og Mariann Velve Fellinghaug tillatelse til bruk av snøscooter fra Synnåsen til Nordre Evjevollen i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark i Selbu kommune på disse vilkår:

1. Tillatelsen gjelder for inntil 5 turer per sesong i vintersesongene 2023/24, 24/25, 25/26 og 26/27 for transport av materialer, utstyr, proviant m.m.
2. Det forutsettes at traseen beskrevet i saken benyttes ved transportene.
3. Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter. Kjøreboken skal returneres til nasjonalparkstyret innen den 1. juni 2027.
4. Siste kjøredag om våren er 2. mai.
5. Tillatelsen er personlig og kan ikke overdras til andre.
6. Kjøringen må skje med hensyn til naturmiljø, reindrift og friluftsliv.
7. Tillatelse etter motorferdselloven må foreligge fra kommunen.

Denne tillatelsen er gitt i medhold av forskrift om vern av Skarvan og Roltdalen nasjonalpark, § 3 punkt 6.3b, hvor det heter at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til transport av ved og utstyr til hytter, setrer og buer. Transporten skal skje med beltekjøretøy på snødekt mark

Tillatelsen og kjørebok skal medbringes under transportene for fremvisning til oppsyn eller politi når dette kreves.

Transport av store mengder ved eller materialer kan gjøres ved å kjøre flere turer i løpet av en dag. En slik kjøredag for ved eller materialer regnes da som en kjøretur. Det må fremgå av kjøreboken at dette er en slik kjøredag. Brudd på vernebestemmelser eller vilkår i tillatelse vil kunne medføre straff.

DS 35/2023 Arkivsak: 2023//287

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir Asbjørn A Velve Fellinghaug og Mariann Velve Fellinghaug tillatelse til bruk av snøscooter fra Synnåsen til Svenskmoen i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark i Selbu kommune på disse vilkår:

1. Tillatelsen gjelder for inntil 5 turer per sesong i vintersesongene 2023/24, 24/25, 25/26 og 26/27 for transport av materialer, utstyr, proviant m.m.
2. Det forutsettes at traseen beskrevet i saken benyttes ved transportene.
3. Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter. Kjøreboken skal returneres til nasjonalparkstyret innen den 1. juni 2027.
4. Siste kjøredag om våren er 2. mai.
5. Tillatelsen er personlig og kan ikke overdras til andre.
6. Kjøringen må skje med hensyn til naturmiljø, reindrift og friluftsliv.
7. Tillatelse etter motorferdselloven må foreligge fra kommunen.

Denne tillatelsen er gitt i medhold av forskrift om vern av Skarvan og Roltdalen nasjonalpark, § 3 punkt 6.3b, hvor det heter at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til transport av ved og utstyr til hytter, setrer og buer. Transporten skal skje med beltekjøretøy på snødekt mark

Tillatelsen og kjørebok skal medbringes under transportene for fremvisning til oppsyn eller politi når dette kreves.

Transport av store mengder ved eller materialer kan gjøres ved å kjøre flere turer i løpet av en dag. En slik kjøredag for ved eller materialer regnes da som en kjøretur. Det må fremgå av kjøreboken at dette er en slik kjøredag. Brudd på vernebestemmelser eller vilkår i tillatelse vil kunne medføre straff.

DS 36/2023 Arkivsak: 2023/8793

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir Trondhjems turistforening tillatelse til bruk av ATV med henger i forbindelse med riving- og bygging av båtnaust ved Esandsjøen (gnr/bnr 198/1) i Sylan landskapsvernområde i Tydal kommune på disse vilkårene:

1. Tillatelsen gjelder for inntil 4 turer høsten 2023 for transport av bygge- og rivningsmaterialer i forbindelse med godkjent byggetiltak.
2. Det forutsettes at traséen fra Storerikvollen til båtnaust ved Esandsjøen beskrevet i forvaltningsplan og på kart i saken, benyttes ved transportene. For transport fra Sankåvika til Storerikvollen gjelder tillatelse gitt 16.06.2023.
3. Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter. Kjørebok skal returneres til nasjonalparkstyret innen 1. desember 2023.
4. Tillatelsen gjelder for Fjellguiden Tydal AS ved Lars Østby Nilsen, som vil utføre transporten for Trondhjems turistforening.
5. Kjøringen må skje med hensyn til naturmiljø, reindrift og friluftsliv.
6. Tillatelse etter motorferdselloven må foreligge fra kommunen.

Denne tillatelsen er gitt i medhold verneforskriften § 3 pkt 5.3 f) der det heter at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til transport som er nødvendig i forbindelse med drift av turistanlegg.

Tillatelsen og kjørebok skal være med på turene og vises fram til oppsyn eller politi når dette kreves. Brudd på bestemmelsene i verneforskriften eller vilkår i tillatelsen vil kunne medføre straff.

DS 37/2023 Arkivsak: 2023/9497

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir med dette jaktlaget på Sunndal grunneierlags jaktområde v/lver Trøite tillatelse til å bruke lett beltegående kjøretøy av typen ATV m/belter og skogspulk i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark, på disse vilkår:

1. Tillatelsen gjelder for uttransport av felt storvilt høsten 2023, 2024, 2025 og 2026 på Sunndal grunneierlags jaktområde, se kart i saken. Antall turer begrenses til fellingstillatelsen det enkelte år, med et tak på 5 turer.
2. Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter. Kjøreboken skal returneres til nasjonalparkstyret innen den 31. desember 2026.
3. Tillatelsen er personlig og kan ikke overdras til andre.
4. Transporten må skje mest mulig skånsomt i forhold til naturmiljø, friluftsliv og reindrift.
5. Felt vilt transporteres ut på pulk. Det skal ikke settes varige spor i terrenget. Med varige spor menes spor som er synlige over flere sesonger. Kjøringen må foregå i lav hastighet dvs. gangfart, og sårbare områder som våt myr må unngås.

Denne tillatelsen er gitt i medhold av Naturmangfoldlovens § 48.

Tillatelsen og kjørebok skal medbringes under transportene for fremvisning til oppsyn eller politi når dette kreves. Brudd på verneforskriften eller vilkår i tillatelse kan medføre straff.

DS 38/2023 Arkivsak: 2023/9093

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir Ola Jostein Uthus (jaktlag A) tillatelse til bruk av lett beltegående kjøretøy av typen ATV med belter under elgjakta i 2023 i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark.

1. Tillatelsen gjelder for uttransport av felt storvilt høsten 2023 i Roltdalen statsallmenning. Antall turer begrenses til antall fellingstillatelser (3 dyr/3 turer).
2. Det kan brukes transportpulk, men ikke henger med hjul.
3. Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter. ATV med belter kan ikke kjøres inn i jaktterrenget til jakthytte, men må hentes fra nærmeste utgangspunkt for uttransport av felt vilt jf. kart i saken.
4. Tillatelsen er personlig og kan ikke overdras til andre enn medlemmer av jaktlaget.
5. Transporten må skje mest mulig skånsomt i forhold til naturmiljø, friluftsliv og reindrift. Det skal ikke settes varige spor i terrenget. Med varige spor menes spor som er synlige over flere sesonger. Sårbare områder som våtmark og våt myr må unngås. Eksisterende kjørespor bør benyttes der det er hensiktsmessig.
6. Kjøringen må foregå i lav hastighet dvs. gangfart.

Denne tillatelsen er gitt i medhold av Naturmangfoldlovens § 48.

Tillatelsen og kjørebok skal medbringes under transportene for fremvisning til oppsyn eller politi når dette kreves. Brudd på verneforskriften eller vilkår i tillatelse kan medføre straff.

DS 39/2023 Arkivsak: 2023/9887

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir Jan Olav Warmdal tillatelse til bruk av snøscooter fra Synnåsen/Bårdsgardsdalen eller Flora til Syndre Evjevollen (Annevollen) i Roltdalen i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark i Selbu kommune på disse vilkår:

1. Tillatelsen gjelder for inntil 5 turer per sesong i vintersesongene 2023/24, 24/25, 25/26 og 26/27 for transport av materialer, utstyr, proviant m.m.
2. Det forutsettes at traseene beskrevet på kart i saken benyttes ved transportene.
3. Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter. Kjøreboken skal returneres til nasjonalparkstyret innen 1. juni 2027.
4. Siste kjøredag om våren er 2. mai.
5. Tillatelsen er personlig og kan ikke overdras til andre. Tillatelsen gjelder også Tore Mosleth (langtidsleie).
6. Kjøringen må skje med hensyn til naturmiljø, reindrift og friluftsliv.
7. Tillatelse etter motorferdselloven må foreligge fra kommunen.

Denne tillatelsen er gitt i medhold av forskrift om vern av Skarvan og Roltdalen nasjonalpark, § 3 punkt 6.3b, hvor det heter at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til transport av ved og utstyr til hytter, setrer og buer. Transporten skal skje med beltekjøretøy på snødekt mark

Tillatelsen og kjørebok skal være med på turene og vises fram til oppsyn eller politi når dette kreves. Brudd på verneforskriften eller vilkår i tillatelsen kan medføre straff.

DS 40/2023 Arkivsak: 2023/9765

Vedtak

[Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan](#) gir Svein Inge Eidem, Nelly Eidem og Stig Jonny Eidem tillatelse til bruk av snøscooter fra Synnåsen til Ballvollen i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark i Selbu kommune på disse vilkår:

1. Tillatelsen gjelder for inntil 5 turer pr. sesong i vintersesongene 2023/24, 24/25, 25/26 og 26/27 for transport av materialer, utstyr, proviant m.m,
2. Det gis i tillegg 5 turer pr. vintersesong for persontransport av fostersønn Gustav Arne Barlaup som følge av dokumentert funksjonshemming.
3. Det forutsettes at traseen beskrevet i saken benyttes ved transportene.
4. Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter. Kjøreboken skal returneres til nasjonalparkstyret innen 1. juni 2027.
5. Siste kjøredag om våren er 2. mai.
6. Tillatelsen er personlig og kan ikke overdras til andre.
7. Kjøringen må skje med hensyn til naturmiljø, reindrift og friluftsliv.
8. Tillatelse etter motorferdselloven må foreligge fra kommunen.

Denne tillatelsen er gitt i medhold av [forskrift om vern av Skarvan og Roltdalen nasjonalpark](#), § 3 punkt 6.3b, hvor det heter at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til transport av ved og utstyr til hytter, setrer og buer. Transporten skal skje med beltekjøretøy på snødekt mark. Videre er tillatelsen gitt i medhold av forskriftens § 3 punkt 6.3.h, hvor det heter at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av beltekjøretøy på snødekt mark for transport av funksjonshemmede som skal til egen hytte eller seter.

Tillatelsen og kjørebok skal medbringes under transporten for fremvisning til oppsyn eller politi når dette kreves.

Brudd på bestemmelsene i verneforskriften eller vilkår i tillatelsen kan medføre straff.

DS 41/2023 Arkivsak:

Vedtak

[Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan](#) gir Statnett SF tillatelse til motorisert transport i Sylan landskapsvernområde i Tydal kommune, for befarings-, drift- og vedlikehold av kraftlinja (420 kV) fra Jærpstrømmen til Nea, på disse vilkårene:

1. Tillatelsen gjelder for inntil 4 turer totalt med snøscooter, ATV eller helikopter i perioden 2023-2026 i forbindelse med drift og vedlikehold av kraftlinje fra Jærpstrømmen til Nea.
2. Tillatelsen gjelder for inntil 2 snøscootere per tur på vinterføre og inntil 2 ATV er per tur på barmark.
3. Tillatelsen gjelder også for start og landing med helikopter når dette er mest hensiktsmessig transportmåte.
4. Det forutsettes at traseen beskrevet på kart i saken benyttes ved transportene.
5. Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter. Kjøreboken skal returneres til nasjonalparkstyret innen 1. desember 2026.
6. Kjøringen må skje med hensyn til naturmiljø, kulturminner, reindrift og friluftsliv. Reinbeitedistriktet kontaktes i forbindelse med bruk av helikopter, for å få nødvendig informasjon slik at man unngår unødig forstyrrelse av rein.
7. Tillatelse etter motorferdselloven må foreligge fra kommunen.

Denne tillatelsen er gitt i medhold [forskrift om vern av Sylan landskapsvernområde](#) § 3, punkt 5.3 i (jf. § 3, punkt 1.2e om drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg).

Tillatelsen og kjørebok skal være med på turene og vises fram til oppsyn eller politi når dette kreves. Brudd på bestemmelsene i verneforskriften eller vilkår i tillatelsen kan medføre straff.

DS 42/2023 Arkivsak: 2023/10996

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir Marit Aune og Edgar Kaasbøll tillatelse til bruk av snøscooter fra nasjonalparkgrensen øst for Lauvåstøten til hytte ved Ramsjøen i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark i Tydal kommune på disse vilkår:

- 1. Tillatelsen gjelder for inntil 4 turer per sesong i vintersesongene 2023/24, 24/25, 25/26 og 26/27 for transport av materialer, utstyr, proviant m.m til hytta.*
- 2. Det forutsettes at traséen beskrevet i saken benyttes ved transportene.*
- 3. Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter. Kjøreboken skal returneres til nasjonalparkstyret innen den 1. juni 2027.*
- 4. Det forutsettes snødekt og frossen mark. Siste kjøredag om våren er 2. mai.*
- 5. Tillatelsen er personlig og kan ikke overdras til andre.*
- 6. Kjøringen må skje med hensyn til naturmiljø, reindrift og friluftsliv.*
- 7. Tillatelse etter motorferdselloven må foreligge fra kommunen.*

Denne tillatelsen er gitt i medhold av forskrift om vern av Skarvan og Roltdalen nasjonalpark, § 3 punkt 6.3b, hvor det heter at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til transport av ved og utstyr til hytter, setrer og buer. Transporten skal skje med beltekjøretøy på snødekt mark.

Tillatelsen og kjørebok skal være med på turene og vises fram til oppsyn eller politi når dette kreves.

Brudd på bestemmelsene i verneforskriften eller vilkår i tillatelsen kan medføre straff.

DS 43/2023 Arkivsak: 2023/11124

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir Steinar-Per Hårstad tillatelse til bruk av snøscooter til hytte ved Store Kvern fjellvatn via Stråsjøen–Prestøyan naturreservat og Skarvan og Roltdalen nasjonalpark i Selbu kommune, på disse vilkår:

- 1. Tillatelsen gjelder for inntil 5 turer pr. sesong i vintersesongene 2023/24, 24/25, 25/26 og 26/27 for transport av materialer, utstyr, proviant m.m. Minst 2 av disse turene skal være persontransport av Steinar-Per Hårstad.*
- 2. Tillatelsen gjelder videre for transport av vann fra Store Kvern fjellvatn, langs korteste og mest hensiktsmessige trase til hytta.*
- 3. Det forutsettes at den faste kjøretraseen fra Vekta til Store Kvern fjellvatn benyttes ved transportene, jf, kart i saken.*
- 4. Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter (jfr. vedlegg). Kjøreboken skal returneres til nasjonalparkstyret innen den 1. juni 2027.*
- 5. Siste kjøredag om våren er 2. mai.*
- 6. Kjøringen må skje med hensyn til naturmiljø, reindrift og friluftsliv.*
- 7. Tillatelse til motorferdsel etter motorferdselloven må innhentes fra kommunen.*

Transport i henhold til denne tillatelsen med unntak av punkt 2 , angående transport av vann, kan også utføres av Bjørnstein Hårstad og Solrunn Hårstad.

Denne tillatelsen er gitt i medhold forskrift om vern av Skarvan og Roltdalen nasjonalpark, § 3 punkt 6.3b), hvor det heter at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til transport av ved og utstyr til hytter, setre og buer med beltekjøretøy på snødekt mark. I tillegg er tillatelsen gitt i medhold forskriftens § 3 pkt 6.3.h), hvor det heter at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av beltekjøretøy på snødekt mark for transport av funksjonshemmede som skal til egen hytte.

For Stråsjøen-Prestøyan naturreservat er tillatelse gitt i medhold § 48 i naturmangfoldloven.

Tillatelsen og kjørebok skal medbringes under transportene for fremvisning til oppsyn eller politi når dette kreves. Brudd på verneforskriften eller vilkår i tillatelsen kan medføre straff.

DS 44/2023 Arkivsak: 2023/11438

Vedtak

[Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan](#) gir Morten Hegge og Jim Hegge tillatelse til bruk av snøscooter fra Synnåse til seterhus ved Røssetvollen i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark i Selbu kommune på disse vilkårene:

1. Tillatelsen gjelder for inntil 20 turer per sesong i vintersesongene 2023/24 og 24/25 for transport av materialer og utstyr i forbindelse med byggetiltak.
2. Det forutsettes at traseen beskrevet på kart i saken benyttes ved transportene.
3. Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter. Kjøreboken skal returneres til nasjonalparkstyret innen den 1. juni 2025.
4. Det forutsettes frossen og snødekt mark. Siste kjøredag om våren er 2.mai.
5. Tillatelsen gjelder for Morten Hegge og Jim Hegge. Andre medhjelpere i byggearbeidet som skal kjøre egen snøscooter, må meldes inn på epost til nasjonalparkforvalter i forkant av motorferdselen.
6. Kjøringen må skje med hensyn til naturmiljø, reindrift og friluftsliv.
7. Tillatelse etter motorferdselloven må foreligge fra kommunen.

Denne tillatelsen er gitt i medhold [forskrift om vern av Skarvan og Roltdalen nasjonalpark](#), § 3 punkt 6.3b, hvor det heter at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til transport av materialer og utstyr til hytter, setrer og buer. Transporten skal skje med beltekjøretøy på snødekt mark.

Tillatelsen og kjørebok skal være med på turene og vises fram til oppsyn eller politi når dette kreves.

Brudd på bestemmelsene i verneforskriften eller vilkår i tillatelsen kan medføre straff.

DS 34/2023 Innvilget - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - dispensasjon for motorferdsel - 2023-2026 - Nordre Evjevollen - Asbjørn Alexander Velve Fellinghaug

DS 35/2023 Innvilget - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - dispensasjon for motorferdsel - 2023 - 2026 - Asbjørn Alexander Velve Fellinghaug

DS 36/2023 Innvilget - Sylan landskapsvernområde - dispensasjon til motorferdsel - ATV - båtnaust ved Essandsjøen - Storerikvollen - Trondhjems turistforening

DS 37/2023 Innvilget - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - dispensasjon til motorferdsel - transport av felt vilt - Stjørdal statsallmenning - Toralf Pedersen

DS 38/2023 Avslag - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - dispensasjon for motorferdsel med ATV - frakt av felt vilt - Ola Jostein Uthus

DS 39/2023 Innvilget - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - dispensasjon for motorferdsel med snøscooter til Søndre Evjevoll - 2023 - 2027 - Jan Olav Warmdal

DS 40/2023 Innvilget - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - dispensasjon for motorferdsel - Hersjøen til Ballvollen - Svein Inge Eidem

DS 41/2023 Innvilget - Sylan landskapsvernområde - dispensasjon til motorferdsel 2023 - 2026 - drift og vedlikehold av transmisjonsnettledning - Statnett

DS 42/2023 Innvilget - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - dispensasjon for motorferdsel - hytte ved Ramsjøen - 2023 - 2027 - Marit Aune

DS 43/2023 Innvilget - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - Prestøyene - dispensasjon for motorferdsel - Selbu vekta til Store Kverfjellvatnet - kjøring av proviant til hytte - Steinar Per Hårstad

DS 44/2023 Innvilget - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - dispensasjon for motorferdsel 2024 - 2025 - byggetiltak Røsetvollen - Morten Hegge

Arkivsaksnr: 2020/5693-45

Saksbehandler: Marit Sophie Berger

Dato: 28.11.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan	30/2023	05.12.2023

Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - godkjenning av revidert forvaltningsplan etter høring

Vedlegg

- 1 Forvaltningsplan Skarvan og Roltdalen nasjonalpark- innarbeiding av høringsinnspill - forslag 28.11.23 *NB! Ligger som separat vedlegg utenom møteinnkallingen.*
- 2 Notat - høringsuttalelser forvaltningsplan for Skarvan og Roltdalen 28.11.2023
- 3 Notat fra møte med Roltdal allmeningsstyre 17.10. 2023
- 4 Høring - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - revidert forvaltningsplan
- 5 Uttalelse – forvaltningsplan for Skarvan og Roltdalen - Statkraft Energi AS
- 6 Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - revidert forvaltningsplan – høringsuttalelse - Stjørdal kommune
- 7 Uttalelse - Forvaltningsplan Skarvan og Roltdalen - Birdlife
- 8 Uttalelse - Saksframlegg med vedtak – Meråker kommune
- 9 Uttalelse - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - revidert forvaltningsplan - Sametinget
- 10 Uttalelse - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - revidert forvaltningsplan – Roltdalen almeningsstyre
- 11 Høringsuttalelse - endring av forvaltningsplan Skarvan og Roltdalen nasjonalpark – Per Ivar Velve
- 12 Høringsuttalelse til revisjon av forvaltningsplan – Roltdal beitelag
- 13 Høring – forvaltningsplan Skarvan og Roltdalen nasjonalpark – Odd-Leiv Sesseng.
- 14 Høringsuttalelse - forvaltningsplan Skarvan og Roltdalen – Saanti sijte.

Forvalters innstilling

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan er gjort kjent med høringsinnspillene til revidert forvaltningsplan for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark. Nasjonalparkstyret godkjenner forvalters forslag til innarbeiding av høringsinnspillene, og ber forvalter ferdigstille forvaltningsplanen og oversende denne til Miljødirektoratet for endelig godkjenning

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret vedtok å legge forslag til revidert forvaltningsplan ut på høring i møte 08.06.2023 i sak 17/2023, og det ble samtidig vedtatt å arrangere et åpent informasjonsmøte om forvaltningsplanen i uke 36. Høringsfristen ble satt til 01.10.2023.

Høringsbrev med invitasjon til informasjonsmøte 5.september ble sendt ut til berørte grunneiere, organisasjoner, offentlige instanser 16.06.2023. Høringen og invitasjon til informasjonsmøte ble annonsert i lokalpressen i uke 35. Det var annonse i Selbyggen, Stjørdalsnytt, Stjørdalens Blad og Meråkerposten. Informasjonsmøte ble gjennomført på Selbusjøen hotell 5.september 2023. Her deltok 16 personer. Det ble gitt en overordnet orientering om forvaltningsplanen, og hvordan en kunne finne fram i dokumentet på nett. Det ble svart på spørsmål, og det ble presisert at alle innspill til forvaltningsplanen måtte være skriftlig. Det ble på møtet gitt en utsatt høringsfrist til 10.oktober. Ny høringsfrist ble deretter annonsert på nettsiden til nasjonalparkstyret.

Det er kommet inn 10 høringsuttalelser. Disse er oppsummert og kommentert i vedlegg 2: «Notat - høringsuttalelser til forvaltningsplan for Skarvan og Roltdalen» datert 28.11.2022. Alle innspillene er lagt ved som vedlegg 5 -14. Roltdalen almenningssstyre ønsket et møte med forvaltningen etter høringsfristen. Dette ble gjennomført i Selbu rådhus 17.10.2023, og notat fra møte er lagt ved i vedlegg 3.

Forvaltningsplanen foreligger kun digitalt på nett. Siden høringsperioden nå er over, er forvaltningsplanen for Skarvan og Roltdalen ikke offentlig tilgjengelig på nett. Høringsinnspillene er vurdert og endringer er lagt inn i et foreløpig dokument som er lagt ved saken i vedlegg 1. Endringene er synlig med rød skrift i dokumentet. Vedleggene til forvaltningsplanen er ikke tatt med som vedlegg i denne saken.

Vurdering

Forvaltningsplanen for Skarvan og Roltdalen har vært ute på høring i perioden 16.06.-10.10.2023. De innkomne høringsuttalelsene er vurdert og forslag til innarbeiding av disse er vist i forslag til forvaltningsplan i vedlegg 1. Vurderingene av de enkelte innspillene går fram av notatet i vedlegg 2.

Forslaget til forvaltningsplan legges her fram for godkjenning i nasjonalparkstyret. Dersom nasjonalparkstyret godkjenner det framlagte forslaget vil disse endringene bli lagt inn før forvaltningsplanen sendes til Miljødirektoratet for endelig godkjenning. Når forvaltningsplanen blir endelig godkjent av Miljødirektoratet vil den bli gjort offentlig tilgjengelig på nett.

Forvalter er av den oppfatning at forvaltningsplanen nå er klar for godkjenning i nasjonalparkstyret med de foreslåtte endringene etter høring.

**Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan**

Notat høringsuttalelser til Revidert forvaltningsplan for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark.

Dette er en kort oppsummering av innkomne høringsuttalelser. Det vises til den enkelte uttalelsen for mer detaljer. Kommentarene skisserer hvordan høringsinnspillene kan bli ivaretatt i forvaltningsplanen.

Høringspart	Innspill	Kommentar
Per Ivar Velve Uttalelsen kom inn innen fristen 10.10.	ID 1 Bygg og anlegg generelle retningslinjer: Antenner, parabol, solcelleanlegg og skifte av pipe i samme pipeløp må kunne monteres uten søknad om fasadeendring	Vedlikehold som ikke endrer bygningens karakter er ikke søknadspliktig. Alle andre tiltak er søknadspliktig i følge forskriften, og det kan ikke endres i forvaltningsplanen. Det må tydeliggjøres hva det må søkes om. Forvaltningsplanen foreslår at søknader av de nevnte tiltak skal kunne delegeres til nasjonalparkforvalteren. Det er i tillegg foreslått å utarbeide en egen veileder for enkle byggetiltak.
Per Ivar Velve	ID 6 Bygg og anlegg – mindre tilbygg til bygninger: Ønsker at setningen «Det kan ikke gis dispensasjon innenfor sone A» strykes. Alternativt at slike søknader skal oversendes riksantikvaren for endelig godkjenning	Bestemmelsen er hentet fra forskriftens §3 pkt 1.3 og kan derfor ikke strykes. Dersom det skal gis dispensasjon må den behandles etter §48 i naturmangfoldloven, og det kan ikke gis spesifikke retningslinjer for dette i forvaltningsplanen. Teksten endres i retningslinjeneslik at det blir klarer at dette er bestemmelse gitt i forskriften.
Per Ivar Velve	ID 15 Motorferdsel – Snødekt mark til hytter: Ønske om å kunne kjøre to snøscootere sammen av sikkerhetsmessige årsaker, og at dette da regnes som 1 tur i kjøreboka. Ønsker at dagens	Dette imøtekommes ved at det gis tillatelse til 4 turer + 1 kjøredag. En kjøredag = 4 turer på samme dag.

**Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan**

	praksis med kjøredager videreføres.	
Roltdal almenningsstyre Innspillet kom inn innen høringsfristen 10.10. Det ble bedt om et møte som ble gjennomført 17.10.	ID 15 5.2.1 Motorferdsel Snødekt mark. Samlebegrepet hytter, fritidshus og setrer splittes i Hytter og fritidshus Seter som driftes Retningslinjer for vedlikehold og motorferdsel til hytter og fritidshus beholdes som i den gamle forvaltningsplanen. Seter i drift (viser til fjellova) <ul style="list-style-type: none">- Generell dispensasjon for bruk av snøscooter- Ikke krav om kjelke- Flere snøscootere sammen av sikkerhetsmessige årsaker- Transportbehov dokumenteres gjennom enkel skjøtselsplan for den enkelte setervollen	Viser til referat fra eget møte med almenningsstyre. <ul style="list-style-type: none">- Generell disp ikke aktuelt jf forskrift- Kjelke/pulk kan erstattes med kjelke/pulk/lastekasse.- Setre i drift kan beskrive sitt behov i egen driftsplan- der behovet ikke er knyttet til beitelag.
Roltdal almenningsstyre	ID 18 Kjøring på barmark til setre. Ønske om enkle rutiner for søknad om bruk av ATV på barmark.	Gjelder kjøring til setrer hvor det beites med sau eller ungdyr jf forskriften. Knyttet til beitelag i retningslinjene. Ikke bare sau og ungdyr, men alle bufe? Spørsmål er sendt jurist Utkjøring av sykt, skadd eller nødslaktet bufe og tamrein kan kjøres ut etter melding til forvaltningsmyndigheten (ikke søknadspliktig). -
Roltdal almenningsstyre	ID 6 Bygg og anlegg – ombygging og mindre tilbygg. <ul style="list-style-type: none">- Begrensning på tilbyggets størrelse på maks 20% fjernes, og vurderes i forhold til behov på setereiendommen og for eksempel	Her har Miljødirektoratet satt krav om at maks størrelse på tilbygg skal angis. Etter å ha sjekket med praksis i andre relevante nasjonalparker foreslås det å bruke % + et arealtak. Det vil si: Tilbygg kan ikke være mer enn 30% av eksisterende bygnings BYA, målt ved vernetidspunktet, begrenset

**Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan**

	dokumentert i en driftsplan for setra.	oppad til 10m2. Det vil være svært restriktiv holdning til utvidelser utover 10 m2.
Roltdal almenningstyre	Økt fokus på rydding og restaurering av gamle seterveger og ferdssårer	Utarbeiding av plan for rydding av vegetasjon på setervoller og gamle ferdssårer i nasjonalparken er satt opp i tiltaksplanen. Kan vurdere å prioritere dette tiltaket høyere?
Sametinget/Saemiedigkie Uttalelsen kom inn innen fristen 10.10.	Droner. Sametinget anser at spørsmålet om samiske interesse og dronebruk i verneområder samt definisjon av droner i den sammenheng pr. nå er uavklart. Dispensasjonbehandling av reindriftens dronebruk i verneområder kan ikke avgjøres i og reguleres av forvaltningsplanen. Videre prosess for dette vil måtte løftes til drøfting og konsultasjoner mellom Sametinget og klima- og miljødepartementet.	Tekst om «bruk av droner i reindrift» får et tillegg om at søknadsplikt for bruk av droner i samisk reindrift er uavklart. Foreslått tekst (uthevet i høringsuttalelsen) fra sametinget legges inn i kapittelet: Tilleggsopplysninger -bruk av droner. Retningslinjene endres ikke. Det må foretas konsultasjon før dette med søknadsplikt kan endres.
Meråker kommune Uttalelsen kom inn innen fristen 10.10.	ID 27 Turkjøring for funksjonshemmede eller eldre. Det bør legges opp til en trase fra hver enkelt kommune begrenset til en tur hvert år, fra hver kommune.	Det er i utgangspunktet ikke tillatt med slik turkjøring i nasjonalparken. Selbu pensjonistforening fikk i sin tid medhold til å gjennomføre tur etter klageavgjørelse, og det er denne klagesaken som setter premissene for videre praksis. Traseen fra Selbu er hovedtrase for nyttekjøring med snøscooter inn i nasjonalparken til Schulzhytta. Det er ikke tilsvarende hovedtraseer fra de andre kommunene til dette turmålet. Det er ingenting i veien for at arrangører fra andre kommuner kan benytte denne traseen for slik turkjøring. Tekst er ikke endret i retningslinjene

**Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan**

Meråker kommune	Positiv til at det ikke er fremlagt traseer for sykling.	Tas til etterretning
BirdLife Norge, avd Trøndelag Uttalelsen kom inn innen fristen 10.10.	ID 11 4.1 Ferdsel – organisert ferdse. Trimposter hvor en får poeng bør forbys i nasjonalparken. Da dette kan gi unødig forstyrrelser av fugler i hekke-yngletiden, spesielt for arter som trane, kongeørn og rovfugl generelt	Det er Miljødirektoratet som har definert trimposter som ikke organisert ferdse. Forvalter er enig i at dette burde vært definert som organisert ferdse og at poenggivende trimposter bør forbys i hekke-yngletiden i nasjonalparken. Dette er synliggjort i retningslinjene med ekstra tekst «men mye besøk til populære trimposter kan gi uheldige forstyrrelser i hekke-yngletiden.
Stjørdal kommune Uttalelsen kom inn innen fristen 10.10.	ID 15 Siste kjøredato for snøscooter er 1.mai i Stjørdal, og det ønskes samme dato i nasjonalparken.	Alle kommuner har forskjellige siste kjøredato. I retningslinjene er det tatt høyde for dette med ordlyden: Dersom kommunen har tidligere siste kjøredato enn 2.mai etter motorferdselloven, benyttes denne. Det betyr at for tillatelser i Stjørdal kommune vil det stå 1.mai som siste kjøredato.
Stjørdal kommune	ID 16 Motorferdse – leiekjøring. Her vises det til retningslinjer for Kongrosletta naturreservat når det gjelder kjørebok og krav til kjøringen. De ønsker at retningslinjene for Skarvan og Roltdalen skal være like tydelige og tilsvarende som de for Kongrosletta	Det tas til etterretning og tekst justeres slik at det blir tydeligere som ønsket.
Stjørdal kommune	Hekketid ID 3, 9, 11 og 28 Tidsperioden for hekke-og yngletid er forskjellig i de ulike retningslinjene. De synes det bør være tydeligere på hva som er hekke-yngleperioden	Hekke- yngletiden er forskjellig for forskjellige arter. Generelt har vi satt sluttdatoen til 15. juli ut fra faglig skjønn. Startdatoen er for de fleste arter rundt 1.mai, men for enkelte arter, spesielt rovfugler er startdatoen langt tidligere, ca. 15.mars. Perioden for hekke-yngletid kan derfor variere ut fra om vi mener tiltaket vil være utfordrende for hekking og yngling. Tidspunktene

**Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan**

		er også satt ut fra når tiltaket er aktuelt å gjennomføre. De aktuelle retningslinjene gjennomgås på nytt og endres slik at hekke-yngleperioden kommer tydeligere fram.
Statkraft Uttalelsen kom inn innen fristen 10.10.	Statkraft har behov for motorferdsel ved tilsyn av islegging/isgang ved Rotla og ved snømålinger. De ønsker at forvaltningsplanen tar inn følgende ordlyd: «Nødvendig motorisert ferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende kraftanlegg kan videreføres. Ferdselen bør primært skje med beltekjøretøy på vinterføre»	Forskriften åpner ikke for motorisert ferdsel til dette formålet i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark. Det er tidligere gitt tillatelse til formålet snømåling, og da med hjemmel i NML §48 (jp 2016/2724) Beskrivelse av behovet tas inn i kapittelet «Bruk – Historikk» under motorferdsel.
Roltdal Beitelag Innspillet kom inn etter høringsfristen 10.10. Det var bedt om utsettelse, og uttalelsen kom innenfor ny frist.	Formålet med vernet §2 Setningen «Området skal kunne brukes til reindrift» endres til «Området skal kunne brukes til reindrift og annen beitenæring»	Forvaltningsplanen kan ikke endre forskriften, men innspillet tas til orientering.
Roltdal Beitelag	ID 15 Motorferdsel på snø: ønsker en forenkling. Snøscooter – generell tillatelse uten krav om kjørebok. Vanskelig å håndtere ei kjørebok for flere aktører. Må kunne stå fritt i valg av kjøreleder. Vedlikehold av bruer krever å kunne kjøre etter 2.mai. Ønsker det uten videre dispensasjon. Generelt må 2 snøscootere kunne kjøre sammen på samme kjøretur pga sikkerhet. Nyttekjøring bør kunne foregå uten kjelke – store bagasjekasser på dagens scootere. Natteforbud strykes, må kunne kjøre på nattespeken.	Driftsplan danner grunnlag for søknad fra beitelag, og kjøreleder kan beskrives der. Generell tillatelse er det ikke hjemmel for å gi, og en må ha en form for rapportering av antall turer (når, hvem, hva og hvor). Rapporteringsform kan beskrives i driftsplan. Kjøring etter 2.mai skal kun skje unntaksvis av hensyn til hekke-/yngletid, og må i tilfelle avklares med leder i reinbeitedistriktet før søknad om dette. 2 snøscootere teller som to turer. Slik at antall turer tar høyde for dette i søknaden fra beitelaget. Standard for hytter endres til 4 turer + 1 kjøredag, der en kjøredag = 4 turer i løpet av en dag.

**Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan**

		Krav om kjelke: Ordlyden endres til kjelke/pulk/lastekasse Natteforbud beholdes av hensyn til minst mulig støy i nasjonalparken.
Roltdal Beitelag	ID 18 Kjøring på barmark. Ønsker å øke antall turer fra 5 til 8.	Behovet beskrives i driftsplan og det søkes om det antall turer som beitelaget mener er nødvendig for å dekke det konkrete behovet. Forvaltningsplanen har ingen begrensning på antall turer. Tidligere tillatelser er gitt ut fra det det er søkt om.
Roltdal beitelag	ID 6 Bygg og anlegg – ombygging og mindre tilbygg. Begrensning på tilbyggets størrelse på maks 20% strykes, og vurderes etter behov	Se tekst under tilsvarende innspill fra Roldalen almenningsstyre.
Roltdal Beitelag	ID 28 Droner. Krever streng regulering for andre enn beitenæringene	Dette er ivaretatt i foreslåtte retningslinjer, og tas til orientering.
Roltdal Beitelag	ID 15 og ID 19. Helikopter: Ikke tillate helikopterflyving i beitesesongen juni, juli, august og september av hensyn til beitedyra. Dersom flyving er absolutt nødvendig skal beitelagets styre varsles i god tid før flyvning foretas.	Det kan være vanskelig å unngå all lavtflyvning/landing i beitesesongen. Generelt ønsker vi at slik transport ikke skjer i hekke/ynkletiden dvs mars/april – 15 juli (periode avhengig av lokalitet og arter i området.) Det skal opplyses om i vedtaket at beitenæringene skal varsles ved lavtflyvning/landing (bufe i perioden juni-sept, rein hele året).
Odd-Leiv Sesseng. Innspillet kom inn etter høringsfristen 10.10. Det var ikke bedt om utsettelse.	Uttalelsen omhandler stistrekningen fra Vekta og til Høystakken, og forvaltningens arbeid med tilrettelegging. Det stilles direkte krav til nasjonalparkforvaltningen om tilbakeføring av sti i Stråsjøen - Prestøyan naturreservat. Videre kreves det at turistforeningens sti fra Prestøyvollen mot Høystakken ikke legges om og at anbrakte	Uttalelsen går ikke på innholdet i forvaltningsplanen som nå er på høring, men er relatert til nasjonalparkforvaltningens gjennomføring av tiltak som følge av Besøksstrategien. De aktuelle tiltakene er godkjent av Selbu kommune og gjennomført etter avtale med berørte grunneiere og Stråsjøen hytteforening. Tiltakene er i tråd med vedtak fattet av

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Røldalen og Sylan

	klopper fra Høystakkbrua og vestover fjernes.	nasjonalparkstyret, samt §47 i naturmangfoldloven. Mye av uttalelsen gjelder Stråsjøen-Prestøyan naturreservat.
Saanti Sijte Det ble bedt om utsettelse av høringsfristen og høringsuttalelsen kom innen sist satte frist.	Lovgrunnlag som ligger som premisse for forvaltning av verneområder når det gjelder samiske områder. Statens forpliktelser overfor samer som urfolk. Grunnloven §108, Naturmangfoldloven, ILO-konvensjonen og Sameloven SP artikkel 27. Urfolkserklæringen, Konvensjonen om biologisk mangfold	Tar inn omtale om dette lovgrunnlaget i starten av planen.
Saanti Sijte	Etterlyser rapportene om samisk reindrift i kunnskapsgrunnlaget.	Disse kan tas inn som vedlegg, sammen med øvrige relevante vedlegg til den gamle forvaltningsplanen og Besøkstrategien.
Saanti sijte	Kap Natur – Klimaendringer. – forvaltningen må ikke begrensedistriktets muligheter for å tilpasse seg et endret klima.	Dette tas til etterretning og tekst under Kap. Natur -Klimaendring tilpasses.
Saanti Sijte	Kap Bruk og Historikk – eierstruktur – bruksretter. Avsnitt om samenes rettigheter flyttes fra avsnitt om reindrift og til bruksretter	Dette tas til etterretning og deler av teksten i 1.avsnitt i kap om reindrift flyttes fra reindrift til bruksretter.
Saanti Sijte	Kap Bruk og Historikk – brukshistorie. En del forslag til endringer i teksten som beskriver reindriften	Tas inn i teksten med unntak av forslag til endring rundt reindriftenes søknadsplikt om motorferdsel, da dette er en bestemmelse i forskriften.
Saanti Sijte	Kap Bruk og Historikk: Kjøring på barmark og bruk av helikopter er forankret i distriktsplanen og de mener dette ikke er søknadspliktig for reindriften. Bruk av droner kan beskrives i distriktsplan, men ikke være søknadspliktig for reindriften	Søknadsplikten for motorferdsel på barmark og bruk av helikopter ligger i forskriften og forskriften kan ikke endres gjennom forvaltningsplanen §3 pkt 6.3 f) om reindriftenes kjøring på barmark. For droner vises det til kommentar til uttalelse fra Sametinget.

**Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan**

Saanti Sijte	Kap Bruk og historie – nærmere beskrivelse av retten til jakt og fiske for reindriften	Tas inn i avsnitt om reindrift i punktet om jakt og fiske.
Saanti Sijte	Kap Bruk og historikk Jordbruk-beitedrift. Tillegg om rein som beitedyr og viktig for alle beitedyr at setervoller ikke gjerdes inn. Forslag til tekst i tillegg under Regulering av beite og no-fence	Setning om reindrift passer ikke inn i omtalen om Jordbruk , men tas i inn under reindrift. Setning om gjerding og om no-fence er tatt inn med litt omformulering.
Saanti Sijte	Kap. Bruk og Historikk – friluftsliv. Ønske om snarlig revidering av Besøksstrategien med tanke på erfaringene på Svensk side. Revidering av forskriften med hensyn til sykling – de mener denne endringen er uforståelig, det er nok utfordringer med ferdselen til fots uten at vi har virkemidler til å styre og begrense denne. Allemannsretten settes på denne måten under press.	Vurdering av tiltaksplan i besøkstrategien vurderes hvert år ved søknad om midler. Rullering av Besøksstrategien bør foretas hvert 5. år. Dette tas inn i kap. Forvaltning. Forskriftsendringen for er varslet men trolig ikke nært forestående.
Saanti Sijte	Kap. Bruk og Historikk – reiseliv utleiehytter. Roltdalshytta er ikke utleiehytte. Er sterkt imot at det legges opp til muligheter for økt reiseliv, turisme og mere ferdsel i reinbeiteområdene. Turisthytter og ruter: Utforming av begrensninger er annerledes	Tas til etterretning og tekst rettes. Sjekk inatur. Forvalter mener at teksten ikke innbyr til økt reiseliv mv., men at reiselivet skal kunne utøves innenfor rammen av verneforskriften, og på en bærekraftig måte. Den punktvis oppsummeringen kan vurderes strøket/omformulert, men er foreløpig beholdt.
Saanti Sijte	ID 1 Enkle byggetiltak som kan delegeres til forvalter. Nye midlertidige gjerder. SS mener søknader om slike gjerder må sendes på høring	Dette tas til etterretning og føyes til i retningslinjene
Saanti Sijte	ID 9 Reindriftens rett til ved overalt i nasjonalparken må komme fram	Mener det er ivaretatt under kap om reindrift og det er gjort noen tilføyelser i retningslinjene for uttak av ved

**Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Røldalen og Sylan**

Saanti Sijte	ID 15. Kjøring etter 2.mai. Reindriften må kontaktes før det gis tillatelse	Det tas inn i teksten at leder i reinbeitedistriktet skal kontaktes før søknad sendes inn.
Saanti Sijte	ID 30 Driftsplan beitelag. Mener det er tull at det må kjøres to snøscootere av sikkerhetsmessige hensyn	Tar det til orientering.

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan

Notat etter møte med Roltdalen allmenningestyre 17.10.2023 09.00-1030.

På møte deltok : Bjørn Johan Stokke, Peder P. Evjen, Ole Morten Balstad og Marit S Berger

Tema for møte var høring av revidert forvaltningsplan for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark og høringsuttalelse fra Roltdal allmenningestyre (RAS)

Møte var etter ønske fra RAS og ble avholdt på Selbu Rådhus.

RAS ønsker at hytter til fritidsformål og setre omtales hver for seg i forvaltningsplanen med hver sine retningslinjer. Bakgrunn er at setrene er knyttet til ulike gårdsbruk og kan ikke selges separat, men er rettighet knyttet til gården i bygda. De viser til fjellovas §2.

Det ble orientert om at verneforskriften som er hjemlet i naturmangfoldloven gjelder i tillegg til annet lovverk og at verneforskriften kan medføre strengere restriksjoner i verneområdet enn utenfor, og at vernebestemmelsene gjelder over annet lovverk som motorferdselloven, plan-og bygningsloven mv.

Generelle tillatelser til setereiere anses ikke som aktuelt da det ikke er hjemmel for dette i verneforskriften.

RAS ønsker at krav om kjelke/pulk strykes da baggasjerom på snøscooterne er store. Poenget her er at transporten skal være nyttetransport, og ikke ren persontransport og det må da være krav om lass. Vi ser nærmere på om dette kan dekkes ved en annen ordlyd.

Når det gjelder motorferdsel omtales kjøring til hytter og setrer i samme punkt i forskriften og det gjenspeiles i retningslinjene i forvaltningsplanen. Omtalen av setrer spesielt kan tydeliggjøres og transportbehov tilknyttet til drift av setre kan omtales spesifikt. Transport knyttet til beitelagene behandles i egne søknader med bakgrunn i driftsplaner. Transportbehov knyttet til vedlikehold av seterhus eller utstyr i forbindelse med slått og rydding av vollen kommer i tillegg til beitelagenes behov og må løses av den enkelte setereier. Slike transportbehov kan for eksempel beskrives i en driftsplan/skjøtselsplan eller for den enkelte setereier (jf pkt 5 i høringsuttalelsen). Dette står for såvidt i siste avsnitt i forvaltningsplanens retningslinjer ID 15 allerede, men kan gjøres tydeligere i forhold til dette med seter. RAS var inne på at de kunne lage maler/skjema for standard driftsplan som grunnlag for sine medlemmer for å søke om motorisert transport i nasjonalparken. Det vil være aktuelt å komme tilbake til dette når forvaltningsplanen er vedtatt.

§3 pkt 6.3 d) omhandler kjøring på barmark til setrer hvor det beites med sau og ungdyr. Her bør også andre beitedyr inngå eks. geit og kyr. Kan vi i forvaltningsplanen si at dette gjelder bufe? – sjekker det med Miljødirektoratet.

RAS ønsker at kravet om at tilbygg/ombygging ikke skal være mer enn 20% av opprinnelig bygnings BYA skal strykes og at dette heller vurderes i forhold til behov på setereiendommer, f.eks dokumentert gjennom driftsplan/skjøtselsplan. Mulighetsrommet her drøftes med Miljødirektoratet før forvaltningsplanen tas til behandling.

Det ble pratet litt rundt byggeskikk på setervollene i Roltdalen, og at det er mye forskjellig og at det ikke er likt med f.eks Nord-Østerdalen. Hovedsakelig nokså små enetasjes seterhus, med unntak av ett hus på Stormoen som har to etasjer fordi det i sin tid ble brukt til innkvartering av turister (før Schulzhytta).

Dette er i grove trekk det som ble diskutert på møte. I tillegg gjelder selvfølgelig punktene i den innsendte høringsuttalelsen.

Referent Marit S. Berger

**Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan**

Postadresse
Postboks 2600
7734 Steinkjer
E-post: sftlpost@statsforvalteren.no

Besøksadresse
705 Senteret
Kløftvegen 1
Ås i Tydal

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 73 19 92 20
Epost: fmtlmsb@statsforvalteren.no

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Saksbehandler Marit Sophie Berger

Vår ref. 2020/5693-25 432.3

Deres ref. «REF»

Dato 16.06.2023

Høring - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - revidert forvaltningsplan

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan legger med dette ut revidert forvaltningsplan for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark. Den foreligger kun i digital form og finnes på denne nettsiden <https://fpnv.naturbase.no/Plan/View?naturvernId=VV00002272>.

Høringsfrist er satt til 1.oktober 2023.

Høringsuttalelser kan sendes pr. post eller e-post til Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen v/ Statsforvalteren i Trøndelag, se adresser øverst på brevet.

Vedtak om å legge planen ut på høring ble fattet på nasjonalparkstyrets møte 08.06.2023 i sak 17/2023. Det ble samtidig vedtatt å ha et åpent informasjonsmøte om forvaltningsplanen i uke 36.

Det inviteres derfor til åpent informasjonsmøte om forvaltningsplanen på Selbusjøen Hotel og Gjestegård 5.september kl 18.00.

Høringsutkastet bygger på eksisterende forvaltningsplan, men er endret i struktur som følge av krav om å bruke digital mal. Retningslinjene for behandling etter verneforskriften er det mest sentrale i forvaltningsplanen og gir føringer for hvordan søknader om dispensasjoner skal behandles. Det bemerkes spesielt at planen legges fram uten godkjente traseer for sykling. Dette er begrunnet med at det er ingen egnede traseer for sykling i nasjonalparken med bakgrunn i svært sårbart terreng og dyreliv.

Dette brevet sendes til samme adresseliste som ved melding av oppstart av forvaltningsplanarbeidet. Dersom noen av dere mener brevet skulle gått til noen flere, er vi takknemlig for tilbakemelding om det. Høringen blir også annonsert i lokalpressen og på nasjonalparkstyrets nettside. [Nasjonalparkstyre | Forside](#).

Eventuelle spørsmål knyttet til høringen kan rettes til nasjonalparkforvalteren.

Med hilsen

Marit Sophie Berger
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Likelydende brev sendt til:			
AS MERÅKER BRUG	Stasjonsveien 10	7530	MERÅKER
MERÅKER BEITELAG SA	v/Oddbjørn Kaasa	7530	MERÅKER
	Blæstervollveien 66		
FJELLSTYRENE I STJØRDAL OG	Postboks 28	7529	HEGRA
MERÅKER			
NJFF SØR-TRØNDELAG	Fossegrenda 26	7038	TRONDHEIM
Leif Ingar Finborud	Yggdrasilvegen 9 A	7033	TRONDHEIM
Toril Ofstad Selboe	Liavegen 139	7580	Selbu
Odd Leiv Sesseng	Njårds Veg 5	7602	Levanger
Odd Karl Ystgaard	Niels Juels Gate 7	0272	Oslo
NORSK ORNITOLOGISK FORENING	Postboks 139	7401	TRONDHEIM
AVDELING TRØNDELAG			
STATSKOG SF	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
SONDALSSKOGAN ANS	v/Olav Einang,	7520	HEGRA
	Mellomriksvegen 1697		
Per Joar Lillebo	Auranvegen 250	7510	Skatval
Meråker kommune	Rådhusgata 7	7530	MERÅKER
Siri Eidissen	Skipsbyggergata 3 B	4077	Hundvåg
Sverre Evjen	Kyllovegen 70	7580	SELBU
Arne Tormod Sæterhaug	Brønnes Veg 16	7022	Trondheim
Statsforvalteren i Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Tom Nissestad	Hoemsvegen 98	7580	Selbu
Trøndelag fylkeskommune	Fylkets hus, Postboks	7735	STEINKJER
	2560		
Martin Fagerheim Stuevold	Naustanvegen 41	7563	Malvik
Selbu kommune	Gjelbakken 15	7580	SELBU
Harald Bjarne Velve	Selbuvegen 2057	7580	Selbu
HERSJØ-KRÅSSÅDAL BEITELAG BA	v/ John Renå, Selbuveien	7580	SELBU
	2190		
STRÅSJØEN HYTTEFORENING	c/o Lisbeth Gederaas	7506	STJØRDAL
	Remyrvegen 74		
TRONDHJEMS TURISTFORENING	Sandgata 30	7012	TRONDHEIM
Lars Petter Grendstad	Tydalsvegen 1093	7590	Tydal
Espen Gusland Linaker	Sonvatne	7506	Stjørdal
	hytteeierforening,		
	Remyrvegen 78		
Anders Kallar	Selbuvegen 2301	7580	Selbu
Tydal kommune	Tydalsvegen 125	7590	TYDAL
SELBU UTMARKSRÅD	v/Lars Olav Mogård,	7580	SELBU
	Selbuvegen 27		
Berit Aune	Storaunvegen 20	7590	Tydal
Venke Eidissen	Sagplassvegen 47	7054	RANHEIM

**Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan**

Bjørn Johan Stokke	Hyttbakkvegen 48	7580	Selbu
SELBU FJELLSTYRE	v/Unni Killi Gjelbakken 15	7580	SELBU
Ingebrigt Evjen Kallar	Selbuvegen 2287	7580	Selbu
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM
Steinar Berge	Selbuvegen 1932	7580	Selbu
Torkil Bergstrøm	Åsveien 401	7530	Meråker
Daniel Sonflå	Kvelveveien 9	7530	Meråker
DNT NORD-TRØNDELAG	Postboks 232	7501	STJØRDAL
Trøndelag politidistrikt	Postboks 2475 Torgarden	7005	TRONDHEIM
FORUM FOR NATUR OG	Kjøpmannsgata 12	7500	STJØRDAL
FRILUFTSLIV I TRØNDELAG			
NATURVERNFORBUNDET I	Sandgata 30	7012	TRONDHEIM
TRØNDELAG			
INNBYGDA BEITELAG SA	v/ Magnus Pettersen	7580	SELBU
	Haave, Øver		
	Innbygdvegen 320		
John Gunnar Stormo	De bruksberettigete i	7530	MERÅKER
	Meråker, Tyholtveien 37		
ESSAND	Postboks 236	7361	RØROS
REINBEITEDISTRIKT/SAANTI SIJTE			
Oddvar Hårstad	Selbuvegen 1542	7580	SELBU
Anders Marius Aune	Ruskåsvegen 4	7590	Tydal
Ivar Flakne	Tydalsvegen 622	7590	TYDAL
STATKRAFT ENERGI AS	Postboks 200 Lilleaker	0216	OSLO
Mette Ystgaard	Thomas Heftyes Gate 31	0264	Oslo
	A		
Elisabeth Leirvik Rabben	Naustanvegen 41	7563	Malvik
ROLTDAL BEITELAG BA	v Steinar Berge,	7580	SELBU
	Selbuvegen 1932		
Roltdal almenningssyre	Peder Evjen, Evjemoene	7580	Selbu
	7		
AUNE GRUNNEIERLAG	v/Anders Marius Aune,	7590	TYDAL
	Ruskåsvegen4		
Olav Einar Hammer	Øver Gunnilåra 9	7580	SELBU
Stjørdal kommune	Postboks 133 / 134	7501	STJØRDAL
Håkon Kåre Aune	Storaunvegen 2	7590	Tydal
Nils Sundal	Sundalsveien 1157	7520	HEGRA

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylane

--POSTADRESSE:

--TLF:

FAX:

--INTERNETT:

E-POST:

--

DERES REF./DATO:

/

VÅR REF.:

201000413-66

STED/DATO:

Fykan, 15.09.2023

SELBU, TYDAL, MERÅKER, STJØRDAL - MERKNAD FRA STATKRAFT ENERGI AS ANGÅENDE SKARVAN OG ROLTDALEN NASJONALPARK - REVIDERT FORVALTNINGSPLAN

Viser til deres høringsbrev, datert 16. juni 2023.

Statkraft Energi AS eier en eiendom 5032-76/11 som ligger delvis innenfor verneområdet i forvaltningsplanen. Eiendommen ligger også innenfor Stråsjøen- Prestøyran naturreservat.

Vi har som regulant noe motorisert trafikk i området i dag.

Dette er blant annet:

1. Tilsyn av islegging/isgang ved elva Rotla
2. Snømålinger i området

Spesielt punkt 1 er viktig for å kunne kjøre kraftanleggene på en sikker måte slik at man ikke kan skape farlige hendelser.

Statkraft ber derfor om at det vurderes inntatt i forvaltningsplanen noe som sikrer at regulanten (nå Statkraft) kan fortsette sin nødvendige bruk.

Statkraft ber om at det skrives noe som følgende:

«Nødvendig motorisert ferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende kraftanlegg kan videreføres. Ferdselen bør primært skje med beltekjøretøy på vinterføre.»

Er det ellers spørsmål til merknaden kan dere ta kontakt med Statkraft Energi AS ved Ida Sofie Mienna Olsen per. tlf. 97716164 eller per e-post til ida.olsen@statkraft.com.

Med vennlig hilsen
for Statkraft Energi AS

Ida Sofie Mienna Olsen
Specialist property management

--SAKSBEHANDLER/ADM.ENHET:
Ida Sofie Mienna Olsen

--TLF./FAX:
004797716164 /

--E-POST:
IdaSofieMienna.Olsen@statkraft.com

--SIDE:
1/2

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger ingen signatur.

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Deres ref
2020/5693-25 432.3

Vår ref
2023/5762-2

Saksbehandler
Ragnhild Kvalheim

Dato
21.09.2023

Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - revidert forvaltningsplan – høringsuttalelse fra Stjørdal kommune

Vi viser til høring av revidert forvaltningsplan (FVP) for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark, oversendt fra nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan i brev datert 16.06.2023.

Vi har følgende kommentarer til forvaltningsplanen:

1. **Tidsperiode for kjøring med snøscooter** (i motorferdsel under bruk og historikk og ID 15)

I FVP står det at «*Siste kjøredag om våren er satt til 2. mai.*» Vi gjør oppmerksom på at Stjørdal kommune har 1. mai som siste kjøredag, jamfør [retningslinjer for praktisering av lov og forskrift om motorferdsel i utmark i Stjørdal kommune](#) sist revidert 06.04.2022. Det hadde vært praktisk og logisk for både søkere og tilsynsmyndigheter om det var en overensstemmelse om siste kjøredag. Spesielt for søkere, slik at de ikke risikerer å ha dispensasjoner som ikke er i samsvar mtp. dato.

2. **Kjørebok og andre krav ved bruk av leiekjører** (i motorferdsel under bruk og historikk og ID 16)

Vi kan ikke se at FVP beskriver hvordan kjørebok skal håndteres, dersom leiekjører blir benyttet. I retningslinjen er det kun beskrevet at «*Det skal gå frem av kjøreboka at leiekjører benyttes.*» og «*Begrensningen i antall turer gjelder også ved bruk av leiekjører.*»

[FVP for Kongrosletta naturreservat i Stjørdal kommune](#) er nylig godkjent av Miljødirektoratet (juli 2023), og i den står det følgende om leiekjører og kjørebok (ID 14): «*Turer utført med leiekjører vil gå på bekostning av kundens kjørebok, det vil si at hytteeiers kjørebok skal være utfylt også for turer utført av leiekjører. I noen tilfeller kan det være aktuelt at leiekjører kjører på oppdrag for hytteeier uten at hytteeieren fysisk er med. I slike tilfeller skal kjøreboken til hytteeier være utfylt, og det holder at leiekjører bringer med seg et bilde/skjermdump eller lignende av kundens utfylte kjørebok.*»

Videre er det i samme retningslinje i FVP for Kongrosletta naturreservat spesifisert ytterligere krav til hvordan leiekjøringen skal gjennomføres, bl.a. «*Kjøringen skal kun foregå langs kartfestede traséer som vist på kart i vedlegg, og kun på frossen og snødekt mark, og uansett ikke etter 30. april.*»

Vi anbefaler at FVP for Skarvan og Roltdalen er tydeligere på hvordan kjørebok skal håndteres ved bruk av leiekjører og andre forhold som er relevant ifm. leiekjøring, slik som beskrevet i FVP for Kongrosletta naturreservat.

3. **Hekketid** (ID 3, 9 og 11)

I FVP står det at «*Trimposter i verneområdene bør ikke åpnes før etter hekke- yngletiden, det vil si etter 15.juli.*» og «*For å unngå unødig forstyrrelser i hekke- og yngletiden skal det ikke utføres hogst i tidsrommet fra og med 2. mai til og med 15. juli.*» Samtidig er det i ID 28, om droner, spesifisert at hekke- og yngletiden er perioden 15. mars–15. juli.

Vi synes det er uheldig at FVP ikke er gjennomgående tydelig på hva som er hekke- og yngleperioden. For å unngå tvil mener vi at denne perioden med start- og sluttdatoer bør presiseres i relevant tekst.

Med hilsen

Arild Moen
fagansvarlig landbruk og naturforvaltning

Ragnhild Kvalheim
naturforvalter

Dette brevet er godkjent elektronisk i Stjørdal kommune og har derfor ingen signatur.

Dato: 30. september 2023

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan
Postboks 2600
7734 Steinkjer
E-post: sftlpost@statsforvalteren.no

Høring - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark – revidert forvaltningsplan

Birdlife Norge, avdeling Trøndelag har sett gjennom revidert forvaltningsplan.

Planen virker å være grundig og har tatt for seg det aller meste som berører naturen, bruk av arealene og hvordan nasjonalparken skal forvaltes på en best mulig måte for å bevare biologisk mangfold.

Kunnskapen er meget godt oppdatert om naturtyper, flora, fauna (fugler og pattedyr), geologi og kulturhistorie. Planen beskriver forvaltningsutfordringer innen klimaendringer, økt gjengroing, slitasje på vegetasjon og forstyrrelse av dyreliv som følge av menneskelig ferdsel, og tekniske inngrep i nasjonalparken og utenforliggende tiltak som kan påvirke verneverdiene. Forvaltningsmyndighetenes retningslinjer innen ulike tema beskriver klart hva som er lov og ikke lov og eventuelle dispensasjoner.

En av utfordringene når det gjelder ferdsel, er oppsetting av trimposter. I følge forvaltningsmyndighetenes retningslinje nr. 11, tema 4.1 Ferdsel – organisert ferdsel, er ikke trimposter (digitale eller fysiske) definert som organisert ferdsel. Trimposter, enten hvor man skriver seg inn i ei turbok eller bruker digital registrering, er et mål for mange turgåere og bidrar til økt ferdsel, selv om det ikke er organisert. Trimposter hvor man får poeng virker som magnet på mange, og vil føre til unødvendig forstyrrelse på fugl i hekketida, spesielt for arter som trane, kongeørn og rovfugl generelt. Dette bør forbys innen verneområder.

Med hilsen

(sign.)

Per Inge Værnesbranden

Styremedlem BirdLife Norge, avd. Trøndelag

Saksframlegg

Utvalg	Møtedato	Utvalgssak
Utvalg kommunal utvikling	04.10.2023	41/23

Høringsinnspill revidering forvaltningsplan Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - Meråker kommune - ref. 2020/5693

Journalposter i saken:

- X 17.06.2022 Dokumentoversikt
- I 11.05.2022 Møteprotokoll fra møtet 06.05.2022 i AU - Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan Statsforvalteren i trøndelag
- S 08.02.2023 Forespørsel om økonomisk støtte til besøkssenter knyttet til Skarvan og Roltdalen Nasjonalpark
- I 20.06.2022 Møteprotokoll - Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan 10.06.2022 Statsforvalteren i Trøndelag
- X 21.06.2022 Saksprotokoll Forespørsel om økonomisk støtte til besøkssenter knyttet til Skarvan og Roltdalen Nasjonalpark
- U 22.06.2022 Vedtak Forespørsel om økonomisk støtte til besøkssenteret knyttet til Skarvan og Roltdalen Nasjonalpark Nasjonalparkforvalter Skarvan og Roltdalen
- I 15.07.2022 Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - avslag på søknad om tillatelse til bruk av drone i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - juli 2022 STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
- I 20.07.2022 Begjæring om innsyn i sak: 2022/1343-8 Meråkerposten
- U 04.08.2022 Begjæring om innsyn i sak: 2022/1343-8 Meråkerposten

I	05.09.2022	Vedtak Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - godkjenning av driftsplan for motorferdsel - Meraker Brug	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
I	13.09.2022	Begjæring om innsyn i sak: 2022/1343-11	MERÅKERPOSTEN AS
U	15.09.2022	Svar begjæring om innsyn i sak: 2022/1343-11	MERÅKERPOSTEN AS
I	18.11.2022	Skarvan og Roltdalen og Sylan - gitt tillatelse til organisert ferdsel - 2023 - Fri og Vill AS	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
I	23.11.2022	Begjæring om innsyn i sak: 2022/1343-14	Meråkerposten
U	28.11.2022	Svar begjæring om innsyn i sak: 2022/1343-14	Meråkerposten
I	20.12.2022	Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan - møteprotokoll 02.12.2022 - Tydal	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
I	02.01.2023	Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - gitt tillatelse til transport med snøscooter til Gudåsetran - Øystein Bitnes	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
I	06.01.2023	Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - gitt tillatelse til bruk av helikopter 2023 - elgmerking og kartlegging skrantesjuka CWD - NINA	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
I	12.01.2023	Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - tillatelse - klopplegging - bruk av snøscooter - transport av materialer - Bjørneggen - Schulzhytta - Trondhjems turistforening	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
I	16.01.2023	Skarvan og Roltdalen og Sylan nasjonalparkstyre - møteprotokoll fra AU-møte - 06.01.2023	Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan
I	18.01.2023	Begjæring om innsyn i sak: 2022/1343-20	Meråkerposten
U	20.01.2023	Svar begjæring om innsyn i sak: 2022/1343-20	Meråkerposten
I	10.02.2023	Møteprotokoll - 09.02.23 - arbeidsutvalget for Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG

I	01.03.2023	Møteprotokoll 15.02.2023 - Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan	Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan
I	09.03.2023	Innvilget - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - dispensasjon til organisert ferdsel - Norgescup i randonee 2023 - Meråker - Mannfjellet	Skarvan og Roltdalen Nasjonalpark
I	27.03.2023	Signert - Møteprotokoll Arbeidsutvalget for Skarvan og Roltdalen og Sylan 23.03.2023	Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan
I	31.03.2023	Avslag - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - dispensasjon for motorferdsel 2023 - Østre Sonvatna - Thomas Lundemo	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAGE
I	11.04.2023	Innvilget - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - dispensasjon for motorferdsel 2023 - 2026 til utleiehytte - Meråker fjellstyre	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAGE
I	16.06.2023	Høring - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - revidert forvaltningsplan	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAGE
I	22.06.2023	Begjæring om innsyn i sak: 2022/1343-31	Meråkerposten
U	29.06.2023	Svar begjæring om innsyn i sak: 2022/1343-31	Meråkerposten
I	29.06.2023	Møteprotokoll - 08.06.2023 - Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan	Nasjonalparkstyret for Skarvan, Roltdalen og Sylan
I	04.07.2023	Innvilget - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark og Sylan landskapsvernområde - fornying av dispensasjon for organiserte rideturer perioden 2023-26 - Dyrhaug ridesenter	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAGE
I	07.08.2023	Innvilget - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - dispensasjon til motorferdsel - motorbåt på Østre Sonvatnet - Fjellstyrene i Stjørdal	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAGE
S	07.09.2023	Høringsinnspill revidering forvaltningsplan Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - Meråker kommune - ref. 2020/5693	

Vedlegg:

- 1 Høring - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - revidert forvaltningsplan

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Høringsinnspill til revidering av forvaltningsplanen for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark sendes over som framlagt.

PS 41/2023 Høringsinnspill revidering forvaltningsplan Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - Meråker kommune - ref. 2020/5693

Utvalg kommunal utviklings behandling den 04.10.2023:

Kommunedirektørens forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak i utvalg kommunal utvikling 4.10.2023:

Høringsinnspill til revidering av forvaltningsplanen for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark sendes over som framlagt.

Saksopplysninger

Statsforvalteren opplyser i sitt brev at høringsutkastet bygger på eksisterende forvaltningsplan, men at strukturen i planen er endret. Statsforvalteren trekker også fram retningslinjene for behandling etter verneforskriften som en av de sentrale punktene i planen. Planen er lagt fram uten traseer for sykling med bakgrunn i svært sårbart terreng og dyreliv.

Høringsinnspill fra Meråker kommune

Meråker har ingen merknader til endringen på strukturen i planen.

I kapitlet «Forvaltningsmyndighetens retningslinje» ID 27 (turkjøring for funksjonshemmede eller eldre) er det begrenset til kun en trase som går fra Selbu og inn til Schulzhytta i nasjonalparken. Samt at det kan gis dispensasjon til kun ett arrangement pr. år. For øvrige kommuner vil tilgangen til nasjonalparken for funksjonshemmede og eldre gjennom motorferdsel være uaktuelt slik forvaltningsmyndighetens retningslinjer i ID 27 legger opp til.

Kommunedirektøren mener at det skulle vært lagt opp til en trase fra hver enkelt kommune, og med samme vilkår om ett arrangement pr. år. Dette for å ikke begrense tilgangen til nasjonalparken for funksjonshemmede og eldre som er avhengig av snøscooter for å komme seg dit. Det har flere ganger vært arrangert tur for pensjonister i Meråker inn i nasjonalparken. Dette er noe turfølget har satt pris på.

Kommunedirektøren ser positivt på at det ikke er framlagt traseer for sykling. Da sykling kan gi skader på terreng er det viktig å bevare den sårbare naturen i nasjonalparken.

Konklusjon:

Høringsinnspill til revidering av forvaltningsplanen for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark sendes over som framlagt.

MOTTATT
04 OKT. 2023
Steinkjer
Statsforvalteren i Trøndelag

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdale og Sylane
Postboks 2600
7734 STEINKJER

AAMHTESE/SAK
18/914 - 25

MIJ VUESUEHT./VÅR REF.
23/35387

DIJ VUESIEHT./DERES REF.
2020/5693-25

BIEJJIE/DATO
29.09.2023

Uttalelse til høring av revidert forvaltningsplan for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark

Vi viser til Deres brev av 21.06.2023.

I planutkastet står det under «bruk av droner» at: *«Bruk av droner var ikke et tema da verneforskriften for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark ble laget i 2004. Miljødirektoratet har stadfestet at bruk av droner skal sidestilles med modellfly. Bruk av modellfly er jf. verneforskriftens §3 pkt. 7.3 forbudt i nasjonalparken»* og *«Droner kan være et viktig hjelpemiddel i forbindelse med beitedymæring og i reindrift, og kan redusere bruken av motoriserte kjøretøy ved tilsyn og gjeting»*. Under «Bruk av droner i reindriften står følgende»: *«Det er forbud mot bruk av modellfly og derigjennom bruk av droner i nasjonalparken, jamfør verneforskriftens §3 pkt. 7.3 om støy. Det kan gis tillatelse til bruk av droner ved bruk av unntaksbestemmelsene i § 48 i naturmangfoldloven. Det er laget egne retningslinjer for dette, hvor bruk i reindriften er en av formålene det kan gis dispensasjon for. Se "Forvaltningsmyndighetens retningslinjer" i kapittelet "Forvaltning". Behovet for bruk av droner kan også beskrives i distriktsplanen»*

Sametinget anser at spørsmålet om samiske interesser og dronebruk i verneområder samt definisjon av droner i den sammenheng pr. nå er uavklart.

Sametinget hadde i 2022 under behandling av «Fastsettelse av forskrifter om vern av 54 skogområder i fylkene Møre og Romsdal, Vestland, Rogaland, Agder, Vestfold og Telemark, Viken, Innlandet, Trøndelag, Nordland og Troms og Finnmark» en merknad i resolusjonen om dronebruk: *«Det er mange verneforskrifter som er noen år gamle, og som Sametinget har gitt tilslutning til, som har forbud mot bruk av modellfly. Bruk av droner i reindriften er en problemstilling som har oppstått i senere tid, og en tilslutning til verneforskrifter med modellflyforbud betyr ikke at Sametinget har gitt tilslutning til et droneforbud i områdene. Sametinget anser at reindriften dronebruk i verneområder er en problematikk som må løftes opp til diskusjon i fremtiden. Sametinget anser ikke at man uten videre kan sidestille modellfly og droner i forhold til samisk bruk»*.

Med bakgrunn i det nevnte ber vi om at hele avsnittet om «bruk av droner i reindrift» tas ut av kapitlet om «reindrift» samt at følgende tekst legges til under «tilleggsopplysninger» og «bruk av droner»:

Sametinget hadde i 2022 under behandling av «Fastsettelse av forskrifter om vern av 54 skogområder i fylkene Møre og Romsdal, Vestland, Rogaland, Agder, Vestfold og Telemark, Viken, Innlandet, Trøndelag, Nordland og Troms og Finnmark» en merknad i resolusjonen om dronebruk: «Det er mange verneforskrifter som er noen år gamle, og som Sametinget har gitt tilslutning til, som har forbud mot bruk av modellfly. Bruk av droner i reindriften er en problemstilling som har oppstått i senere tid, og en tilslutning til verneforskrifter med modellflyforbud betyr ikke at Sametinget har gitt tilslutning til et

droneforbud i områdene. Sametinget anser at reindriftens dronebruk i verneområder er en problematikk som må løftes opp til diskusjon i fremtiden. Sametinget anser ikke at man uten videre kan sidestille modellfly og droner i forhold til samisk bruk».

Sametinget anser at verneforskriften og nåværende rettstilstand ikke gir grunnlag for at det skal være en dispensasjonsbehandling av reindriftens dronebruk i verneområdet, og vi anser at denne problematikken ikke kan avgjøres i og reguleres av forvaltningsplanen.

Vi anser at eventuell videre prosess angående problematikk om reindriftens dronebruk, og verneforskrifter hvor dette ikke omtales, vil måtte løftes til drøfting og konsultasjoner mellom Sametinget og klima- og miljødepartementet.

Heelsegh/Med hilsen

Andreas Stångberg
juogushoavda / seksjonssjef

Pål Nilsen
seniorråddeaddi/seniorrådgiver

*Tjaatsege lea elektrovneles jááhkesjamme jih seedtesávva vuelietjaalegaph/
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.*

Fra: Evjen Peder P[Peder.P.Evjen@pedermorset.no]
Sendt: 09.10.2023 17:52:08
Til: Berger, Marit Sophie[marit.berger@statsforvalteren.no]
Tittel: Høringsuttalelse nu forvaltningsplan Skarvan-Roltdalen

Høringsuttalelse vedr. revisjon av Forvaltningsplan for Skarvan-Roltdalen Nasjonalpark.

Roltdal Allmenningss styre har i samråd med rettighetshaverne i Roltdal Statsallmenning kommet fram til følgende endringer/tilføyelser i den nye reviderte forvaltningsplan:

Samlebegrepet hytter, fritidshus og seter splittes opp og gis ulik status i revidert forvaltningsplan.

1. *Hytter og fritidshus* endrer ikke status, og i forhold til vedlikehold, transport og øvrige forhold så følger disse i hovedsak de retningslinjer som er beskrevet i den gamle forvaltningsplan.
2. *Seter* som driftes, skjøttes og brukes er uløselig knyttet til det gårdsbruk som innehar denne retten. Dagens bruk og skjøtsel av setervoller må derfor sees i lys av Fjellos tekst i §2 som forklarer « rasjonell bruk, og som er naturleg etter tida og tilhøva». Grunnet teknologisk utvikling så er dagens bruk av motoriserte redskaper et naturlig hjelpemiddel ved både beitebruk, skjøtsel og transport. Helt i tråd med Fjellos tekst om «tid og tilhøva». Vi ønsker *derfor følgende endringer/tilføyelser i tekst ved innføring av ny forvaltningsplan:*
 1. For nødvendig transport til setre i drift så gis det en generell dispensasjon for bruk av snøskuter på snødekt mark. Dette betyr at år om annet vil transport kunne foretas etter 2.mai. Begrunnelsen bygger på det faktum at den mest skånsomme og effektive måte å drive rydding og skjøtsel på setervollene er i perioden senvinter/vår med nattefrost. Ønsker å videreføre dialog med reindriften med hensyn til flytting av rein.
 2. Forslag om bruk av kjelke/pulk for å bli godkjent som nyttetransport strykes som moment da dagens bruksskutere har stort bagasjerom for transport av verktøy m.m. Jfr. Selbu Kommunes regelverk.
 3. Dersom transportbehov, vær og føre tilsier det, så må flere kunne kjøre i lag. Dette også ut ifra et sikkerhetsmessig aspekt som allerede er gjort gjeldende for SNO, redningstjeneste og øvrig offentlig bruk.
 4. Bruk av ATV i barmarksperioden ønskes fortsatt å holdes på et minimum, men dersom seterbruker sannsynliggjør et transportbehov så må denne kunne benyttes etter nærmere angitt trase/ferdselsvei uten lange søknadsprosedyrer.
 5. Den enkelte seterbruker er sjøl ansvarlig for å dokumentere sitt transportbehov gjennom en enkel skjøtselsplan for den aktuelle setervollen.

Øvrige momenter som ønskes spesifisert i den nye forvaltningsplan:

1. Forslag om max 20%-regel som grunnflatetillegg ved tilbygg av seterhus fjernes. Tilbyggets størrelse vurderes i hvert enkelt tilfelle ved søknad. Jfr. Fjellos og Seterforskriften
2. Økt fokus på rydding og restaurering av gamle seterveier og ferdssårer. Gamle seterveier er fra tidligere tiders bruk i det aller vesentligste anlagt på fastmark slik at klopplegging vil være overflødig.

Roltdal Statsallmenning utgjør ca. 50% av det totale arealet i Skarvan-Roltdalen Nasjonalpark. Allmenningsretten tilhører 109 små og større bruk i området mellom Hoem og Rønsberg i Selbu

Selbu 4.10.2023

Peder P Evjen, leder Roltdal Allmenningsstyre

Til

Nasjonalparksyret for Skarvan
Og Roltdalen og Sylan
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Høringsinnspill revidert forvaltningsplan Skarvan og Roltdalen nasjonalpark.

Har følgende innspill til ny forvaltningsplan for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark.

ID 1 1.0 Bygg og anlegg – generelle retningslinjer. §3 pkt. 1.2 og 1.3

Det må være mulig å montere antenne, parabol, solcellepaneler etc. på vegg uten at dette regnes som fasadeendring, og gjøres uten søknad. Også bytte av pipe i eksisterende pipeløp må ses på som vedlikehold, og ikke være søknadspliktig.

Begrunnelse.

- Antenner, det er flere plasser i nasjonalparken hvor mobildekning er dårlig, men med utvendig antenne til mobilt bredbånd så oppnår en ofte dekning.
- Parabol, en må bare innse at de fleste ønsker å ha tilgang til TV når en er på hytta / setervollen, og dette gjør at det er enklere å få med barn og ungdom til fjels, og bruk av nasjonalparken.
- Solcellepanel, utviklingen av gode off-grid løsninger med effektive solcellepaneler i kombinasjon med inverter og batterier som gir all strøm en har behov for i løpet av en helg gjør at det ikke er behov for å bruke aggregat til strømproduksjon.

ID 6 1.5 Bygg og anlegg – Ombygging og mindre tilbygg til bygninger §3, pkt. 1.3 e)

Det kan ikke gis dispensasjon innenfor sone A.

Her er det forslag på at det ikke skal være mulig å gi dispensasjon innenfor sone A i forslaget til ny forvaltningsplan. Dette mener jeg er svært uheldig, og et stort inngripende ovenfor de som har husvære innenfor område A.

Det kan oppstå endringsbehov som både er ønskelig for eier, og for forvalter av nasjonalparken. Men hvis teksten blir stående som forslaget så kan ikke dispensasjon gis. Eksempel på endringsbehov er funksjonshemming hos eier og hvor det er behov for flytting av dør, toalett etc.

Forslag til endring i prioritert rekkefølge.

- Forslag 1. Setning «Det kan ikke gis dispensasjon innenfor sone A» strykes.
- Forslag 2. Dispensasjon innenfor sone A behandles av nasjonalparkstyret og oversendes Riksantikvaren for endelig godkjenning.

ID 15 5.2.1 Motorferdsel – Snødekt mark til hytter mv. §3 pkt 6.3.b)

I nytt forslag til forvaltningsplan er det følgende forslag. «Dersom det benyttes to snøscootere sammen regnes det som to turer». Dette mener jeg er uheldig av sikkerhetsmessige grunner under visse forhold hvor det er mye løs snø, og hvor faren for å kjøre seg fast er til stede.

Det er under sånne forhold det er behov for tilsyn/snømåking av tak, og det er flere områder hvor det ikke er dekning på telefon hvis en skulle være uheldig å kjøre seg fast.

Foreslår at denne setningen strykes i ny forvaltningsplan, og at dagens praksis videreføres.

Vennlig hilsen

Per Ivar Velve
Huldervegen 153
7056 Ranheim

v/ Styret

Nasjonalparkstyret

v/ nasjonalparkforvalter

Marit Sophie Berger

Høringsuttalelse til revisjon av forvaltningsplan for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark

Viser til innsendte innspill til forvaltningsplanen, datert 01.04.2022, der våre innspill ikke er tatt til følge.

Formålsparagrafen

Selv om vi vet at formålsparagrafen ikke revideres nå, i og med at den står i forskriften, vil vi påpeke forskjellsbehandlingen her.

I formålsparagrafen står følgende: «*Området skal kunne brukes til reindrift.*». Her krever vi at det også skal stå at «*området skal kunne brukes til reindrift og øvrig beitenæring*». Vi forstår ikke hvorfor reindriftnæringen til enhver tid blir særbehandlet.

Motorferdsel

For vår del, krever vi en forenkling med tanke på motorferdsel. For snøskuter bør det være godt nok med en generell tillatelse gitt til beitelagets medlemmer, og ikke et krav om å medbringe kjørebok på hver tur. Dette med begrunnelse i at flere av beitelagets medlemmer kan være ute i ærend på samme tid, på ulike områder.

Når det gjelder kjøreleder, er det flere innfartsårer som vil være aktuelle for oss. Vi må stå fritt til å kunne velge hvilken kjøretrase vi ønsker å benytte oss av, avhengig av type oppdrag vi er ute på, samt faktorer som vær og føreforhold.

Roltdal beitelag har som kjent flere bruer inne i Roltdalen, og nødvendig vedlikehold av disse må skje etter at snøen har tinet vekk fra bruene og landkarene. Datoen for når dette da kan utføres er avhengig av snømengde og temperatur gjennom vinteren og våren, men det viser seg ofte at det blir behov for kjøring på snødekt mark etter 2. mai. Så når det gjelder bruvedlikehold, krever vi at kjøring etter 2. mai må være tillatt uten videre dispensasjon.

På generelt grunnlag krever vi det tillates å kjøre to snøskutere i følge, på samme noterte kjøretur, med tanke på sikkerhet.

Kjelke - et krav? Dagens snøskutere blir levert med såpass store bagasjekasser, at det på flere av turene ikke bør være et krav med kjelke hengende etter. Nyttekjøring bør kunne foregå uten kjelke.

Når det gjelder barmarkskjøring med ATV, ønsker vi å få utvidet antall turer til 8 turer, da vi ser at 5 turer ofte blir knapt.

Nattforbud for snøskuter må strykes. I mange tilfeller må vi benytte oss av kjøring på nattspekt snø, dette er nødvendig for fremkommeligheten.

Bygninger

Utvidelse av eksisterende bygg med maks 20% må strykes! Størrelse på tilbygg må vurderes etter behov.

Skjøtsel

Roltdal beitelag ser positivt på at det utvises midler til skjøtsel av setervoller. Vi er kjent med at 4 setervoller får midler til dette i dag, men det bør utvides til å gjelde flere, om ikke alle.

Droner

Bruk av drone som et hjelpemiddel for tilsyn etc. for beitenæringen er noe vi ser positivt på, og som vi antar er noe som vil kunne bli tatt i bruk i relativt nær fremtid. Men vi krever at dette blir strengt regulert for andre brukere, da uvøren bruk av disse vil kunne oppjage våre beitedyr.

Helikopter

For oss er helikopterflyving i våre beiteområder uaktuelt. Vi har sett gjentatte ganger at flyving med helikopter skremmer og oppjager våre dyr slik at de rømmer, i stor fart, noe som har ført til skader på våre beitedyr.

Vi mener at helikopterflyving i beitesesongen ikke må tillates, uavhengig om det er reindriftsnæring, turistnæring eller andre, som søker om tillatelse til dette. Vår beitesesong er juni, juli, august og september. Dersom flyving er absolutt nødvendig, ser vi det som et absolutt minimumskrav at beitelagets styre varsles om tid og sted for flyving, i god tid før flyving gjennomføres. Dette for at vi skal kunne få en mulighet til å være til stede ved dyra for å begrense konsekvensene. Vi har pr dags dato ikke fått et eneste varsel om at flyving skal foregå.

Vennlig hilsen

Roltdal beitelag

v/Styret

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan,

v/ Nasjonalparkforvalter Marit Sophie Berger,

Postboks 2600

7734 Steinkjer.

Levanger, 25. oktober 2023.

HØRING. SKARVAN OG ROLTDALEN NASJONALPARK. FORVALTNINGSPLAN

Informasjonsmøte på Selbusjøen Hotel og Gjestegård, avholdt 5. sept 2023.

Merknad..! god tid før berammet møte tok jeg kontakt med Nasjonalparkforvalter Lars Slettom og spurte om det i dette fora ble gitt anledning til å fremlegge noen synspunkter og erfaringer og fakta i forbindelse med Nasjonalparkens forvaltning. Etter en tenkepause ble jeg fortalt at det ikke var avsatt tid til innlegg fra salen. Forvalters beslutning var beklagelig av mange årsaker, og fører nå til tidkrevende "skriverier" for begge parter.

Informasjon på møte ble gjennomført ved en rullende tekst på storskjerm og med noen kommentarer og merknader. For møtedeltakerene var den rullende teksten frem og tilbake lite informativ, men planforslaget kan hentes digitalt. Ved avslutning ble det fra tilhører stilt et konkret spørsmål om det var konkrete endringer i forvaltningsplanforslaget i relasjon til gjeldende forvaltningsplan, og som ville påvirke brukerne/hytteeierne i området nevneværdig. Dette kunne forvalter ikke besvare.

Merknader pålegg og spørsmål er tidligere fremsatt i tilsvarende situasjoner. Jeg minner om "Temamøte utmarksturisme og friluftsliv, og da i forbindelse med rullering av forvaltningsplanen, møte avholdt 25.05.2021. Spørsmål/Tema var stivalg Prestøyene og østover. Nasjonalparkforvalter protokollerte: "Endelig valg av stitrase tas opp senere, der både nasjonalparkstyret, grunneier og hytteeierne involveres." **Effektivering av forvalters beslutning uteble.**

Nasjonalparkforvalter Lars Slettom forsøkte i mail av **01.04.2022** å innkalle til dialogmøte vedrørende stivalg, men p.g.a. korona m.m. i forvalters nærhet ble det ikke avholdt møte som bestemt. Uten høring/samarbeid med de berørte hytteeiere på nord- og sydsiden av elva, og som grenset til alternativ b og c, hadde ingen mulighet til å kjenne sine synspunkt på stivalg. **Saken ble forelagt Arbeidsutvalget på møte 07.04.2022 ... og vedtak fattet.** Jeg vil gjøre oppmerksom på dato for forsøk på innkalling til dialogmøte og til møte ble avholdt og vedtak fattet. Arbeidsutvalget i en slik viktig sak gis ingen mulighet til å sette seg inn i problematikken for å fatte et uhildet og korrekt vedtak når svært viktige og betydningsfulle opplysninger ikke var fremskaffet.

Bare tilfeldigheter reddet min hytte fra å ha minst 40 turister inn til terrasse og inngangsdør hver dag i turistssesongen. Anallet beregnet på bakgrunn av overnattingsdøgn på Schultshytta og Prestøyhytta -

Norge på tvers, samt også Nasjonalparkforvalters/NINA's telling i 2016 av personer fra Vekta, og som jeg i denne sammenheng beregnet at bare 1/3 av disse nådde Høystakken. Svensk forskning viser at ved tilrettelegging og markedsføring vil trafikken øke med 4-5 ganger på relativt kort tid. Et omgående krisemøte med Nasjonalparkens styreleder og forvalter den **18.06.2020** reddet i denne omgangen det verst tenkelige, og som helt sikkert hadde ført partene til en prosess. **Det mest oppsiktsvekkende som fremkom i denne sammenheng var at Nasjonalparkforvalter, grunneier og sekr. for fjellstyret hadde valset rundt med en GPS sommeren før og bestemt hvor "NORGE PÅ TVERS" skulle gå.** Dette i relasjon til vedtatt regelverk.

FORVALTNING. STIER OG KLOPPLEGGING AV STIER, SAMT FJERNING AV KLOPPLAGTE STIER.

På bakgrunn av den oppsiktsvekkende håndtering av prosessen med omlegging av TT's merkede løype fra bro Høystakken og "en bit vestover" i 2019, fant jeg det helt nødvendig å etterlyse konkrete planer vedrørende stivalg og klopplugging Vekta - Høystakken, og da særlig på bakgrunn av NIN-kartlegging foretatt sommeren 2020. Kartleggingen av feltbiolog for et bestemt avgrenset område, og hvor de forskjellige løypelinjer ligger. Forespørsel sendt i brev av 13.04.2021. Nasjonalparkforvalter besvarte min forespørsel i skriv av 20.04.2021, og jeg velger å gjengi siste del av orienteringen:

"Når det gjelder stien vestover fra Prestøyene og mot Tripoli vil denne bli justert og "tilrettelagt sommeren 2021 i regi av nasjonalparkstyret. Stråsjøen hytteforening har et eget "prosjekt når det gjelder strekningen fra Vekta og forbi hyttene i Borsetlia. "Nasjonalparkstyret avventer her utfallet av hytteforeningens søknad etter plan-og "bygningsloven. Nasjonalparkstyret er positiv til hytteforeningens valg av trase, men er ikke "delaktig i prosjektet med gruslagt tursti."

Her signaliserer forvalter " **blir justert og tilrettelagt**" for strekningen vestover fra Prestøyene mot Tripoli. Jeg var i denne sammenheng helt overbevist om at forvalter var blitt kjent med våre planer om akkurat "justering av kloppene" over Prestøyene. På enkelte mindre områder var noen klopper noe nedtrampet etter over 20 års bruk. Noen hytteeiere hadde alt planer om å kjøre inn ferdigkappede underliggere og justere høydene der det var nødvendig. Jeg hadde forøvrig tidligere anmodet nasjonalparkforvalter om løyve for inntransport av disse vedlikeholdsmaterialene, og forvalter ville nå i sitt svarbrev av 20.04.2021 ha oppgave over følgende: Hva skal vedlikeholdes? Hvilken strekning skal du kjøre og hvor mange turer søker du om?" I og med Nasjonalparkforvalters svar i skriv av 20.04.2021, og hvor forvalter signaliserer justering og tilrettelegging av hytteforeningens kloppesti fra Tripoli til Prestøyvollen, ble søknaden om kjøring/inntransport av justeringsklopper ikke oversendt. Vårt planlagte tiltak var også på bakgrunn av merknad i NTNU's gjennomførte **Sårbarhetskartlegging i Skarvan og Roltdalen**, og hvor merknaden fremgår under pkt 3.4 Ornitologiske vurderinger og tilrådinger. Vedlikehold.

Jeg skal medgi at jeg sommeren 2021 registrerte at noen av våre klopper ble anrørt og flyttet nedenfor Tripoli, og videre at noe foregikk nordøstover. Annen forklaring enn at Nasjonalparkforvaltningen og Nord Trøndelag Turistforening nå var i gang med klopplugging av stien til Prestøyhytta kunne jeg ikke finne. Etter å ha konferert med Besøksstrategi 2020, og tidsplan for oppdraget fant jeg bekræftelsen på min antagelse: "**Prestøyhytta - Vekta. Bør bli tursti med tilhørende merking. Noe omlegging av trase og utbedring av klopper**"

Dette, et oppdrag som i følge Nasjonalparkforvalters tidligere orienteringer krevde både klopplugging og steinsetting. Stivalget var imidlertid etter merket trokk til Prestøyhytta jfr. kartvedlegg. **Nord-Trøndelag Turistforening** søkte Fylkesmannen allerede i brev av 26.08.97 om løyve til å merke den etablerte stien til Prestøyhytta. Jeg er også blitt kjent med at Skarven Turlag - DNT Nord Trøndelag med ca 1600 medlemmer, og som har ansvaret for Prestøyhytta, vil satse på "**Skarvryggen**" med utgangspunkt Vekta-Prestøyhytta. Satsingen på løype til Skarven/Skarvryggen var åpenbart godt kjent av nasjonalparkforvaltningen da stivalg var tema på høringsmøte 25.05.2021, og hvor Martin Stuevold fremla sitt forslag på stitrasè som var alternativ C. Forslaget som videre ble støttet av undertegnede og representanten for reindriftsnæringen Lars Åge Brandsfjell. Forslaget ble imidlertid feid bort av representanten i panelet Unni Killi, og begrunnet med "**nei det er umulig for det skal turistløype på Skarven.**"

RASERING AV VÅR KLOPPLAGTE STI FRA TRIPOLI TIL PRESTØYVOLLEN.

Før årsskifte 2021/22 mottok jeg mms og telefoner om rasering av vår/Hytteforeningens klopplagte sti fra Tripoli til Prestøyvollen. Videre ble kloppene/plankene kjørt ut av området før hytteeierne åpnet vintersesongen i fjellet. Nasjonalparkforvalter og styret forsvarer inngrepet med hjemmel i Naturmangsfoldsloven § 47, men neglisjerer lovtekstens betingelser - pålegg som følger: "**Berører skjødseiltak privat eiendom eller rettigheter i verneområdet, skal eier eller rettighetshaver så vidt mulig varsles på forhånd.**"

Etter min forespørsel til styreleder i Stråsjøen Hytteforening, og som videreformidlet forespørselen til Nasjonalparkforvalter forelå følgende svar fra forvalter:

(gjengir ett avsnitt som omfatter varslingsplikt) "Grunneier på strekningen er "Miljødirektoratet, og det ble søkt grunneier om gjennomføring av tiltaket. Grunneier ga "tillatelse til gjennomføring og ba også om at gammel trase med kreosotsviller ble fjernet. I "etterpåkløkskapens lys ser jeg at jeg burde varslet Stråsjøen hytteforening om at tiltaket "ville bli gjennomført. Jeg var nok ikke tilstrekkelig klar over at hytteforeningen eierforhold "til stien, selv om jeg var klar over at stien i sin tid ble tilrettelagt av aktører som hadde "hytte i området."

Hvorvidt om beskrivelsen " blir justert og tilrettelagt" innebærer en total rasering og fjerning av godkjent klopplagt sti er vel et juridisk spørsmål. Tiltakshaverne/eierne av kloppestien hadde vitterlig dispensasjon fra vernebestemmelsene, og kloppestiltaket ble av miljøvern avdelingene hos Fylkesmannen i Nord-og Sør Trøndelag Fylke i forbindelse med forvaltningsplan 2008 og 2020, fastslått at **dagens bruk kan videreføres**. Kloppestien som da i vel 20 år hadde innfridd sine forventninger i relasjon til verneformålet, og videre betjent besøkende på en måte som i NINA's spørreundersøkelse og tellinger i 2016 gir kloppluggingen den største skår, ja det vil om nødvendig bli et juridisk spørsmål. Jeg vil her i denne sammenheng også vise til forvalters eget hjemmelsdokument "Besøksstrategi" og som ettergås/godkjennes av Miljødirektoratet, og hvor følgende fremgår når det gjelder styrende forhold: **Eksisterende tilrettelegging som er utført av Turistforeningene, lokale turlag, beitebrukere og grunneiere, bør i hovedsak bare endres/omlegges når det er enighet om dette.**

SÅRBARHETSKARTLEGGING I SKARVAN OG ROLTDALEN. Fugl og vegetasjon. NTNU.

I denne sammenheng finner jeg det nødvendig og riktig å vise til NTNU`s gjennomførte sårbarhetskartlegging, og i et utsnitt i sammendraget fremgår følgende:

Stråsjøen-Prestøyen står i en særstilling når det gjelder betydningen for vannfugl, og myrene har også stor botanisk verdi. Kloppleggingen i området er **stort sett fornuftig**, men ligger litt for nært inn mot selve Stråsjøen på et parti på nordøstsiden av sjøen. Kloppene bør dessuten forlenges inn mot fast mark for å unngå at slitassjer i myrkanter og fuktighet forverres. (min kommentar: Manglende klopper ble anbrakt og lagt i stitrasè frem til fast bakke ved trimkasse i Svartåsen på et senere tidspunkt av Hytteforeningen. Dette i trå med NTNU`s merknad.

videre sårbarhetskartleggingen mot Prestøyvollen/Prestøyhytta:

Utskrift fra sårbarhetskartleggingen:

Det faktum at mye av arealene utenfor den kloppete stien er så våte at de ikke uten videre innbyr til å ferdes her er også med på å redusere forstyrrelsene i området. Det er imidlertid viktig at en unngår å tilrettelegge ferdsel utenom den eksisterende stien mot Prestøyhytta. For å holde mest mulig av ferdselen til den tilrettelagte stieia er det viktig at kloppingen blir holdt ved like. Det var i 2016 mindre skader på eksisterende trasè, blandt annet ved bekkkryssing på grensa inn mot nasjonalparken. (min kommentar: angjeldende skade ved bekkkryssing, gjelder trolig øst for Prestøybekken og skadene er ettersett/istandsatt ved flere anledninger.)

Her, av NTNU`s sårbarhetskartlegging, bemerkes at stivalget over myrområdet har en positiv effekt mht. verneforskriften og unødig forstyrrelse av hekkeområdet og reirplasser, jfr. også miljøvernleder i Selbu kommune. Jeg bemerker videre som det fremgår at det er viktig at en unngår å tilrettelegge ferdsel utenom den eksisterende stileden mot Prestøyhytta/Prestøyvollen.

Hekkeregistreringer i flg. Atlas- Prosjektet 1997 viser også at klopplagt sti ikke berører sensitive områder. Videre er trasèvalg betegnet som "enkelt og ensigig botanisk verdi".

Stortingspropisjon nr 65. Fra høyeste hold er det presisert at det i gitte situasjoner skal det åpnes for ferdsel i verneområder I Prestøyene kan besøkende rusle etter kloppstien og oppleve et reservat og kanskje få et glimt av rødstilken eller de to hekkende småspåvepar ved Tripoli. Oppfluksavstand langs kloppstien er ikke mange meter så det hører med til skjendehetene å få et glimt av vannfugler der. Ornitologiske forskningsrapporter kan fastslå at fuglene venner seg til "vanlige" forstyrrelser som en turvandrer med sekk og topplue er. Turvandrere er ingen naturlig fiende, og særlig når de følger en for fuglene vant trasè. Situasjonen for vannfuglene når de "rødlistede predatorene" som jaktfalk, fjellvåk, dvergfalk m.m. kretser over myrområdet, blir noe helt annet. Som leietaker og oppsyn av området i forbindelse med leiekontrakt for småviltjakt i tidsperioden 1999 - 2020, registrerte jeg særlig i tidsperioden fra 20. august, da under hundetrening, at vannfugler søkte dekning og skjul i vegetasjonen og bjørkekrattet i god avstand fra myrkanten allerede før jeg oppdaget rovfuglene. Trafikking der i slike situasjoner ville åpenbart gitt jaktfalken en ny sjangse.

Hva er begrunnelsen fra Nasjonalparkforvalter Lars Slettom for å rasere vår kloppsti fra Tripoli til Prestøyvollen?

"Deler av turstien ble i 2021 lagt om på en strekning fra Tripoli til Prestøyvollen med bakgrunn i sårbarhetskartlegging og hensynet til naturreservatet".???????

STRÅSJØEN-PRESTØYAN NATURRESERVAT, DISPENSASJON FOR OPPRUSTNING AV STI.

Søknaden fra hytteeierne v/Peder L. Moslett. Dispensasjon fra fredningsbestemmelsene ble gitt i skriv fra Fylkesmannen den 10.08.95, og tilkjennegav vilkårene for dispensasjonen i 5 punkter.

Punkt 1. Hytteeierene må enes om en trase som skal opprustes. Det må være rimelig enighet om at det vil være denne trase som vil bli brukt ved ferdsel i området. Kommunen må gjerne bistå i denne del av arbeidet.

PRESTØYENE. Som jeg tidligere har meddelt var Prestøyene et uryddig område rent ferdselsmessig helt fra min første tur i 1955. Hele området var i bruk til ferdsel, og det var også det siste partiet av stien som ble klargjort/klopplagt. Som tilrådd i dispensasjonen var Miljøvernleder i Selbu kommune sterkt engasjert med befaringer og bidrog med løpende tilførsel av fagkunnskap. Jeg husker samtale med miljøvernlederen før siste strekning fra "Tangen" til Tripoli ble fastsatt, og der hun fastslo at ved å følge det mest fremtredende trokket lengst mot sydvest unngikk brukerne ihvertfall å unødvendig forstyrre reirområder i hekketida. Selv om dispensasjonen ikke presiserte elementer som skulle vektlegges så ivaretok tiltakshaver i samarbeid med miljøvernleder elementer jfr. **Vernebestemmelser § 3 pkt 3.1**. Vedlagte kart viser fire trokk som var markmarkert nok til å bli avsatt på kartet for reservatet. Nasjonalparkforvalters intensjon med raseringen av kloppstien vil jeg tro også var å samle turtrafikken og lede brukerne bort fra reservatet/myrområdet. Jeg må dessverre tilkjennegi at de gamle trokka vil, om ikke kloppstien tilbakeføres, snart fremstå som før, og da i strid med gitte dispensasjon. Jeg vil minne om hva tekstforfatter av "Nasjonalparkens Besøksstrategi" fastslo: ***Folk i fjellet går alltid beineste vegen selv om det ikke er tilrettelagt***". Jeg må også i denne sammenheng sitere fra Fylkesmiljøversjefens kommentarer og *veiledning/tilråkning* når dispensasjonen ble gitt: **"Omlagging av stier som gjør turen vesentlig lengre viser seg i praksis å ha lite for seg, da folk foretrekker å gå korteste vegen, selv om standarden er dårligere."**

Fjellvandrere hater å følge en skrubbsulten skabbefengt rødrevs spor på vårsnøen i febrilsk jakt på smånagerkadavre! Ut på tur skal være lystbetont og vakkert. Jeg må tilkjennegi at turen etter Nasjonalparkforvalters klopplegging lignet mye på det revesporet, og vi Høystakkfolk går ikke etter en skabbrev.

STANDARD PÅ NASJONALPARKFORVALTERS UTFØRTE KLOPPLEGGING. I utvalgssak 10/2022, der nasjonalparkforvalter i vedtaks form inndrar Fylkesmannens dispensasjon gitt 10. august i 1995, med begrunnelse dødsfall og endringer i forvaltningspraksis (materialbruk, metoder) med tilrettelegging av

turstier siden 1995.?? . . Jeg har ærlig talt vanskelig for å ta innover meg begrunnelsen og seriøsiteten i saksutredningen. I tilfelle dette - **materialbruk og metoder** - er et holdbart juridisk grunnlag for å tilbakekalle en "dispensasjon fra fredningsbestemmelsene for Stråsjøen-Prestøyen naturreservat, punkt IV.3, om forbud mot tiltak som kan endre de naturgitte forhold", ja så må resultatet av nasjonalparkforvalters "endringer i forvaltningspraksis (materialbruk, metoder) med tilrettelegging av turstier" ettergås/prøves. Galskapen med inndragning av gitte dispensasjon blir heller ikke bedre når Nasjonalparkforvaltningen bruker denne som et objekt i samarbeidsavtale med Stråsjøen Hytteforening, og til overmål antyder at samarbeidsavtalen og "vilkår" kan være beroende av at dispensasjonen slettes/frafalles.

Siste sommersesong i fjellet har jeg iaktatt det Nasjonalparkforvaltningen har tilført området og tør knapt beskrive det jeg har oppdaget. To personer bosatt i Trondheim oppsøkte oss på Stubblia etter tur fra Vekta. Begge hadde fallskader etter å ha benyttet kloopstien mot Prestøyene. Jeg har også erfart at å trafikere kloopstien i skumringa, og med noe vekt i sekken og hund i band, så er disse tilfeldige overlappingene en direkte snublefelle. Møte med det kraftige treverket kan lett føre til direkte alvorlige kneskader. Jfr. tidl. notat om klopper kontra tremmer. Tilretteleggingen fra grussti Borsetlia mot Svartåsen er helt bortkastet pengebruk om formålet var å få turfolket til å følge kloopleggingen. Jeg har mottatt svært mange negative henvendelser om denne tilretteleggingen, og flere godt voksne brukere av området velger nå andre utfartssteder. Kanskje noe positivt i og med at nasjonalparkstyret i flere sammenhenger har signalisert at målsettingen var ikke å øke tilstrømmingen til verneområdene. Hytteeierne *øst for Svartåsen* kan imidlertid ikke akseptere at tilgjengeligheten til våre hytter forringes i den grad unødig, og da også når tiltaket ikke i større grad ivaretar værneverdiene i det aktuelle området.

STIVALG PRESTØYENE/PRESTØYHYTTA - HØYSTAKKEN - KVERNFJELLVATNA - SCHULTZHYTTA MV.

Temamøte "Utmarksturisme og friluftsliv", rullering av Forvaltningsplan, møte avholdt 25.05.2021. På spørsmål om stitrasè m.m., ble dette avsluttet med følgende protokollering: **Endelig valg av stitrasè skal tas opp senere, der både nasjonalparkstyret, grunneier og hytteeierne involveres.**

I NTNU`s sårbarhetskartlegging fremgår følgende: "Fra Prestøyen til Høystakken er det store utfordringer med slitasje langs **den øvre stien**, det gjelder også stien forbi Høystakktjønna, om enn i mindre omfang."

MERKET TURLØYPE ..SCHULTZHYTTA - PRESTØYHYTTA - KVITFJELLHYTTA...turisthytter tilknyttet løypenettet for "NORGE PÅ TVERS."

Nord-Trøndelag Turistforening etablerte og merket sin løype fra Prestøyhytta mot Høystakken - Schultzhytta i 1982/83. Løypetrasèen ble anlagt i svært lite sårbare områder på nordsiden av Gråfjellryggen. Etter en del års bruk fant brukerne den "korteste og beste turtrasè" mot øst og bru til Høystakken. Turistforeningen flyttet bare sine merkesteinene og gav steinene en ny omgang med rødmalingskosten. Stien havnet delvis i bakkemyr og tråkket fremstår i dag som sårbarhetskartleggingen beskriver. I Trønderske fjell med et nordmalt vegetasjonsdekke kan det ikke forventes at en så kjent

turløype med aggressiv markedsføring både i inn-og utland ikke setter spor etter 40 års bruk. Slitasjer i bakkemyr fremstår særlig da det eneste vedlikehold har bestått av 2 liter rødmaling. Strekingen er imidlertid i følge brukere, **et av de vakreste partier på hele løypa med panoramautsikt over Prestøyområdet med myrer, vannpytter og elv som bukter seg kunstferdig mot Svartåsen. Mot øst blinker Kvern fjellvatna og så majestetet da, Storskarven som dekker nesten hele østhimmelen, og så Høystakken stakkar, sitter slokkøret midt i dalen og vrir seg i smerte etter de stygge såra klopplegginga TT påførte han i ryggtavla.**

I følge Trondhjems Turistforening v/daglig leder Frode Støre Bergrem, overtok TT ansvaret for den omtalte tursti frem til Prestøyhytta i 2016, og som det fremgår av Bergrems skriv av 4.09.2018, så vil TT sette i gang med opprusting om det blir bestemt at stien skal ligge der. Han opplyser også at TT bruker årlig ca en million for tilrettelegging i sine løyper.(2018)

Dessuten, og kanskje det tyngste argument for å vurdere stivalget med nye øyne. **TURLØYPE SKARVEN.** Fra Vekta/ Svartåsen/Tripoli finnes det bare en naturlig veg til Skarven/Skarvryggen. Merket løype til Prestøyhytta, og som dessuten kan tilby ordnet avtrede, ligger tilnærmet i kompassretning til Skarven/Skarvryggen når du har Skarven som mål. Som Unni Killi fastslo på møte, samt utsagn fra folk fra Skarven Turlag og Prestøyhytta, så vil dette bli en skattet turløype." Fredag ettermiddag til Prestøyhytta, lørdag på Skarven og søndag formiddag stelles gnagsår og øynene hviler på vakre Prestøyene og Lars Åges Brandsfjell's reinsdyr som beiter i Turulasen". Så kan middagen inntas og fornøyde turfolk kan vende nesa mot Vekta. Dette opplegget vil utnytte Prestøyhyttas kapasitet etter utbyggingen vesentlig, og kanskje gjøre den betjent i tursesongen. Markedsføring av tur Vekta - Prestøyhytta - Skarven flourer allerede, **jfr. vedlegg.** Når det gjelder "Skarven Turlag" og lagetts aktive medlemmer, ca 1600, så må vi bare innse at medlemsmassen vil angripe Skarven også fra sydsiden. Vi kjenner godt kloppstien til Storskarven fra Sunndal og konsekvensene for vegetasjonsdekket dette har medført.

Som nasjonalparkforvalter hevder skal merket løype fra Prestøyhytta østover mot bru Høystakken legges ned. De faglige argument for dette er trokkskader i Gråfjellet og at all trafikk skal samles i en ferdsselsåre for hytteeierne, dagturister og turister etter merket løype for NORGE PÅ TVERS dvs. alternativ b.

Dette innebærer at ingen ting skal gjøres med merket løype fra Prestøyhytta østover, eller med andre ord steinene skal ikke males mere. Det eneste vedlikehold som er utført på disse 40 år. I følge TT v/daglig leder Frode Støre Bergrem, etterlyste turistforeningen allerede i 2018 en avklaring slik at utbedring av denne turstien kunne settes i gang. Den naturlige ferdsselsveg fra Prestøyhytta østover og til Skarven - Skarvryggen -Høystakken- Schulzhytta er under ingen omstendighet nedover til Prestøyvollen. Fylkesmiljøvern sjefens visdomsord og tilrådning om vegvalg vil nok gjelde her også. Å forestille seg at trafikken blir samlet med alternativ b, er direkte tøv. Det allerede etablerte turopplegget som Skarven Turlag lanserer har naturlig bare en vegled mot sitt mål. Etter merket sti mot Skarvryggen/Schultzhytta, "Norge på Tvers-løypa fra 1982", og som på østenden av Gråfjellet kan dele seg og "Norge på tversløypa" fortsetter ned til bru Høystakken.

Vi kjenner allerede konsekvensene av omlegging av ferdselsårer og kanalisering av Turistforeningens kundegruppe og ikke minst de høypuritanske som følger løypenettet og telter der det passer. Videre viser all forskning og erfaring at Nasjonalparker med tilrettelegging og markedsføring bidrar til betydelig økt ferdsel. Dette var noe Nasjonalparkstyret også signaliserte å måtte ta høyde for, selv om dette ikke var ønskelig.

Etablerte hytter og hyttenes nærområde blir berørt, og ikke minst den generell slitasje på vegetasjon og etterlatenskaper. Jeg må anmode om at nasjonalparkforvalter tar for seg resultatet av **NINA`s rapport fra Femund Nasjonalpark** publisert i Arbeidets Rett og gjengitt i NRK - nyhetene 28.11.2022, og hvor kartleggingene ble utført sommeren 2020.

KONSEKVENSER FOR HYTTEEIERNE VED Å ENDRE FERDSELSMØNSTER.

Ved å kanalisere ferdsel til hyttenes nærområde forringes bruksverdien vesentlig. Turfolket følger ikke slavisk merking og klopper. Nasjonalparkforvalter Lars Slettom, hyttenaboer og vi selv har allerede registrert at skilt ikke styrer veivalg. Kloopstien som er anbragt i nærområdet til vårt sted blir i liten grad benyttet. Jeg føler jeg snart må få slippe vervet som styreleder i HELSERÅDET. Vi oppsøker ikke stedet vårt for et kontinuerlig sosialt samkvem med helt fremmede turfolk, og som til overmål driter og slenger dopapir og vårservietter rundt husa om vi ikke er tilstede og fotfølger dem.

Videre ligger det også et direkte økonomisk spørsmål i dette. Vi har investert masse tid og penger i stedet/hyttene våre, da under de dagjeldende vilkår og bestemmelser, og ifølge flere forskningsrapporter gir fritidsbebyggelse i aktivt bruk en god slump penger direkte og indirekte i kassen til vertskommunen. Så langt som forventet, men påvirker den internasjonalt kjente turløypa NORGE PÅ TVERS - i nærområdet til stedet **salgsprisen ? Ja.** Forskningsrapporter og media har omtalt og fastslått at også hytter oppsøkes, jfr. tidligere skriv. **Salspris vil helt åpenbart gå merkbart ned om den kjente turløypa "NORGE PÅ TVERS" flyttes - legges til alternati b.** Situasjonen er luftet med kjent meglerfirma, og som direkte uten betenkningstid kunne bekrefte mine antakelser. Stubbvolden nedre ble som kjent også avhendet omgående når stispørsmålet ble bragt på bane.

Om så skulle bli resultatet legger nasjonalparkstyret ikke faglige grunner for flyttingen av turløypa NORGE PÅ TVERS til grunn. Trondhjems Turistforening signaliserte i september 2018 at TT var klar til å ta fatt på sine forpliktelser med vedlikehold. Skarven Turlag markedsfører tur på Skarven fra Prestøyhytta. Min konklusjon er at det åpenbart foreligger andre grunner til beslutningen, og som vi hytteiere forhåpentligvis skal bringe frem i dagen.

Vårt krav ovenfor Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan.

1. Kloopsti strekningen fast mark Tripoli østover til fast mark Prestøvollen bringes på plass så snart som mulig. Dette da i trå med dispensasjonens alle punkter gitt i 1995.

Vi vil også presisere at det er viktig at kloopene legges snorrett over øyene så kan mororganisasjonen til turistforeningene "Den Norske Turistforening" komme på besøk og få fornyet sitt bilde de har brukt i markedsføringsblad der en snorrett kloopsti krysset et stort myrområde og med en stor familie smilende i "gåsegang" over.

2. Vi motsetter oss flytting av merket turløype "Schultshytta - Prestøyhytta etablert i 1983, "NORGE PÅ TVERS", tiltakshaver/eiere Trondhjems Turistforening/Nord Trøndelag Turistforening. Anbragte klopper fra bru Høystakken mot vest fjernes.

Jeg er av den oppfatning at våre krav er legitim i relasjon til Nasjonalparkforvaltningens håndtering /manglende håndtering av tiltakene i forhold til reglemang, forsikringer og statutter som fremgår av Besøksstrategi- og Forvaltningsplaner som sanksjoneres av departemang/direktorat. Videre i relasjon til sårbarhetskartlegging, ornitogogiske og botaniske undersøkelser.

Med hilsen

For hytteeierne øst med samme beslutning.

Odd-Leiv Sesseng
øst for Svartåsen.

Gjenpart, Hytteeierne

Stråsjøen Hytteforening

Vedlegg: kart Prestøyene

Skarven Turlag, markedsf.

Høringsuttalelse Forvaltningsplan for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark

Saanti sijte har mottatt forslag til forvaltningsplan for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark til høring.

Sørsamisk reindrift er kulturbasert og beskyttes dermed av folkeretten. Det legger visse føringer for at beslutningstakere og forvaltere må utforme regelverk og tilpasse det slik at ikke verneområdene utformes eller forvaltes på en slik måte at det gjør det vanskelig å drive med reindrift i området. Vernet må utformes på en slik måte at det har minst mulig påvirkning på den samiske bruken. I forvaltning av verneområdene må forvaltningen ta hensyn til distriktets kumulative situasjon. Saanti sijte har mistet store leveområder til vannkraftutbygging, veier, hytter mv. Verneområdene er etablert i områder som har gitt nødvendig beitero for reinen vår. Vern av områder kan ses som positivt for å verne landet fra andre store inngrep. Men, vi har allerede erfart at etablering av verneområder medfører økt grad av tilrettelegging og strøm av besøkende inn i verneområdene skaper en svært krevende situasjon for oss.

Det framstår som et stort paradoks for oss at norske myndigheter nå ser ut til å begå samme feil som de svenske myndighetene har gjort med fjellturismen på den svenske siden av Sylan. Der gikk det så langt at fjellturismen førte til enorme konsekvenser for den samiske reindriften som ble helt uholdbare. Nå ble de tvunget til å endre strategi ovenfor naturen og reindriften. Der har Svenska turistföreningen kommet til overenskomst med tre samebyer i Jämtlands-/Härjedalsfjällen om å ta bort enkelte stier, fjellstasjoner og stugor. Dette gjøres for å sikre et bærekraftig friluftsliv og reiseliv. For å oppnå det må man ta hensyn til natur, dyr og mennesker rundt seg og begrense de negative effektene av fjellturismen på reindriften.¹ STF ønsker å ha et langsiktig perspektiv og sikre opplevelser for barn og barnebarn i framtida, men også for samisk reindrift.

Det er naturligvis mye mer krevende å stramme inn i et tilbud som er etablert, enn å ha en ansvarlig planlegging av fjellturismen i et område. Saanti sijte savner en overordnet plan på dette som ansvarliggjør både forvaltning og aktører i et langsiktig perspektiv. Det er naivt og kunnskapsløst å tenke at denne situasjonen ikke vil oppstå her. Fjellområdene generelt sett er under stort press og vi ser en økende grad av industrialisering av fjellområder til kraftformål og privatisering i form av fritidsboligområder, samtidig øker befolkningen. Saanti sijte har allerede store utfordringer med ferdsel og forstyrrelser i våre områder, samtidig merker vi klimaendringene, alt dette sammen med den kumulative inngreppssituasjonen setter oss i en krevende situasjon. Nasjonalparken setter begrensninger på inngrep og bebyggelse i nasjonalparken, samtidig har det vært satt fokus på å bygge ut i randsonen til nasjonalparken

Forvaltningen av verneområdet må skje på en slik måte at den sikrer bærekraftig reindrift økologisk, kulturelt og økonomisk.

Forvaltningsplanen må bygge på statens forpliktelser overfor samer som urfolk både når det kommer til det prosessuelle rundt vern og praktisk forvaltning. Nasjonal lovgivning og folkeretten legger føringer når det kommer til vern og forvaltning av urfolks tradisjonelle landområder. I denne sammenheng må følgende nevnes i sammenheng med forvaltningsplanen (sammen med IUCN og Bernkonvensjonen):

¹ [Nödvändig förändring i Jämtlandsfjällen - Turist](#)

Grunnloven²

Grunnlovens § 108 lyder slik:

«Det påligger statens myndigheter å legge forholdene til rette for at det samiske folk kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv.»

Denne bestemmelsen ble tatt inn i Grunnloven i 1988 (den gang som § 110A), og sist endret i 2023. Den fastlegger en rettslig, politisk og moralsk forpliktelse overfor samene. Innholdet framstår som minstestandard for myndighetenes forpliktelser. I praksis betyr det at statsmyndighetene er forpliktet til aktivt å legge til rette for samenes kulturutøvelse. Det er også et vern mot negativ samepolitikk. Myndighetene skal legge forholdene til rette på ulike områder som har betydning for samisk språk, kultur og samfunnsliv. Dette gjelder både sikring av det som finnes i dag og for utviklinga i framtida.

Begrepet «myndighetene» er ikke definert. Praksis er at offentlige myndigheter som har oppgaver som berører samiske forhold, har et ansvar her.

Grunnlovsparagrafen har betydning for samisk reindrift. Det skyldes at samisk språk og kultur er nært knyttet til reindrifta. Samisk reindrift er definert som en del av det materielle grunnlaget for samisk kultur.

Naturmangfoldloven³⁴

Naturmangfoldloven (01.07.17) slår fast at naturen skal tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også som grunnlag for samisk kultur. Myndighetene skal legge vekt på tradisjonell kunnskap som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet og tiltak skal avveies mot samiske interesser.

ILO-konvensjonen og Sameloven⁵⁶

ILO-konvensjonen nr. 169 for urfolk gjelder for samer i Norge. Den slår bl.a. fast at samer har rett til kulturell utvikling, benyttelse av eget språk og opprettelse av egne institusjoner. Den forankrer også konsultasjonsplikten offentlig myndigheter har ovenfor Sametinget og andre berørte samiske interesser i saker som angår samiske interesser. Det vises til Sameloven kapittel 4.

SP artikkel 27 (konvensjonen om sivile og politiske rettigheter)⁷

I samisk sammenheng omfatter SP artikkel 27 også det materielle grunnlaget for samisk kultur, blant annet samisk reindrift. For reindrift er artikkelen mest aktuell å se i sammenheng med naturinngrep eller andre planer som kan påvirke grunnlaget for å drive med reindrift i nåtid og framtid. Et inngrep som er så omfattende at reindriftssamer fratras retten til å utøve kulturen, vil omfattes av artikkel 27. Det er de samla virkningene av alle gjennomførte og vedtatte inngrep som er vurderingstema, og ikke bare det siste inngrepet.

I forbindelse med konsekvensutredninger som gjelder reindrift, skal derfor de samla konsekvensene for reinbeitedistriktet vurderes. Beslutninger som tas om et inngrep kan gjennomføres, skal også vektlegge alle inngrep sett i sammenheng med hverandre.

² [Grunnlovens § 108 og folkeretten | Statsforvalteren i Nordland](#)

³³ [Naturmangfoldloven - Sametinget](#)

⁴ [Lov om forvaltning av naturens mangfold \(naturmangfoldloven\) - Lovdata](#)

⁵ [Grunnlovens § 108 og folkeretten | Statsforvalteren i Nordland](#)

⁶ [Lov om Sametinget og andre samiske rettsforhold \(sameloven\) - Lovdata](#)

⁷ [Grunnlovens § 108 og folkeretten | Statsforvalteren i Nordland](#)

Når artikkel 27 skal praktiseres, skal det legges opp til aktiv deltakelse fra reindrifta i beslutningsprosessene. Derfor har alle myndigheter et ansvar for å gi reindrifta mulighet til å medvirke i planprosesser og andre saker som berører næringa.

[Urfolkserklæringen \(UNDRIP\)⁸⁹](#)

Erklæringen legger viktige føringer i det videre arbeidet for å forstå hvilke rettigheter urfolk har, og den stadfester at urfolk ikke må utsettes for noen form for diskriminering i utøvelsen av sine rettigheter. Den har bestemmelser både når det gjelder grunnleggende behov som mat, helse og utdanning, i tillegg til bestemmelser om bruk av tradisjonelle ressurser og landområder. Samt at urfolk har rett til selvbestemmelse. FNs erklæring om urfolks rettigheter bygger på prinsippene om rettferd, demokrati, respekt for menneskerettighetene, likhet, ikke-diskriminering, godt styresett og god tro. Den vil bidra til et mer harmonisk forhold og bedre samarbeid mellom stat og urfolk. FNs erklæring for urfolks rettigheter fastsetter både individuelle og kollektive rettigheter for urfolk, inkludert rettigheter til kultur, identitet, språk, arbeid, helse og utdanning.

Erklæringen legger vekt på at urfolk har rett til å bevare og styrke sine egne institusjoner, kulturer og tradisjoner, og at de har rett til å utvikle seg slik de selv ønsker og synes er nødvendig.

Erklæringen forbyr også diskriminering mot urfolk, og framhever at urfolk må kunne delta i alle saker som angår dem. Urfolk har rett til å følge sine egne mål for å nå økonomisk og sosial utvikling.

[Konvensjonen om biologisk mangfold \(CBD\)¹⁰¹¹](#)

Det framgår av konvensjonen at samenes (urfolks) tradisjonelle kunnskaper og naturbruk inngår i arbeidet med å sikre naturmangfoldet. Tradisjonelle samiske kunnskaper, innovasjoner og praksis som representerer tradisjonelle livsstiler skal så langt mulig respekteres og bevares når det har betydning for bevaring og bærekraftig bruk av biologisk mangfold.

⁸ [FNs erklæring om urfolks rettigheter - Sametinget](#)

⁹ [FNs erklæring om urfolks rettigheter](#)

¹⁰ [Konvensjonen om biologisk mangfold \(CBD\) - regjeringen.no](#)

¹¹ [Grunnlovens § 108 og folkeretten | Statsforvalteren i Nordland](#)

Kommentarer til utkast til forvaltningsplan:

Utkast til forvaltningsplanen har beskrevet et kunnskapsgrunnlag. Det er med forundring at rapportene om samisk reindrift er utelatt fra kunnskapsgrunnlaget. Saanti sijte forutsetter at «Reindrifens brukerrapport om Roltdalen, rapport 4/99» utgitt av Fylkesmannen i Sør Trøndelag og «Sårbarhetskartlegging samisk reindrift Skarvan og Roltdalen nasjonalpark» utarbeidet av Fjelldriv inngår som en del av kunnskapsgrunnlaget. De ovennevnte rapportene er heller ikke lagt ved som filvedlegg sammen med andre relevante rapporter.

«Klimaendringer»

Saanti sijte er helårsdistrikt. Klimaendringene kan medføre endringer i flyttetidspunkt høst → vinterbeiter og/eller vinter → vårbeiter. Det er også sannsynlig at det vil være mer rein i denne delen av distriktet gjennom hele året. Forvaltningen av Nasjonalparken må gjøres på en slik måte at den ikke begrenser distriktets muligheter for å tilpasse seg et endret klima.

Bruksretter

Skarvan og Roltdalen nasjonalpark ligger i Saanti sijte / Essand reinbeitedistrikt. Retten til å drive reindrift er tuftet på gammel hevd, sedvane og alders tids bruk uavhengig av reindriftsloven (jf. Selbuddommen 2001). Samisk bruk som jakt, fangst, fiske og reindrift har vært utøvet i uminnelige tider i disse områdene lenge før det ble inndelt i reinbeitedistrikt. Prinsippet om reinbeitedistrikter ble innført i den såkalte Felleslappeloven av 1883. Lappekommisjonen av 1889 kom med forslag til grenser for inndeling av reinbeitedistrikt og grensene ble fastsatt ved kongelig resolusjon i 1894. Ved inndelingen av reinbeitedistrikter ble Saanti sijte/Essand reinbeitedistrikt opprettet som helårsdistrikt.

Brukshistorie

Skarvan og Roltdalen nasjonalpark har en lang brukshistorikk fra tidligere tider, men fremstår i dag som et relativt urørt naturområde, selv om det er et levende samisk kulturlandskap. De viktigste brukerne i dag er samisk reindrift, beitedyrnæringa og friluftslivet.

Reindrift

Nasjonalparken er helårs beiteområde for reinen. Det meste av reinen trekker likevel sørover til vinterbeiter i Femundstraktene slik reinen har gjort i uminnelige tider. Disse sesongbestemte flyttingene mellom vinter- og sommerbeite varierer ut fra vær- og føreforhold, men reinen følger fortsatt de gamle reintrekkene. Klimaendringer kan gjøre variasjonene i bruk fra år til år enda større. Tradisjonelt begynner reindriftsåret på vårvinteren. Og i mars/april kommer de første flokkene flyttende tilbake fra områdene rundt Femund. Fra midten av april kommer resten av flokken tilbake til Saanti sijte og det nærmer seg kalving. På våren flyttes flokkene til Sondalen og Skrøydalen eller mot Stordalssiden, avhengig av vær- og føreforhold. Det er i disse områdene det blir tidligst bart. Der sprer flokkene seg over et stort område i områdene rundt Skarvan og Fonnfjellet og sør til Ruten og østover mot riksgrensen. I alle disse områdene foregår kalving. Etter kalving trekker simlene og kalvene ned i lavereliggende områder som bl.a Stordalen, Torsbjørkdalen og Roltdalen. Ut over sommeren beiter reinen seg gradvis oppover i fjellsidene ettersom snøen forsvinner. I juli måned er det tid for kalvemerking, og da samles hele flokken til den store beitehagen ved Skarpdalen. Skarpdalen ligger øst for Fongen i Tydal kommune og utenfor nasjonalparken. En stor del av reinen samler seg selv i fjellpartiene mellom Fongen og Skarvan. Etter at all reinen er samlet i disse områdene drives den mot beitehagen for merking av kalvene. Etter at kalvene er merket sprer reinen seg over hele distriktet.

Om høsten blir reinen samlet til høstslakting i Skarpdalen. I brunsttida er det viktig at reinen ikke forstyrres, i denne tida trenger flokkene ro for å sikre neste års reproduksjon. Når brunsten er ferdig på senhøsten slipper bukkene simleflokkene og en god del av flokken trekker sørover. Reinen vandrer da samlet i store flokker. Reinen blir gjetet slik at den befinner seg over hele området i Saanti sijte, helt til snø og isforholdene på innsjøene muliggjør flytting til vinterbeitet ved Femund.

Saanti sijte har en vårflokk på ca 4500.. og etter kalving er det en flokk på ca 7000 dyr. Saanti sijte har 9 sijteandeler og over 80 personer har tilhørighet i reindriften.

Reindriften er avhengig av at områdene bevares mest mulig intakt og uberørt av tekniske inngrep som for eksempel hyttebygging, veibygging og vasskraftutbygging. Derfor har reindriftnæringen i utgangspunktet vært positive til vernet. Men opprettelsen av verneområder har **uheldige** bieffekter for reindriftnæringen. Områdene kan bli mer attraktive som utfarts- og rekreasjonsmål, noe som kan føre til økende aktivitet og ferdsel i områdene som **skaper forstyrrelser for reinen og tap av beiterø.** Det gir negative konsekvenser for reindriften. Opprettelsen av verneområdene har bidratt til et større press på bygging i randsonene. Randsonen er også i distriktet. Bygging i randsonen bidrar også til økt trafikk inn i verneområdene. Reindriftsutøvelsen er avhengig av beite-, vær- og føreforholdene.

I reindriftslovens §62 omhandler krav om distriktsplan der reinbeitedistriktet skal beskrive drifta med hensyn til flyttmønster, årstidsbeiter, kalvingsland, bruk av motoriserte kjøretøy og luftfartøy, samt oversikt over gjerder og anlegg mv. Denne distriktsplanen vil også være grunnlag for å gi tillatelser etter verneforskriftene til motorferdsel på barmark, bruk av luftfartøy og tillatelser til andre tiltak som oppføring av gjeterbuer og gjerdeanlegg. Saanti sijte mener det ikke skal søkes om kjøring på barmark og bruk av helikopter, men at dette er forankret i vår distriktsplan. Innføring av krav om å søke om barmarksferdsel gjennom verneforskriftens formulering er en kriminalisering av vår reindrift.

I formålsparagrafen for nasjonalparken står det: Ivaretagelse av naturgrunnet innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift. Dette betyr at tiltak som forringer naturgrunnet for reindriften i nasjonalparken i utgangspunktet ikke vil bli tillatt. : sitat fra gjeldende forvaltningsplan side 23:

Jakt og fiske etter reindriftsrettens regler, jf. § 14 i Lov om reindrift, jf. §3 pkt. 3.2 a og b. Dette må endres til: Det følger av verneforskriften at vernebestemmelsene i forskriften § 3 annet ledd ikke er ikke til hinder for jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk. Bestemmelsen i reindriftsloven § 26 regulerer retten til jakt, fangst og fiske på statsgrunn og på Finnmarkseiendommens grunn. Den regulerer ikke retten til jakt, fangst og fiske på privat grunn. Bestemmelsen er derfor ingen uttømmende regulering av reindriftsutøvernes rettigheter til jakt, fangst og fiske. I Saanti Sijte har reindriftsutøverne basert på alders tids bruk rettigheter til jakt, fangst og fiske som er mer omfattende enn det som følger av reindriftsloven § 26. Retten til jakt, fangst og fiske gjelder også på privat grunn i distriktet, jf. blant annet Frostating lagmannsretts dom 4. desember 2008 (LF-2008-50209) som gjaldt rett til fiske i vann og vassdrag tilhørende grunneiere som var medlemmer i Tydal grunneierlag. Dette må presiseres i forvaltningsplanen.

Jordbruk -beitedrift

Verdien for jordbruk ligger først og fremst i beiteressursene i nasjonalparken i form av betydelige beiteområder for sau og storfe. Det ligger også noe dyrkingspotensiale i tilknytning til eksisterende setervoller. Reinen som beitedyr er en viktig økologisk faktor i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark. Det

er viktig at forvaltningen er kjent med det. Det er viktig for alle beitedyr at setervollene ikke blir inngjerdet.

Regulering av beite.

En forutsetter likevel at antallet beitedyr til enhver tid står i forhold til ressursgrunnlaget for bærekraftig beitebruk. Med ny teknologi som "no-fence", kan det være aktuelt med geiter som skjøtselsarbeidere på setervoller. Når det gjelder «no-fence» er det en teknologi som kan bidra til at man kan begrense bruk av gjerder i utmark. Det er likevel erfaringer fra reindrifta andre steder at det er viktig hvilke områder som legges inn som beiteområder i «no-fence», det er eksempler på at reinen blir fortrent fra viktige beiteområder i fjelldalene.

Bruk av droner i reindrifta.

Det er forbud mot bruk av modellfly og derigjennom bruk av droner i nasjonalparken, jamfør verneforskriftens §3 pkt. 7.3 om støy. Det kan gis tillatelse til bruk av droner ved bruk av unntaksbestemmelsene i § 48 i naturmangfoldloven. Det er laget egne retningslinjer for dette, hvor bruk i reindriften er en av formålene det kan gis dispensasjon for. Se "Forvaltningsmyndighetens retningslinjer" i kapittelet "Forvaltning". Behovet for bruk av droner kan også beskrives i distriktsplanen. Saanti sijte mener at bruk av droner blir beskrevet i distriktsplanen, men at det ikke må søkes forvaltningen om tillatelse.

Friluftsliv

I verneformålet for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark heter det at allmenheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Det vises til egen utarbeidet besøksstrategi for Skarvan og Roltdalen og Sylan vedtatt i 2020. Her beskrives de strategiske valg og aktuelle tiltak for kanalisering av ferdsel, informasjon og strategi for nye ferdselsformer eller friluftaktiviteter. Saanti sijte mener at besøksstrategien for Skarvan, Roltdalen og Sylan må innen kort tid revideres. Vi viser til vår innledende tekst om utviklingen på svensk side av Sylan, og forutsetter at forvaltningen av Skarvan og Roltdalen tar lærdom av deres erfaringer.

Det er som følge av Stortingsmeldingen «Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet (Meld.St.18 2015-2016) varslet forskriftsendring for alle store verneområder når det gjelder organisert ferdsel og sykling. Forvaltningsplanen må derfor tilpasses nytt regelverk når det kommer på plass. Saanti sijte mener dette er en uforståelig sentral endring av forskriftene. Nasjonalparkforvaltningen har allerede utfordringer med ferdsel og forstyrrelser, og få virkemidler til å styre eller begrense denne. Allemannsretten er grunnleggende i Norge, den varslede forskriftsendringen vil på sikt kunne sette allemannsretten under press på den måte at innskrenkninger vil måtte skje.

Reiseliv, utleiehytter.

Roltdalshytta er ingen utleiehytte, det er ei oppsynsbu som også Saanti sijte har tilgang til.

Saanti sijte er meget imot at det gjennom forvaltningsplanen legges opp til muligheter til økt reiseliv, turisme og enda mere ferdsel i våre beiteområder. Det bør heller begrenses i visse perioder som under kalving og pregingsperioden og perioder under sommeren.

Turisthytter og ruter

Når det gjelder utformingen på begrensninger er denne annerledes enn for de andre temaene.

Side 40. Enkle byggetiltak som kan delegeres til nasjonalparkforvalteren.

I utgangspunktet pr. idag skal ikke setervoller inngjerdes. Søknader til om nye midlertidige gjerder på setervoll som er nødvendig for skjøtsel må sendes ut på høring og ikke bare delegeres til parkforvalter.

Side 42. Det må komme frem i forvaltningsplanen reindriftens rett til uttak av ved overalt i nasjonalparken.

Side 45. Ved eventuell søknad og tillatelse om kjøring etter 2.mai må reindriften kontaktes og gi sitt samtykke før en tillatelse gis.

Side 50. Driftsplan/beitelag. Det er unødvendig og bare tull at man ved behov for kjøring skal være 2 stk snøscootere av sikkerhetsmessige hensyn.

Med hilsen for

Saanti sijte

Lars Aage Brandsfjell leder

Kommentarer til retningslinjer:

1.4 Når det gjelder husdyrbeiting er det ønskelig at ny teknologi som "no-fence. Det vises til kommentar om «no -fence» ovenfor.

5.2.1 Motorferdsel snødekt mark

Siste kjøredato 2. mai . Skrive noe om dato? I særlige tilfeller og dersom det ikke anses å være i nevneverdig konflikt med naturmiljøet og reindriften kan det etter søknad gis tillatelse til transport etter den 2. mai. I en slik tillatelse må det settes vilkår om hensyn til naturmiljøet og om dialog med reindriften. Leder i reinbeitedistriktet må kontaktes i hvert enkelt tilfelle for å unngå unødig forstyrrelse av kalvende rein.

Arkivsaksnr: 2023/13023-0

Saksbehandler: Lars Slettom

Dato: 28.11.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan	31/2023	05.12.2023

Saksframlegg - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - godkjenning av grunnlag for søknader og avtaler - innfallsport ved Sildra

Vedlegg:

- 1 Søknadsgrunnlag - Prosjektbeskrivelse - tursti fra Sildra -innfallsport - Stjørdal kommune
- 2 Utkast_SILDRA_AVTALE OM TILRETTELEGGING AV INNFALLSPORT
- 3 Utkast_SILDRA_AVTALE OM TILRETTELEGGING OG MERKING AV TURSTIER

Forvalters innstilling

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gjør følgende vedtak:

1. Grunnlag for søknad om dispensasjon fra Stjørdal kommunes arealplan godkjennes.
2. Grunnlag for søknader til Stjørdal kommune om tilrettelegging av tursti fra Sildra og etablering av innfallsport ved Sildra godkjennes.
3. Utkast til avtaler om tursti og innfallsport med grunneier Sondalsskogan ANS godkjennes.
4. Nasjonalparkforvaltningen utarbeider drifts- og vedlikeholdsavtale med Stjørdal fjellstyre knyttet til innfallsport og toalett ved Sildra.
5. Nasjonalparkforvalter innarbeider innspill fra møtet i grunnlaget for søknader og utkast til avtaler, i etterkant av møtet og før søknaden sendes inn til kommunen.

Saksopplysninger

I besøksstrategien for Skarvan og Roltdalen og Sylan er Sildra innfallsport i Stjørdal kommune. I strategien er det et tiltak å samle startpunktet i Sundalen og startpunktet ved Sildra til en felles innfallsport med god parkering, toalett, informasjonstavler og benker. Med Sildra som startpunkt er det behov for tilrettelegging av turstien slik at denne knytter seg til eksisterende tursti mot Storskarven.

Etablering av tursti fra Sildra innebærer at eksisterende tursti til Karslmyra klopplegges. Deretter etableres en ny tursti siste del opp til Lomkjølvollen hvor eksisterende tursti til Storskarven går. Tiltaket medfører behov for dispensasjon fra kommuneplanens arealdel. Dersom det blir gitt dispensasjon, må også tilretteleggingen av turstien omsøkes til Stjørdal kommune. For å etablere en innfallsport, må tiltaket behandles etter plan- og bygningsloven. Her er det også nødvendig med en søknad. Tiltakene er beskrevet nærmere i vedlagt søknadsgrunnlag.

Grunneier av eiendommen for både tursti og innfallsport, er Sondalsskogan ANS. Nasjonalparkstyret har hatt dialog og flere befaringer med grunneier over lengre tid, og grunneier har gitt tillatelse til å søken om innfallsport og tilrettelegging av tursti på deres eiendom.

Det er laget utkast til avtaler knyttet til etablering og bruk av innfallsport og tursti fra Sildra. Avtalene bygger på en avtale som er utviklet av flere organisasjoner og er også brukt tidligere i forbindelse med tursti fra Vekta.

Vurdering

Søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel, og søknader om tiltak knyttet til tilrettelegging av tursti og etablering av innfallsport innebærer at tiltakene må beskrives.

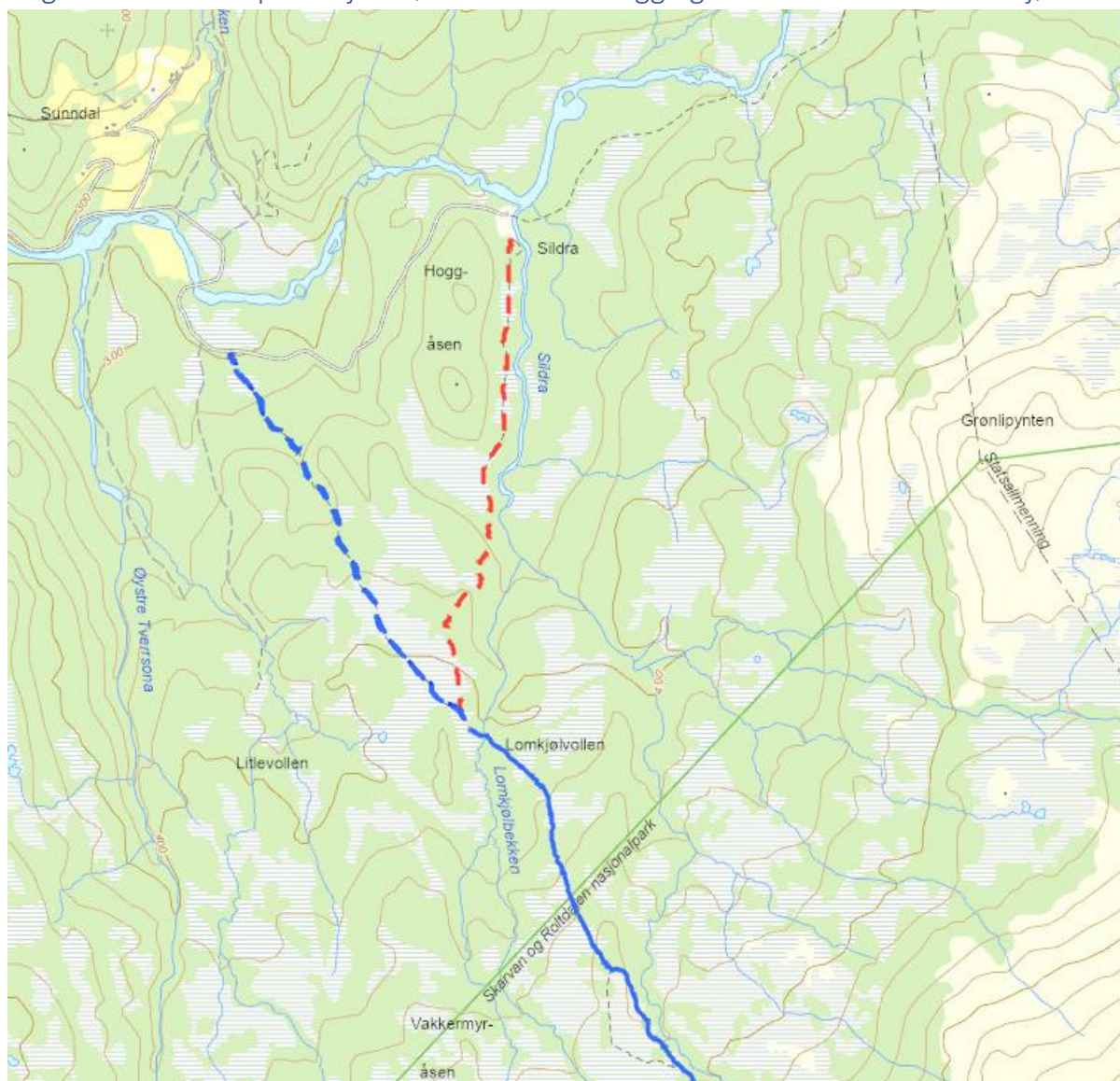
Nasjonalparkforvaltningen ønsker at nasjonalparkstyret skal involveres i søknadsprosessen og de valgene som gjøres, siden det har betydning for videre arbeid. Av den grunn legges det fram en sak som viser grunnlaget for søknadene, og utkast til avtaler om tursti og innfallsport med grunneier Sondalsskogan ANS.

Nasjonalparkforvaltningen vil innarbeide innspill fra nasjonalparkstyret i grunnlaget for søknader og avtaler, før søknadene sendes inn til Stjørdal kommune.

Søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel – Stjørdal kommune jf. pbl. § 19-2

Søknad om tilrettelegging av tursti fra Sildra mot Lomkjølvollen – jf.
pbl. § 1-6 og 20-1, k

Søknad om etablering av innfallsport ved Sildra jf. pbl. § 1-6 og 20-1, i
Begrunnelse for dispensasjonssøknad – tilrettelegging av tursti fra Sildra- Lomkjølvollen

Bakgrunn

Besøksstrategi

[Besøksstrategien til Skarvan og Roltdalen nasjonalpark](#) ble vedtatt i 2019. P-plass «Sunndalen» ca. 2 km nedenfor p-plassen ved «Sildra», har vært utgangspunkt for tursti til Storskarven til nå. I besøksstrategien ble det vedtatt å satse på bare en innfallsport i Sondalen, og p-plassen ved «Sildra» i Sondalen ble valgt framfor p-plassen 2 km lengre nede. Ved Sildra er det en større utfartsparkering for bla. hyttene ved Sonvatnet. Her er det også toalett, rasteplass og informasjonstavler. Innfallsporten på «Sildra» skal tilrettelegges ihht. Miljødirektoratets designmanual for Norges Nasjonalparker. Det foreligger et skisseprosjekt som viser utformingen av innfallsporten.

Det er etablert en godt tilrettelagt tursti som går fra Sildra og inn til hyttefeltet ved Sonvatnet med fin utsikt inn i nasjonalparken. Merka sti til Storskarven starter i dag fra p-plass «Sunndalen». Med etablering av Sildra som eneste startpunkt i Sondalen, må stien til Storskarven legges om i starten slik at den går fra Sildra. Eksisterende startpunkt ved Sunndalen utgår og vil ikke bli vist i kartplakater for nasjonalparken.

Tiltak er beskrevet slik i besøksstrategien: *Samlokalisere Sildra og Sundal til ett startsted/innfallsport. Dette krever omlegging av sti fra Sildra og inn til klopplagt sti mot Storskarven, for eksempel ved Lomkjølvollen.*

Eiendomsforhold

Eksisterende tursti fra Sunndal berører gnr./bnr. 209/5 i starten. Deretter 209/1,8-9, 209/7 (Lomkjølvollen) og 347/1. Tursti fra Sildra berører ikke gnr./bnr. 209/5. I all hovedsak berøres gnr./bnr. 209/1,8-9. Innfallsporten med informasjonsskilt, benker og parkeringsplass berører gnr./bnr. 209/1,8-9.

Avtale med grunneier

Nasjonalparkstyret har inngått en egen avtale om tilrettelegging av turstien og etablering av innfallsport med grunneier Sondalsskogan ANS. Avtalene ligger som vedlegg.

Historikk

I 2021 gjennomførte Fjell driv AS en [sårbarhetsvurdering](#) av turstien mot Storskarven. Her omtales også to alternativer til tursti fra Sildra. I denne rapporten framgår også litt av historikken rundt merking og tilretteleggingsarbeidet på turstien som startet i 2014. DNT-Nord-Trøndelag og Skarven turlag fikk i 2014 tillatelse av nasjonalparkstyret til merking. Turstien har blitt populær. Besøkstallene for 2021 (corona) var 7741 passeringer (fram/tilbake) og tilsvarende 4773 passeringer i 2022. Besøket på turstien har i perioder vært større enn kapasiteten til parkeringsplassen i Sunndalen.

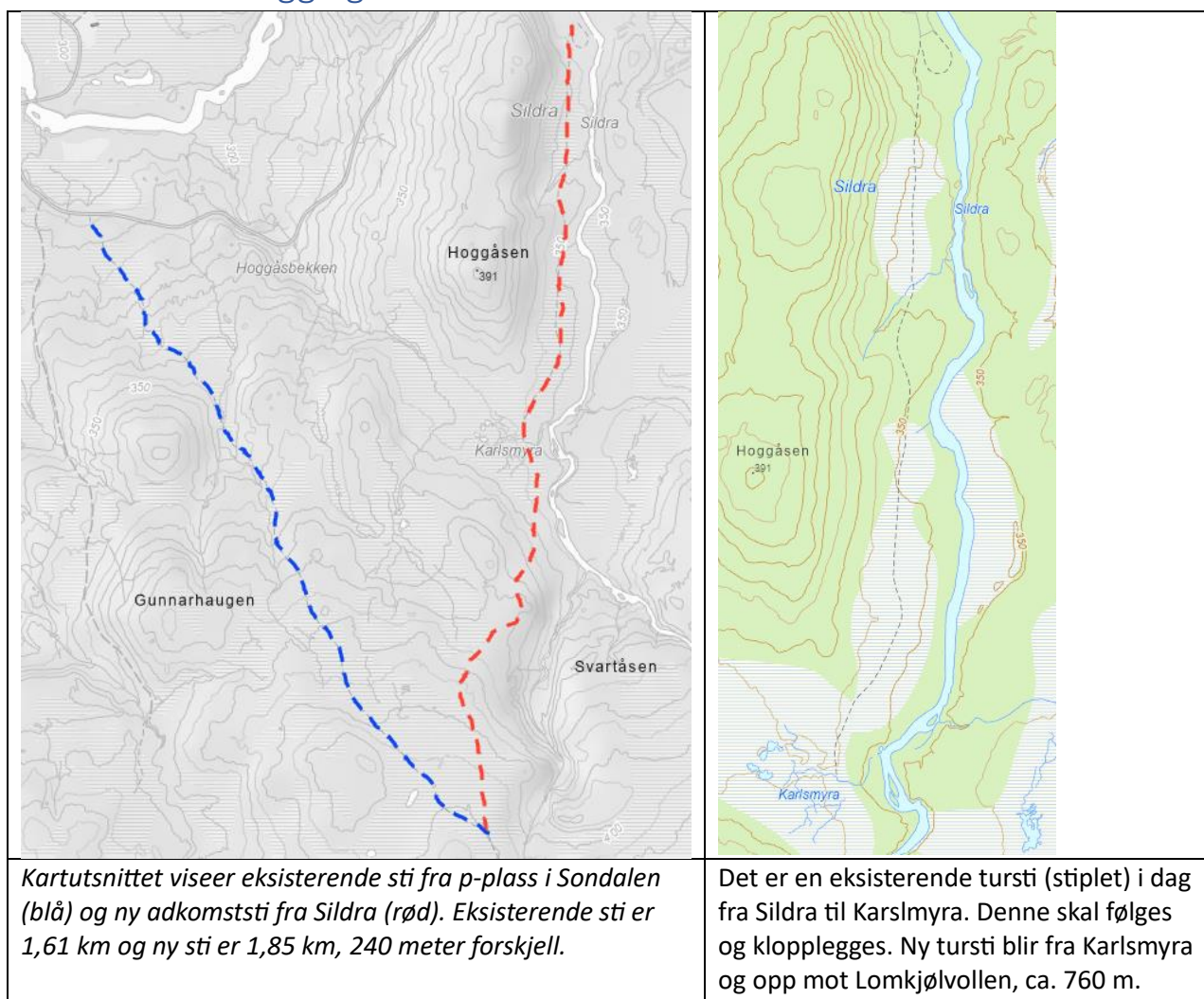
Befaringer

Det er gjennomført en rekke befaringer for å se på turstitrasè fra Sildra mot eksisterende sti. Turstitrasèen ligger utenfor nasjonalparken, og det er grunneier og kommunen som avgjør hvor turstien skal etableres. Nasjonalparkstyret befarte to ulike trasevalg fra Sildra til Lomkjølen i august 2020 sammen med grunneierne. I august 2022 ble hele strekningen fra Sildra til Storskarven befart av Nasjonalparkstyret sammen med rådgiver fra Sametinget, kulturminnekartlegger fra Aajege, SNO og nasjonalparkforvalterne. Stjørdal fjellstyre utfører tjenester for SNO i nasjonalparken. De er lokalkjente og har deltatt aktivt i både planlegging og den praktiske tilretteleggingen av turstien.

Møte med administrasjonen i kommunen – avklaring av søknadsplikt

Nasjonalparkforvalter har vært i møte med administrasjonen i Stjørdal kommune om turstiprosjektet. Tilbakemeldingen var at Nasjonalparkstyret må søke dispensasjon fra kommuneplanens arealdel etter plan- og bygningsloven (pbl.) § 19-2, siden tiltaket ikke er i samsvar med arealformålet LNFR jf. planbestemmelser kap. 4.1 og 5.2 (hensynssone for natur m.m.). Etableringen av turstien og kloppleggingen faller også inn under tiltaksbegrepet i pbl. § 1-6. Det vil si at det er søknadspliktig etter pbl. § 20-1, bokstav k, også med vurderinger etter naturmangfoldloven. Når det gjelder klopplegging av eksisterende sti, legger kommunen til grunn at det ikke er nødvendig med ytterligere søknad om tiltak jf. e-post 26.01.2023. Kommunen er også myndighet etter § 35 i frilufsloven, tiltak for å lette ferdsel i utmark. Etablering av innfallsport må også omsøkes etter pbl.

Plan for tilrettelegging av tursti fra Sildra

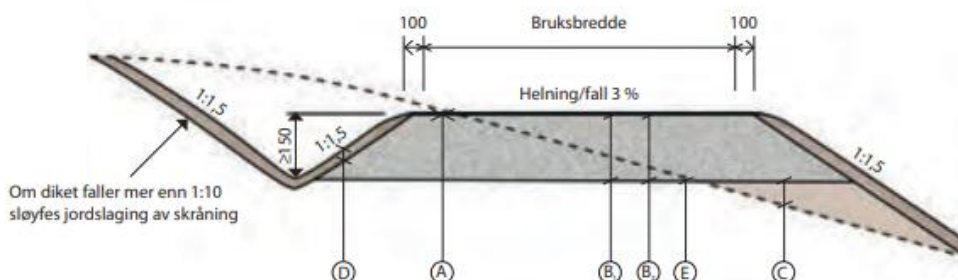

Tilrettelegging med grussti – første 100 meter fra p-plass ved Sildra

Fra parkeringsplassen planlegges det å opparbeide en gruslagt sti de første ca. 100 meterne. Det vil gi en tydeligere og bedre oppstart av turstien. Turstien skilles også ut fra eksisterende parkering- og snuplass som bla. brukes av snøscootere på vinterstid. Eksisterende terrenginngrep, som følge av hogst- og tømmertransport, kan med enkle terrenginngrep planeres slik at det blir en tursti.

Opparbeidingen av turstien vil følge regjeringens veileder [«Tilrettelegging av turveier, løyper og stier»](#), kapittel 3 og 4 og vedlegg 1. I tillegg kommer råd i veileder M1326 – 2019 [«Naturvennlig tilrettelegging for friluftsliv»](#).

Turvei på ikke telefast underlag

Benevning	Materialer	Tykkelse mm	Anmerkninger
A) Slitedekke	Steinmel 0-4	70	Ferdig komprimert
B,) Bærelag	Pukk 0-60	150-300	Grunnforholdene bestemmer tykkelsen
B,))	2-60	150-300	
C) Underplanering	Egnede fyllmasser		
D) Skråningsoverflask	Stedlige masser	50	
E) Tetning	Fiberduk		Legges ut der underlaget består av silt myrjord etc.

Prinsippkisse som viser oppbygging av turtsti i veileder om tilrettelegging av turstier.

Turstien opparbeides med en bredde på ca.100 cm. Stien bygges opp med fiberduk, bærelag (15-30 cm) med pukk (0-60 mm) ut fra behov, med et slite- og toppdekke på 70 mm med subbus (0-16 mm). Dreneringsgrøfter mot høyereliggende terreng må etableres med minst 20 cm dybde langs traseen. Evt. drenerør/vassrenner må tilpasses og ta høyde for store nedbørmengder på kort tid. Turstien vil bli merket ihht. retningslinjer i Merkehåndboka.

Klopplegging av tursti

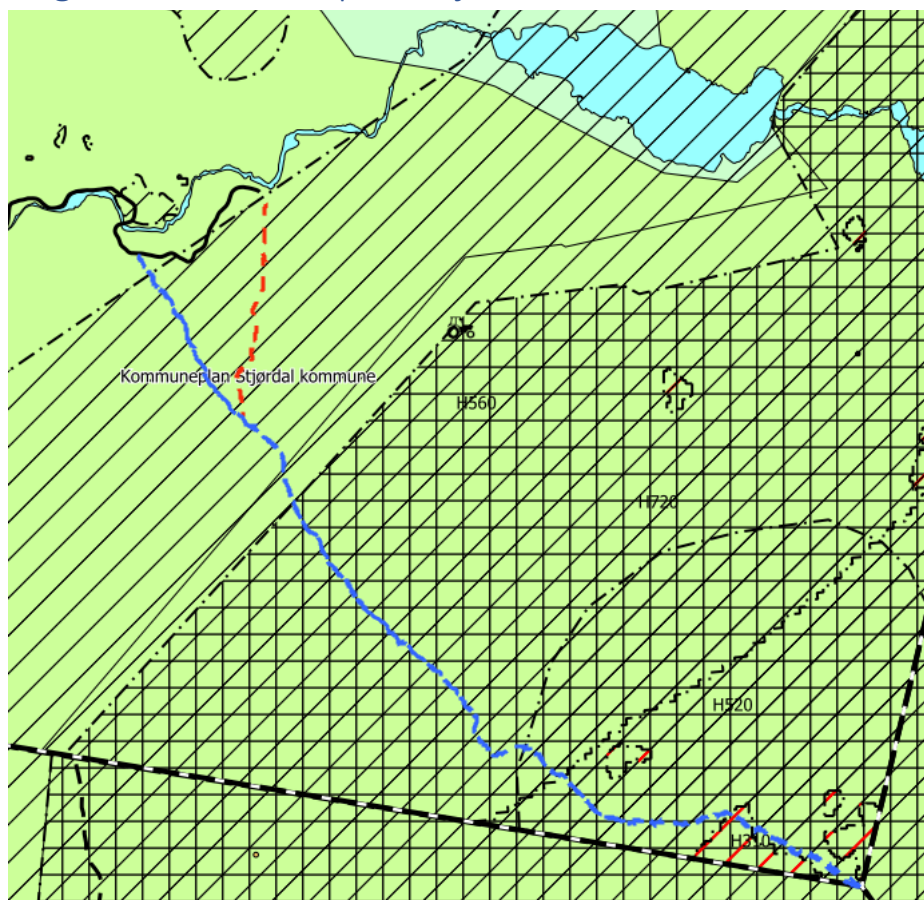
Turstien følger deretter eksisterende tursti langs myrdrag, ca. 40-50 meter fra Sildra, inn til Karlsmyra. Her legges turstien i myrkanten for at ferdselen skal være diskret og samtidig unngå forstyrrelser av våtmarksområde og vadefugl. Hogstvei følges deretter et stykke før turstien følger myrdrag og skogkanter videre oppover mot Lomkjølen. Av hensyn til både vilt og tamrein legges turstien i skogkanten slik at den visuelle effekten av ferdselen skal bli minst mulig i området.

Med bakgrunn i tidligere erfaring med klopplegging i området, anslås det et behov for ca. 1450 meter med klopp. Ved fast mark og berg blir det ikke lagt klopper. Kloppleggingen kanaliserer ferdselen på en god måte og beskytter vegetasjon mot slitasje og tråkkskader. Av den totale strekningen på 1850 meter, vil 1450 meter bli klopplagt og 100 meter opparbeides til grussti.

Eksempel på klopplagt strekning på turstien til Storskarven.

Begrunnelse for dispensasjonssøknaden

Kommuneplanens arealdel (Plan ID: 0-0-2017) i Stjørdal, viser **at tursti fra Sildra (rød) ligger i arealformål LNFR** og hensynssone bevaring naturmiljø (H560). Nasjonalparken vises som hensynssone båndlegging etter lov om naturvern (H720).

Gjennomgang av betydningen av tiltaket for planbestemmelsene og våre vurderinger av fordeler og ulemper ved dispensasjon

I planbestemmelsene kapittel 4.1 går det fram at dette er areal for landbruk, natur og friluftsliv samt reindrift. «Det tillates kun tilretteleggingstiltak for friluftsliv og å oppføre bygninger/anlegg/tiltak som er nødvendig for drift av næringsmessig landbruk». Vi vurderer derfor at tilrettelegging av eksisterende tursti fram til Karslmyra og videreføring av ny tursti mot Lomkjølvollen ikke medfører at bestemmelsen blir vesentlig tilsidesatt. Tilretteleggingen vil forbedre eksisterende sti og gi turfolk som vil besøke Storskarven en godt tilrettelagt tursti fra innfallsporten på Sildra.

Naturtyper

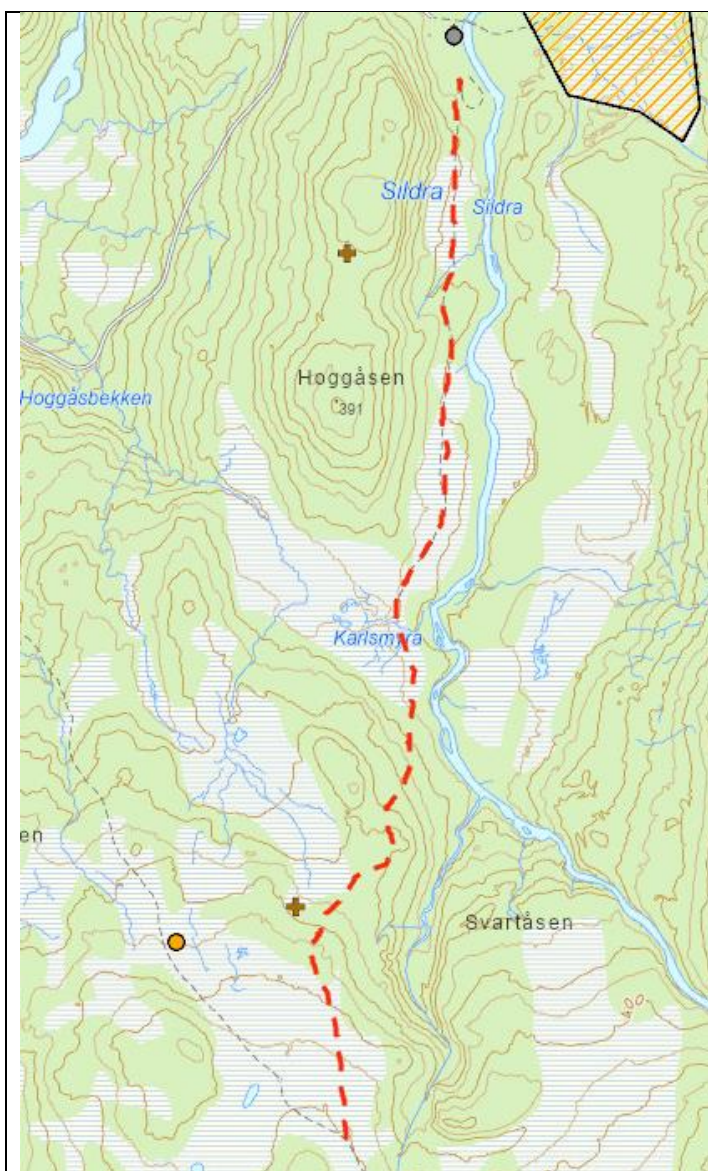
Turstien går gjennom hensynssone for natur og i et sammenhengende naturområde med urørt preg jf. kap. 5.2. Her skal "inngrep søkes unngått i områder som er av særlig betydning for biologisk mangfold. I sammenhengende naturområder med rørt preg, skal kommunen i hvert enkelt tilfelle vurdere grundig hvorvidt inngrep kan tillates eller ikke.»

Det er ikke registrert naturtyper (NiN, DN-hb 13) på strekningen fra Sildra til Lomkjølvollen. Skogslia vest for turstien, Hoggåsen, var registrert med livsmiljøet «gamle trær», men her er det nylig gjennomført hogst, og turstien berører ikke disse skogsarealene. Kartlegging av naturtyper konsentreres i stor grad til områder med utbyggingspress. Dekningsgraden for kartlegging utenfor

disse prioriterte områdene er ofte begrenset. Siden turstien i stor grad blir tilrettelagt med klopper som forhindrer tråkkslitasje, vurderes ikke tiltaket å ha nevneverdig påvirkning på naturtyper eller sårbar vegetasjon.

Artsmangfold

Artsmangfoldet påvirkes direkte og indirekte av ferdsel. Ulike arter har ulik sensitivitet for forstyrrelser. Noen funksjonsområder for viltet er mer sensitive enn andre (spillplasser, hekke- og yngleområder m.m.). Områder med mye ferdsel kan føre til arealunnvikelse for sensitive arter jf. NINA temahefte 73. Vi har sett på registrerte artsopplysninger i naturbasen og vurderinger i håndbok for sårbarhetskartlegging med tanke på bestemmelse om biologisk mangfold og urørt naturområde.

Ved parkeringsplassen (skravert område) på Sildra er det registrert vipe (CR), granmeis (VU), grønnefink (VU), rødstilk (NT), gjøk (NT) samt ansvarsartene bjørkefink, heippiplerke, gråtrost og gråsisik. Tretåspett (NT) er registrert flere steder i området (yngeområde).

Vi vurderer at turstien har generelt en god avstand mot Sildra (snitt. på ca. 40-50 meter). Kantskog mot vassdrag er viktige leve- og spredningskorridorer for både fugl og pattedyr. Turstien går også i kanten av Karlsmyra for å unngå å forstyrre våtmarksbiotopen for vadefugler, samt eksponere ferdselen på de åpne myrområdene.

Det finnes relativt mange døde stående trær i området. Slike trær gir mat og bolig for spettene og alle hullrugerne som bruker spetteboligene etterpå. Spettene vurderes som robuste ift. forstyrrelser, og de har god tilgang på dødt trevirke. Vi vurderer at det ikke er behov for spesielle hensyn knyttet til stående død ved langs turstien.

Med bakgrunn i artsregistreringer og generelle vilthensyn, vurderer vi at tilretteleggingen ikke medfører inngrep av betydning for særlig viktig biomangfold (jf. 5.2.1) Kilde: Artskart.

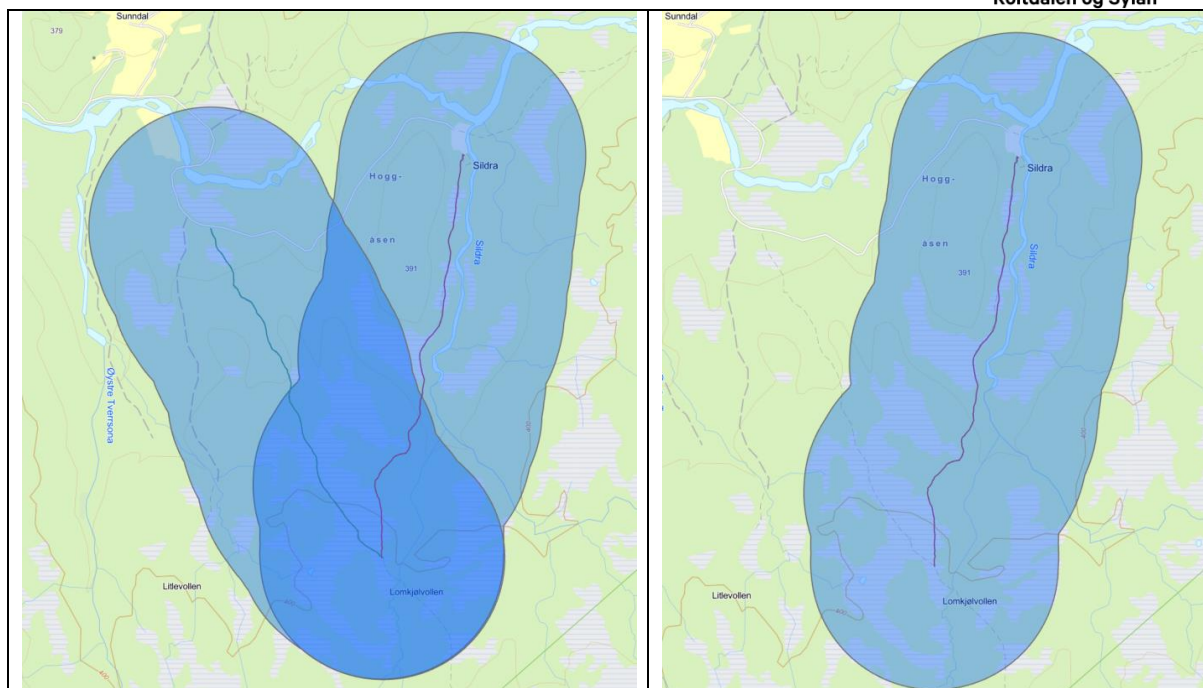
Tabell 1. Oversikt over registrerte forvaltningsmessig viktige arter /rødlistearter som er registrert innenfor influensområdet til turstien fra Sildra (500 m på hver side av stien). Kilde: Naturbase, NINA temahefte 73, Multiconsult 2018

Art	Rødliste	Aktivitet	Påvirkes	Buffer	Kommentar
Vipe	CR	Rastende	Sannsynlig	100	Ikke hekking
Granmeis	VU	I hekkehabitat	Trolig ikke		Bestandsnedgang
Grønnfink	VU	I hekkehabitat	Trolig ikke		Bestandsnedgang
Tretåspett	NT	Mulig reprod.	Trolig ikke	20	Spetter er robuste
Rødstilk	NT	Mulig reprod.	Sannsynlig	200	Reirområdet
Haukugle	LC	I hekkehabitat	Trolig ikke	10	Nomadisk
Tårnfalk	LC	Overflygende	Trolig ikke	10	Ikke hekking
Hare	NT	Hvilende	Trolig ikke	10	Bestandsnedgang
Elg	LC	Næringsøk	Mulig	50	Myrkant/elv
Gaupe	EN	Spor / trekk?	Trolig ikke/mulig	200	Streifdyr Få reprod. dyr
Strandsnipe	LC	I hekkehabitat	Sannsynlig	100	Reirområdet
Buttsnutefrosk	LC		Trolig ikke	10	Yngledammer
Lirype		I hekkehabitat	Mulig	50	Ansvarsart
Bjørkefink	LC	Mulig reprod.	Trolig ikke	10	Ansvarsart
Heipiplerke	LC	Stasjonær		10	Ansvarsart
Gråtrost	LC	Reproduksjon	Trolig ikke	10	Ansvarsart
Gråsisik	LC	Næringsøk	Trolig ikke	10	Ansvarsart

Vi vurderer at kunnskapsgrunnet etter naturmangfoldloven (nml.) § 8 er godt nok til å vurdere virkningene av tilretteleggingstiltaket som ønskes gjennomført. Med bakgrunn i eksisterende kunnskap, mener vi at tilrettelegging av turstien ikke vil medføre vesentlige ulemper for biologisk mangfold i hensynssonen for bevaring naturmiljø.

Arealnøytralitet og samlet belastning jf. § 10, nml.

Arealinngrep og forstyrrelser påvirker natur og dyreliv. Samtidig er friluftsliv viktig for folkehelse og inngår i verneformålet til Skarvan og Roltdalen nasjonalpark. Folk som er ute i naturen, ønsker også å ta vare på den. Men bruken av naturen må balanseres mot andre brukerinteresser. Det skal kunne drives reindrift i området, slik det er gjort gjennom mange generasjoner. Oversikten over inngrepsfrie naturområder (INON) viser at det menneskelige fotavtrykket har vokst på bekostning av natur, dyreliv og samisk reindrift. Spesielt i hekke- og yngletiden kan konsekvensene av forstyrrelser fra ferdsel være alvorlige, både for viltlevende dyr og tamrein.

Figurene viser turstien fra Sildra og turstien fra Sunndal med en buffer på 500 meter på begge sider av stien. Blå arealer viser influensområdet for hvor ferdsel kan ha effekt på dyrelivet jf. NINA – Temahefte 73 (2019). Figuren illustrerer hvordan ferdsel fra to ulike startpunkt og turstier kan påvirker arealene, sammenlignet med ett startpunkt og en tursti. Verktøy: ArcGIS/GPS.

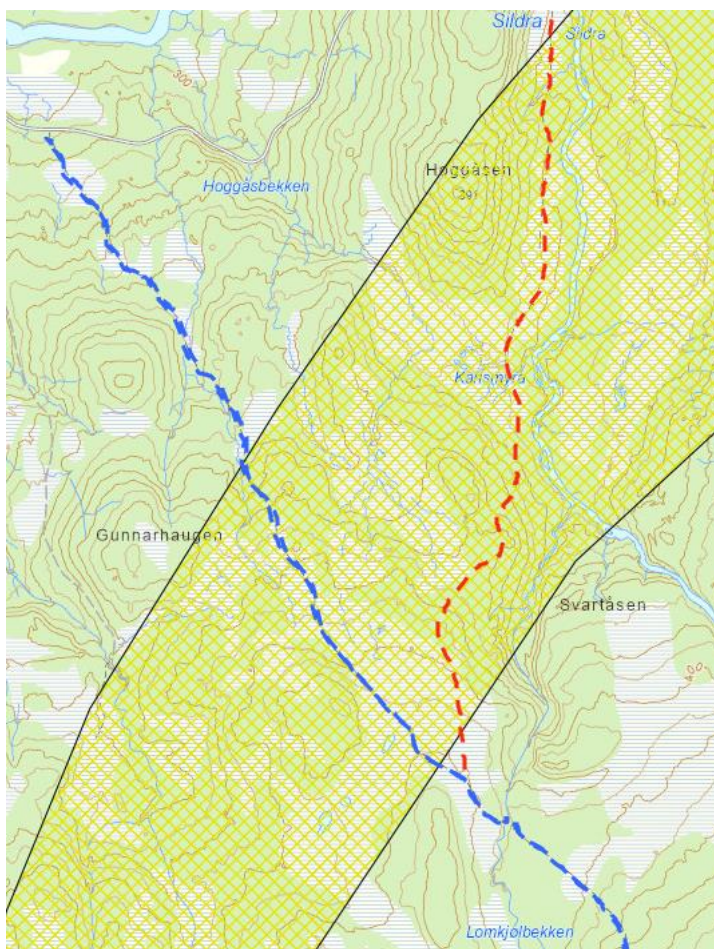
For å begrense påvirkningen på dyrelivet kanaliseres ferdselen til ett startpunkt og en tursti. Signalene fra fagmiljøer både internasjonalt og nasjonalt tilsier at vi må bli mer «arealgjerrige». Vi må i større grad unngå nye inngrep og begrense effekten av de inngrepene som vanskelige å unngå. Ved å samle ferdselen til turstien fra innfallsporten ved Sildra, og ta vekk tilretteleggingen på turstien som starter i Sunndalen, vil det samlede arealet hvor dyrelivet kan påvirkes av ferdsel, være relativt likt. Beholdes begge startpunktene og turstiene, vil samlet belastning øke.

Samlet belastning fra ferdsel på turstien kan også øke som følge av økt tilrettelegging på innfallsporten ved Sildra. Ferdselsteller gir informasjon om utviklingen til besøkstallene på turstien. I dag er hovedtyngden av ferdsel utenfor hekke- og yngletiden. Men på de fineste sommerdagene i helg- og ferietiden, vil antall passeringer på turstien og folk på Storskarven, kunne føre til forstyrrelser/arealunnvikelse for dyreliv og tamrein. Dette vil nasjonalparkforvaltningen være oppmerksomme på og vurdere tiltak mot. Økt forståelse og god dokumentert kunnskap er viktig i den forbindelse.

Når det gjelder kloppmaterialene på turstien fra Sunndalen, vil disse kunne gjenbrukes i andre tilretteleggingsprosjekter i regi av nasjonalparkstyret. Dersom dispensasjon og søknader godkjennes av Stjørdal kommune, vil ny innfallsport og tursti bli tilrettelagt sommer/høst 2024. Sein-høsten 2024 kan kloppmaterialene på turstien fra Sunndalen tas opp og klargjøres for uttransport med snøscooter vinteren 2024/25.

Vi vurderer at føre-var-prinsippet jf. § 9 nml. ikke er relevant i saken siden det foreligger tilstrekkelig kunnskap om virkningene tiltaket vil kunne ha for naturmiljøet. Klopper er også enkle å ta vekk igjen, så tiltaket er ikke irreversibelt. Klopplegging vurderes å være en miljøforsvarlig teknikk, og lokaliseringen av turstien er gjort ut fra hensyn til artsmangfold, landskap og ulike brukerinteresser. Jf. § 12 nml. I avtalen med grunneier er ansvar for evt. miljøforringelser nærmere beskrevet jf. § 11 nml.

Reindrift

Både eksisterende tursti fra Sunndal og tursti fra Sildra berører flyttlei for Saanti sijte. Kilde:GISLink.

I planbestemmelsene kap. 5.2.4 står det følgende om retningslinjer til hensynssone for reindrift:

Det skal utvises særskilt varsomhet i forhold til reindriften ved vurdering av søknader om dispensasjoner fra kommuneplanen innenfor hensynssonene for reindriften. All ny tilrettelegging av ferdsel og tiltak bør kanaliseres utenom hensynssonene.

Både eksisterende tursti til Storskarven fra Sunndal og tursti fra Sildra går gjennom flyttlei for rein til Saanti sijte / Essand reinbeitedistrikt. Saanti sijte flytter reinen tilbake fra vinterbeitene i april. Skrøydalen/Sondalen er et område som blir tidlig bart. Her ligger også svært viktige kalvingsområder. Noe av flokken trekker videre fra Skrøydalen rundt Skarvan. Årstidsbeitene og flyttleier er nærmere beskrevet i egen sårbarhetsrapport ([Fjelldriv 2017](#), s 14).

Aktiviteten på turstien til Storskarven starter når snøen forsvinner i midten av juni, og er på topp i juli, august og starten av september. Slik ferdselen er i dag, overlapper ikke ferdselen direkte i tid og rom, med den mest sårbare perioden i april/mai/juni for reindriften. Men endringer i klima, færre snødager og tidligere vår, vil kunne gi større interessekonflikt mellom ferdsel og reindrift. Toppturer på Storskarven på varme sommerdager i reinens luftingsområder (høyfjell/snøfonner/insekt), er allerede en utfordring. Her forsøker forvaltningen å informere gjennom ferdselsråd – reinvettregler.

Turstien fra Sildra har en lengre strekning i flyttleia, men går i myrkant og gjennom skogsterreng i større grad enn eksisterende sti, i det mer eksponerte området mellom Gunnarhaugen og Lomkjølvollen.

Av hensyn til reindrifta bør derfor turstien til Storskarven kanaliseres til en trasè med ett startpunkt fra innfallsporten på Sildra ihht. vedtatt besøksstrategi. Turstien med start i Sunndalen bør derfor legges ned.

Skogbruk

Nasjonalparkstyret har hatt dialog med grunneier Sondalsskogan ANS over lengre tid om prosjektet. Det er gjennomført flere befaringer i felt hvor både nasjonalparkstyret, grunneier og forvaltere har deltatt. Turstien følger myr- og skogkanter, og vil i begrenset grad påvirke skog eller skogsdrift. Det er signert en egen avtale mellom grunneier og nasjonalparkstyret hvor hensynet til eiendom, skogsdrift og ferdsel er regulert.

Beitebruk

Det slippes sau på beite i området Sildra/Storskarven. Parkeringsplassen på Sildra er gjerdet inn for å unngå at sau samler seg der for å slikke salt av bilene. En god løsning med selvlukkende grind ved starten av turstien, vil kunne hindre sau fra å komme inn på p-plassen. Av hensyn til beitero og forstyrrelser fra ferdsel på beitende sau, vurderes bruk av ett startpunkt og en tursti være fordelaktig.

Kulturminner

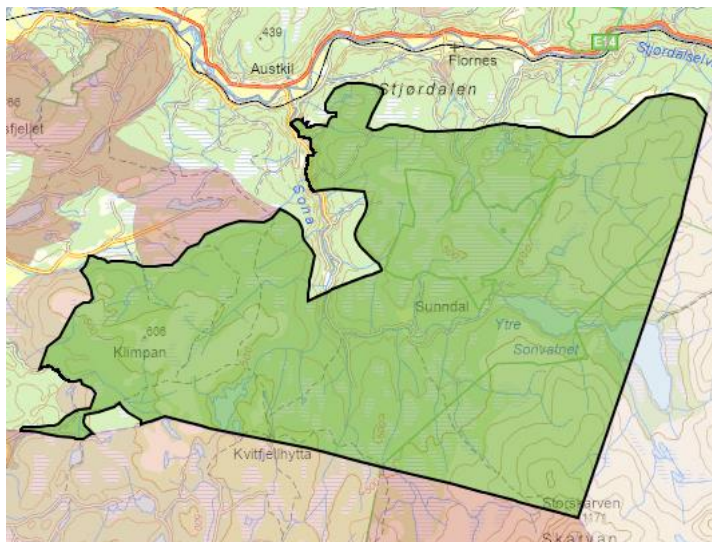
Det er ikke registrert kulturminner på strekningen fra Sildra til Lomkjølvollen (jf. Kulturminnesøk). På Lomkjølvollen er det derimot registrert jernvinneanlegg fra eldre jernalder (automatisk fredet). Turstien går utenfor sikringssonen til kulturminnet her.

I forbindelse med befarings med nasjonalparkstyret i august 2022, deltok også rådgiver fra Sametinget og kartlegger av kulturminner fra Aajege. Formålet var å se etter samiske kulturminner i området hvor turstien var planlagt. Det ble ikke påvist noen slike kulturminner. I ettertid har turstien blitt justert på mindre strekninger i forhold til befaringsen i 2022. Dersom det er ønskelig, kan vi gjerne gjennomføre en ny befarings med Sametinget. Klopplugging innebærer derimot liten risiko for fysiske inngrep som vil kunne påvirke kulturminner. Kunnskapen og oppmerksomheten om samiske kulturminner har også blitt bedre i nasjonalparkforvaltningen og SNO, som følge av kurs- og opplæring. Ved utgangen av 2023 vil for øvrig Aajege legge fram en rapport over arbeidet som er gjort med kartlegging av samiske kulturminner i perioden 2019-2023 i Skardsfjella og Hyllingsdalen og Sylan landskapsvernområde og Skarvan og Roltdalen nasjonalpark.

Friluftsliv

Svært viktig friluftslivsområde

[Sondalen/Skarvan](#) er et kartlagt friluftslivsområde som er vektet som svært viktig. Området har stor brukerfrekvens. Ganske ofte besøk av regionale og nasjonale brukere. Det er mange opplevelseskvaliteter og området har stor symbolverdi. Tilrettelegging er ikke registrert. Området er ganske inngrepsfritt og har god tilgjengelighet (jf. faktaark).

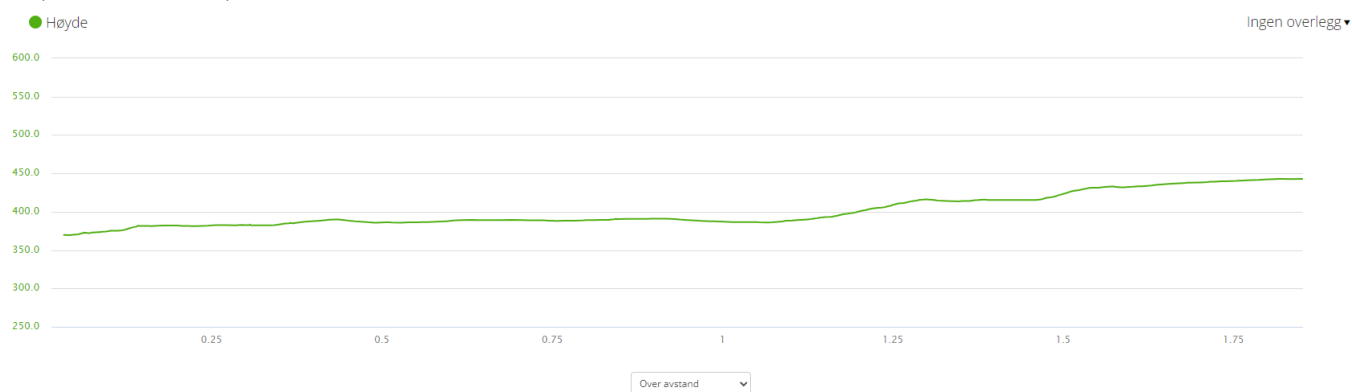
Sondalen og Skarvan er et svært viktig område for friluftsliv. Faktaark – Miljødirektoratet.

I formålet til Skarvan og Roltdalen nasjonalpark skal «allmennheten gis anledning til naturopplevelser og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.»

Tursti fra Sildra vil bli litt lengre (240 m) og litt slakere enn eksisterende tursti med start fra Sunndalen. Turstien har en naturlig retning mot Storskarven og følger landskapet. Terrenget utnyttes slik at høydemetrene fordeles jevnt i stigningen opp mot Lomkjølvollen.

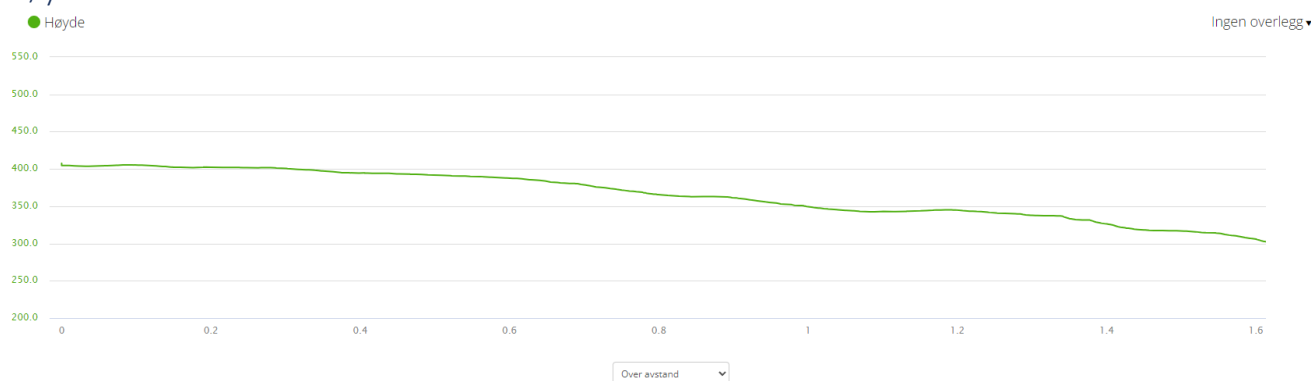
Etter vår vurdering vil turfolket få et godt alternativ til dagens turstitrassé. Friluftsliv inngår i arealformålet LNFR, og vi mener at planlagte tiltak ikke medfører at hensynet til landbruk- eller naturmiljø blir vesentlig tilsidesatt.

Høydekurve for ny adkomststi fra Sildra

Figur 1. Høydediagrammet viser at turstien starter på Sildra 370 moh., har lite stigning i starten før den stiger opp mot eksisterende sti ved Lomkjølen 443 moh. 73 høydemeter på 1, 85 km, 39 høydemeter pr. km. Ca. 22 minutter i rolig gangfart oppover. Ny sti har mindre stigning, men er litt lengre (240 m) enn eksisterende trase fra p-plass Sunndalen.

Høydekurve for eksisterende sti fra Sondalen

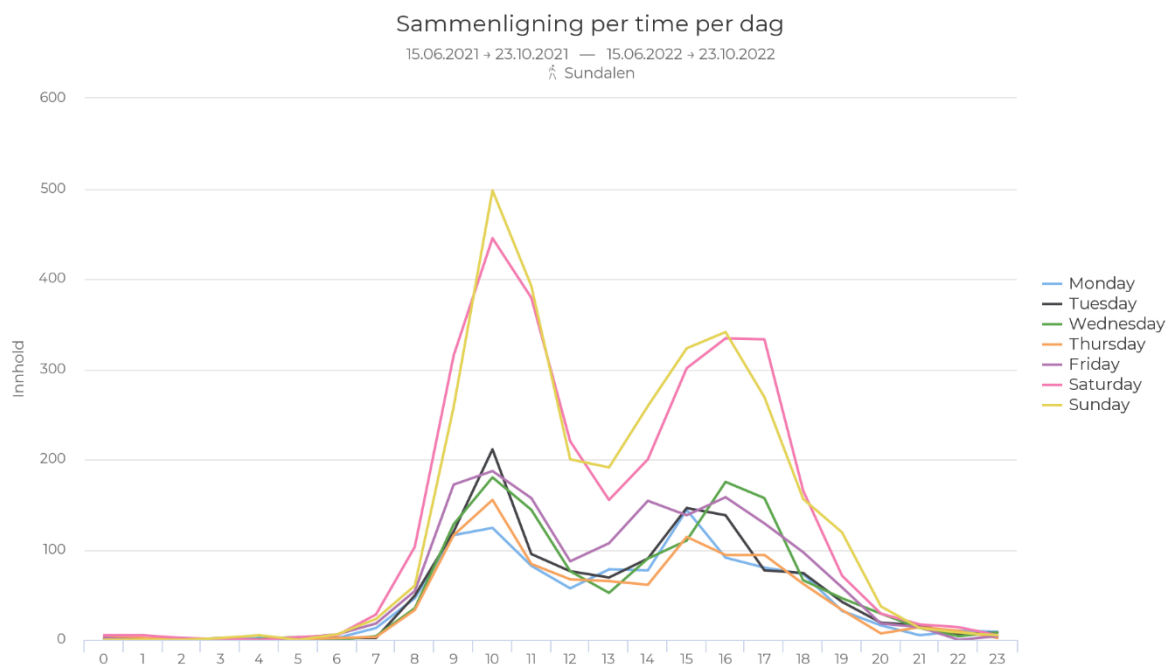

Figur 2. Høydediagrammet viser høydekurve fra Lomkjølen, 407 moh. til p-plass i Sunndal, 303 moh. 104 høydemeter fordelt på 1.61 km – 64 høydemeter pr. km. Ca. 20 minutter i rolig gangfart nedover.

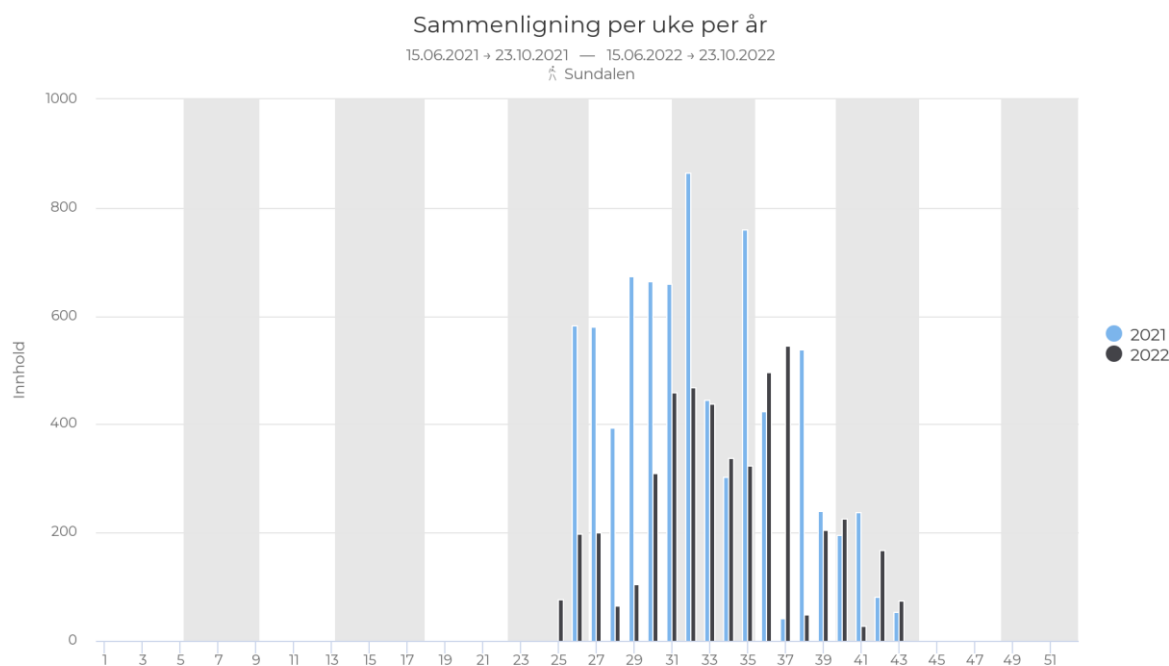
Data fra ferdselsteller på turstien fra Sunndalen

Tabell 2. Nøkkeltall fra ferdselstilleren i Sundalen i perioden 15.06 – 23.10 i 2021 og 2022.

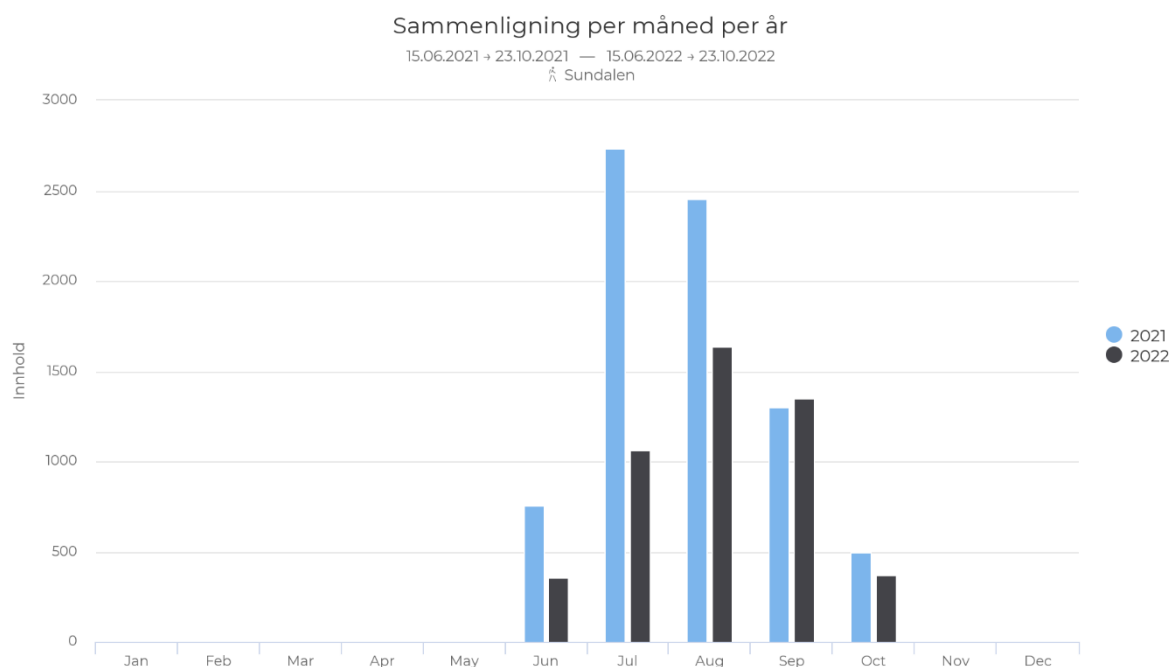
Data	2021	2022
Totalt antall passeringer	7741	4773
Daglig gjennomsnitt	63	36
Gjennomsnitt helg	83	45
Travleste dag	332	180

Figur 3. Diagrammet viser tidspunkt for passering av ferdselstilleren i Sundalen fra 15.06 – 23.10 i 2021 og 2022. På vei til Storskarven passerer de fleste ca. kl 10, når Storskarven ca. kl 13 og kommer tilbake igjen ca. kl 16. Mønsteret er relativt likt for alle ukedager.

Figur 4. Histogrammet viser antall passeringer forbi ferdsestasjonen i Sundalen i perioden 15.06 – 23.10 i 2021 og 2022. I 2021 (Corona) hadde uke 32 høyest besøkstall. I 2022 var det uke 37 (jaktstart) som hadde høyest antall- passeringer. Tyngdepunktet ligger i uke 29-32 (fellesferien).

Figur 5. Histogrammet viser passeringer forbi ferdsestasjonen i Sundalen i perioden 15.06 – 23.10 i 2021 og 2022. I 2021 var det juli og august som hadde høyest besøk. I 2022 var besøket størst i august og september.

Samfunnssikkerhet

	<p>Endret klima med mer ekstreme nedbørsepisoder gjør at klimatilpasning også er viktig ved tilrettelegging for friluftsliv. Aktsomhetskartet for flom fra NVE viser at den klopplagte turstien vil gå i ytterkanten av anslått flomsone.</p> <p>Kloppmaterialer vil kunne flytte seg og bli med i flommen nedover langs vassdraget. Så lenge kloppene får ligge i ro, tåler materialene å bli oversvømt i perioder.</p> <p>På de første 100 meterne med grussti fra Sildra, må overvannet ledes vekk fra stien, slik at grusmassene ikke vaskes vekk med overvannet. Evt. vassrenner må dimensjoneres for å ta unna økt mengde med overvann.</p> <p>Vi vurderer at tiltaket ikke berører viktig kantskog for naturmangfold eller myr- og våtmark som gir økosystemtjenester gjennom flomdemping.</p> <p>Kilde: NVE kartatlas, aktsomhetskart flom</p>
--	--

Søknad om tilrettelegging av innfallsport ved Sildra

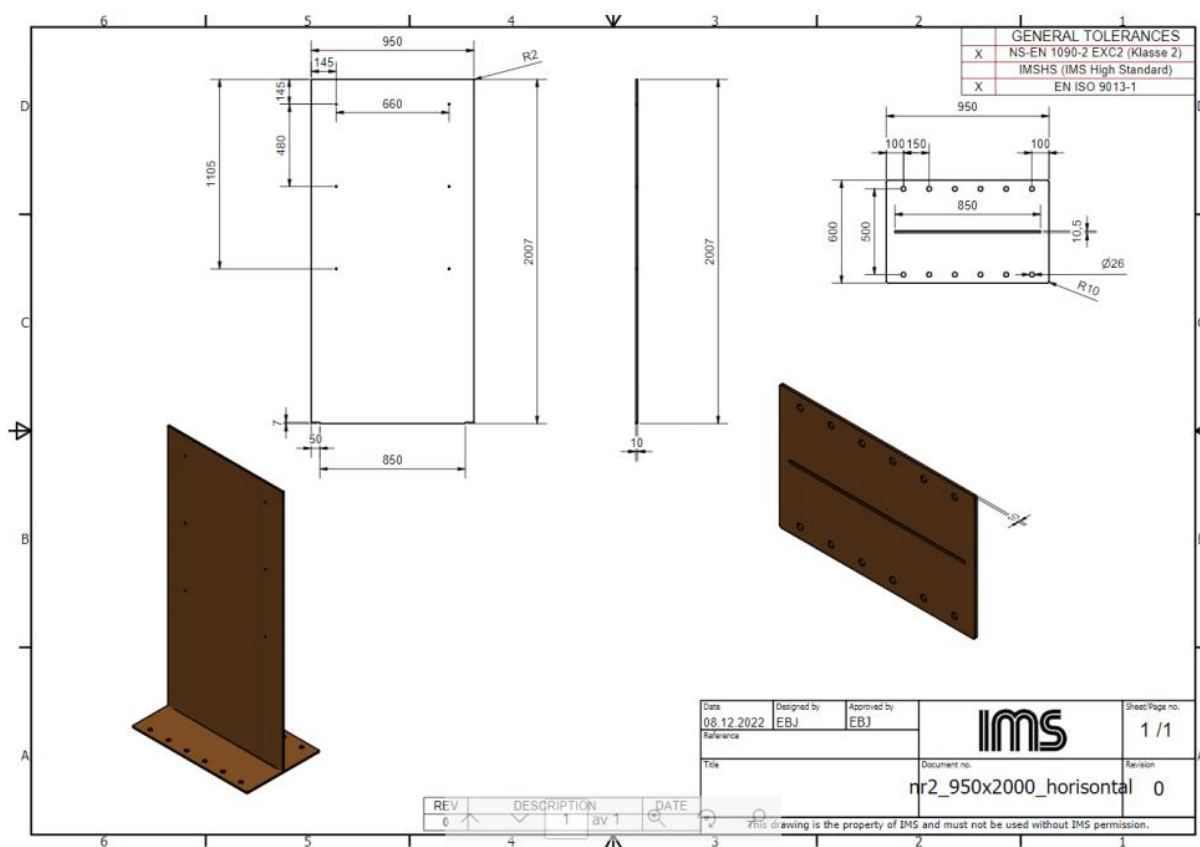

Planlagt arbeid som skal gjennomføres:

- Graving, fundamentering og oppsetting av 5 tavler i cortenstål
- Graving, fundamentering og oppsetting av 2 opplysningskilt i cortenstål
- Legging av bruddskifer foran de 5 cortenståltavlene
- Tilsåing med stedegen frøblanding og etablering av natursteinskant rundt oppholdsareal med benker foran informasjonstavler
- Etablering av selvlukkende grind ved start for tursti fra Sildra mot Storskarven

Graving og fundamentering for 5 informasjonstavler i cortenestål

- Informasjonstavlene er laget av corten-stål (10 mm tykke). Høyde 2007mm og bredde 950mm. Tavlene har en påsveiset fot som er 600 mm x 950 mm. Med til sammen 12 hull for bolting fast til fundament.
- Fundamentene skal ligge like under ferdig bakkenivå, og slik at foten av tavlene er overdekket med jord/grus. Det skal lages felles fundament for 2+3 tavler. Avstand mellom tavlene skal være ca. 200 mm. Fundamentet må minst være av samme størrelse som tavlefoten og ca. 30 cm tjukk armert betong.

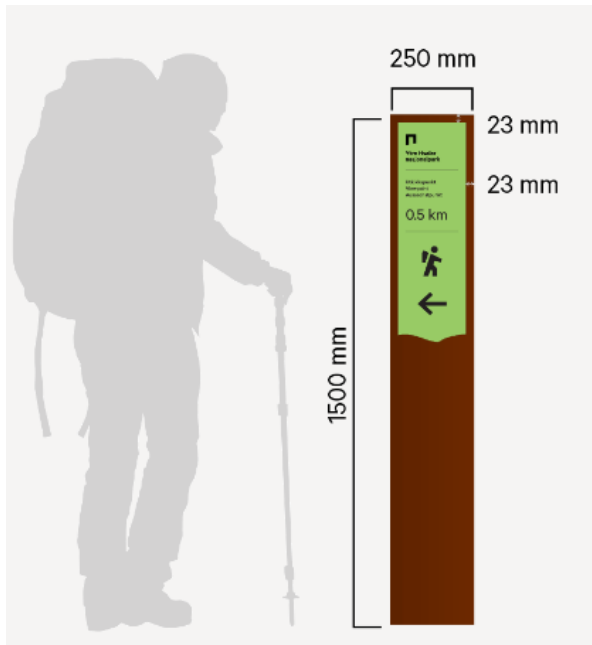

Planering og legging av skiferstein foran informasjonstavlene

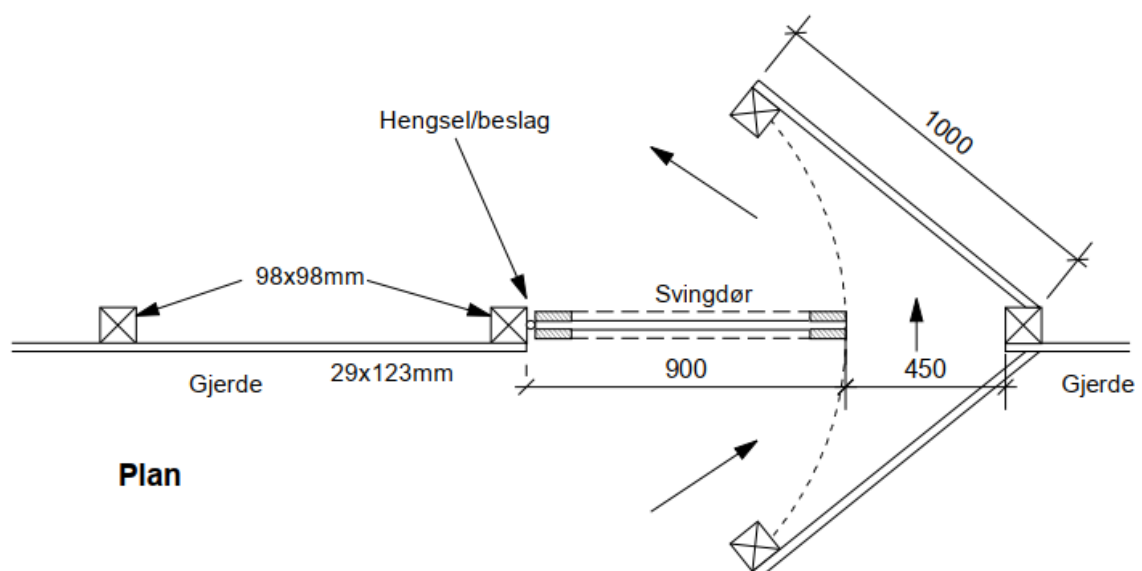
Sammenhengende flate med skiferstein (ingen nivåforskjell) for å sikre framkommelighet til tavlene med rullestol. Gressdekt oppholdsareal med benker, evt. grussti (1 m bred) fra eksisterende p-plass og inn til skiferen. Evt. grusti anlegges med vegduk, bærelag og et finere topplag (0,8mm komprimert subbus). Benker er laget i trematerialer med cortenstål i understell.

Graving og fundamentering av 2 opplysningskilt

Opplysningskilt (anvisningsskilt) er laget i cortenstål (10 mm tykk). Høyde 1500 mm og bredde 250 mm med påsveiset fot. Fundamentet skal også her ligge under bakkenivå slik at jord/grasareal dekker foten. Grasdekt areal inntil skiltet. Bolter må kjøpes separat. Fundamentet må minst være av samme størrelse som tavlefoten og ca 30 cm tjukk armert betong. Opplysningskilt plasseres nær bru over Sildra og nær grind ved starten av tursti mot Storskarven.

Etablering av selvlukkende grind (Norsk sau og geit 2006) ved start tursti

Selvlukkende grind for å hindre beitedyr å komme inn på parkeringsplassen.

Parkeringsplassen ved Sildra ligger i aktsomhetszone for flom. Tilretteleggingstiltakene må derfor ta høyde for flomsituasjoner. Cortenståltavlene må fundamenteres godt. Materialene i seg selv tåler oversvømmelse. Tilsåing med stedefen frøblanding på oppholdsareal vil kunne motvirke erosjon.

Aktsomhetskart for flom. Kilde: NVE kartatlas.

Litteraturliste

Mork, K. & Røsberg, T.A. 2018. [Anbefalte hensynssoner for sårbare arter av fugl. Notat](#) Multiconsult

Hagen, D. Eide, N.E., Gundersen, V., Stokke, B., Vlstad, O.I. Rød-Eriksen, L., Olsesn S.L. & Fangel, K. 2019. Håndbok. Sårbarhetsvurdering av ferdselslokaliteter i verneområder, for vegetasjon og dyreliv. NINA Temahefte 73. Norsk institutt for naturforskning.

Fjelldriv AS. 2017. Samisk reindrift og forholdet til ferdsel – Skarvan og Roltdalen nasjonalpark og Sylan landskapsvernområde – grunnlag for besøksforvaltning. Sårbarhetsvurdering.

Kultur- og kirke departementet. Tilrettelegging av turveier, løyper og stier. Veileder.

Miljødirektoratet 2019. M1326 – 2019 [«Naturvennlig tilrettelegging for friluftsliv»](#).

AVTALE OM TILRETTELEGGING AV INNFALLSPORT

Mellom Sondalskogan ANS som grunneier av eiendommen gnr. 209 bnr1,8-9. i Stjørdal kommune og Nasjonalparkstyret i Skarvan og Roltdalen og Sylan.

1. Avtalens omfang

Avtalen omfatter tilrettelegging av innfallsport til Skarvan og Roltdalen nasjonalpark ved startpunkt og parkeringsplass ved Sildra. Tilretteleggingen består i etablering av et oppholdsareal med informasjonsskilt og benker samt anvisning/opplysningsskilt jf. vedlegg 1 - situasjonsplan.

2. Definisjon

Med innfallsport av typen startpunkt menes et naturlig utgangspunkt for besøkende som ønsker å gå tur i nasjonalparken. Innholdet består av parkering, informasjon rettet mot turgåere ihht.

Miljødirektoratets designmanual, samt tilvisningsskilt og tydelig merking fra startpunktet jf.

Merkehåndboka, Veileder [M417](#)- Innfallsporter.

3. Informasjonsskilt, benker og oppholdsareal

Tilretteleggeren gis rett til fundamentering og oppsetting av 5 cortenståltavler med informasjonsskilt. Foran informasjonstavlene legges et areal med skiferheller. Oppholdsareal foran informasjonsskilt og rasteplass tilsås med gressblanding og avgrenses fra parkeringsareal med natursteinkant hvor hensynet til universell utforming ivaretas. Sittebenker i tre/cortenstål plasseres ut på oppholdsareal. Opplysningskilt til tursti mot Sonvatnan og tursti mot Storskarven settes opp ved starten av turstiene jf. situasjonsplan. Opparbeiding av innfallsporten og materialbruk må ta høyde for flomsituasjoner og vintervedlikehold.

4. Vedlikehold av toalett og innfallsport

Nasjonalparkstyret inngår en underliggende avtale med Stjørdal fjellstyre om drift- og vedlikehold av toalett og innfallsport når etablering av innfallsport er godkjent av kommunen. Med vedlikehold av innfallsport menes tilsyn av skilt, benker og grind samt fjerning av gress/vegetasjon på oppholdsareal ved informasjonstavler.

Eventuelt grovt skadeverk på innfallsporten skal meddeles nasjonalparkstyret umiddelbart for videre oppfølging.

5. Skogsdrift og annen næringsutøvelse.

Grunneierens næringsutøvelse begrenses ikke av avtalen. Før igangsetting av arbeid som vil vanskeliggjøre bruk av innfallsport og parkeringsareal, skal grunneier varsle nasjonalparkstyret, som om nødvendig sørger for informasjon til brukerne. Om nødvendig blir partene enige om midlertidige løsninger. Det vises for øvrig til Skogbruksloven og eventuell skogsertifisering for eiendommen.

6. Erstatning

Det ytes ikke erstatning til grunneieren for de tiltak avtalen omfatter.

7. Varighet

Denne avtalen gjelder i 10 år og fornyes automatisk for 10 år av gangen dersom ingen av partene har sagt den opp ett år før avtaletidens utløp.

8. Opphør

Ved opphør av avtalen plikter tilretteleggeren å fjerne anlegg, skilt og andre innretninger, med mindre annet avtales. Samtidig forplikter tilretteleggeren seg til å avlyse eventuell tinglysing.

9. Tvister

Eventuelle tvister om forståelsen av denne avtalen skal avgjøres ihht. Lov om tvistemål.

11. Spesielle forhold

Eksisterende informasjonstavle nord for bru over Sildra kan tas ned og erstattes med nye infoskilt.

Stjørdal, ____/____ 2023

Grunneier

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan

Tinglysing

Dersom partene finner det formålstjenlig kan denne avtalen tinglyses som heftelse på eiendommen gnr. 209, bnr. 1, 8-9 på tilretteleggerens bekostning.

Stjørdal, ____/____ 2023

Grunneier

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan

Kontaktinformasjon grunneier (navn, adresse, tlf, e-post):

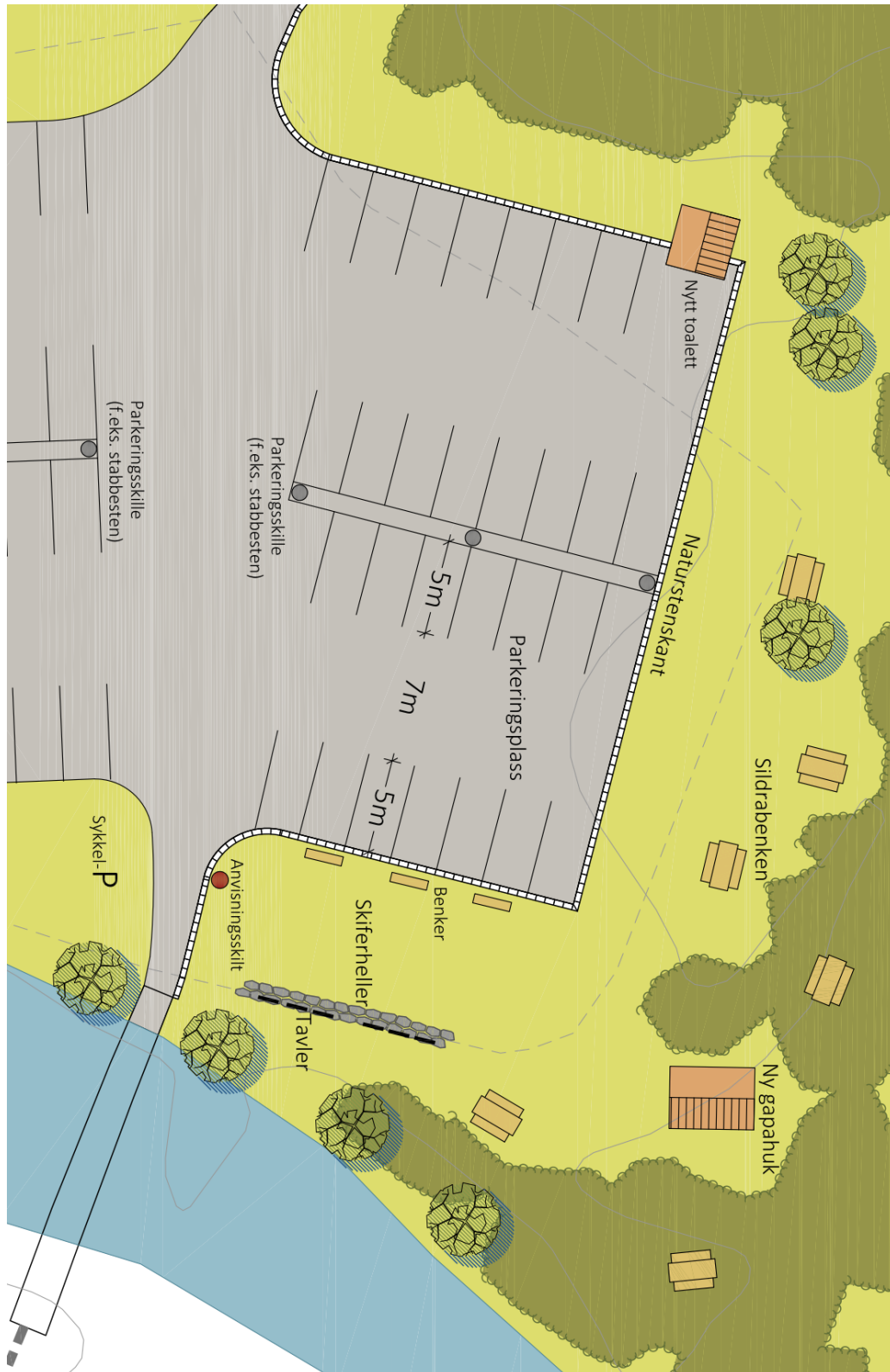
Sondalsskogan ANS (Org.nr. 950 087 560) ved Olav Einang, Einang Østre, 7520 Hegra, Tlf. 74 80 21 17, E-post: olaei2@online.no

Kontaktinformasjon tilrettelegger (navn, adresse, tlf, e-post):

Statsforvalteren i Trøndelag ved Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan (Org.nr. 974 764 350) Postboks 4746, 7468 Trondheim, Epost: sftlpost@statsforvalteren.no, Tlf. 73 19 93 11

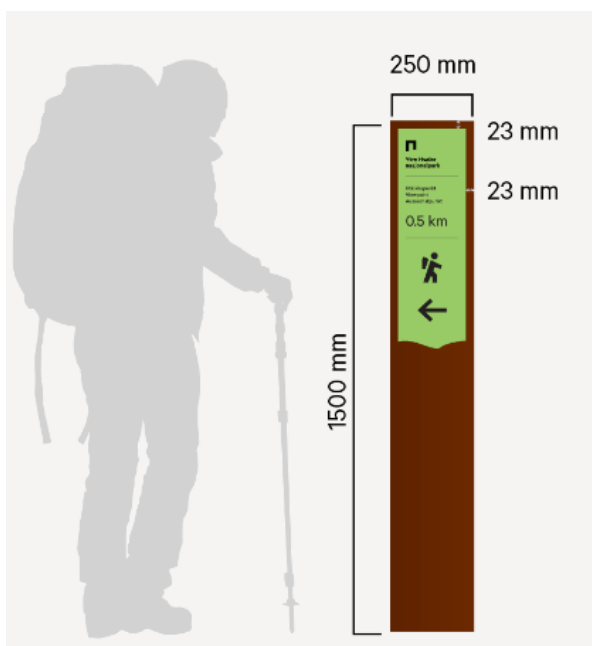
Vedlegg 1 – situasjonsplan for innfallsport ved Sildra

Parkeringskille med stabbesteiner er kun et innspill til organisering av p-plassen.

Eksempel på opparbeiding av innfallsport ved Nedalshytta som illustrerer utforming av innfallspporter.

Anvisnings- og informasjonsskilt som settes opp ved bru over Sildra og ved grind.

Vedlegg – 2 – Grind og opplysningskilt

Ny selvlukkende grind settes opp for bruk av turgåere for å hindre beitedyr fra p-plassen. Eksisterende grind beholdes mtp. større kjøretøy og andre behov. Opplysningskilt med informasjon om tursti settes opp på egnet sted ved grind/start for tursti.

AVTALE OM TILRETTELEGGING OG MERKING AV TURSTI

Mellom Sondalskogan ANS som grunneier av eiendommen gnr. 209 bnr. 1,8-9. i Stjørdal kommune og Nasjonalparkstyret i Skarvan og Roltdalen og Sylan

1. Avtalens omfang

Avtalen omhandler tilrettelagt tursti i utmark på eiendommen til Sondalsskogan ANS, gnr./bnr. 209/1,8-9, fra parkeringsplass ved Sildra til Storskarven i Stjørdal kommune, jf. vedlegg 1 og 2.

2. Definisjon

Med turstier menes her trasèer for ferdsel til fots som er ryddet for vegetasjon, men uten, eller med liten, grad av opparbeidelse av grunnen. De er vanligvis merket, og bredden er minimum 0,5 m. Den eller de stier som omfattes av avtalen, er markert med rød stiplet strek i kart jf. vedlegg 1 og 2.

3. Rydding, merking og skilting.

Tilretteleggeren (nasjonalparkstyret) gis rett til og har ansvar for rydding, merking og skilting av turstier slik det framgår av vedlagte kart (jf. pkt. 2), samt vedlikehold av denne (jf. pkt. 4). Dette skal skje på en slik måte at det ikke medfører skade på skog eller naturmiljø og omfatter normalt:

- Rydding av vegetasjon i traseen. Stien kan ryddes i inntil 2 m bredde mellom trestammene alt etter forholdene på stedet. Felling av større trær krever særskilt samtykke fra grunneieren. Mindre trær (inntil 15 cm i diameter i brysthøyde) kan felles i stitrasèen. Større trær kan kvistes opp til ryddehøyde på minst 2.25 m etter anbefalt metode jf. [Merkehåndboka](#).
- Mindre tiltak i grunnen (fjerning av stein og stubber, enkle tiltak for å lede vannsig, vassrenner), samt utlegging av tråkkheller, klopp, mindre broer eller kavlelegging.
- Merking kan bestå av maling på trær, varde eller stake/påle som er satt ned i bakken.
- Skilting og oppsett av informasjonstavler kan settes opp der det er behov for slike. Plassering av tavler skal godkjennes av grunneier og mulig fellesbruk vurderes.
- Rydding, merking og skilting skal skje i samsvar med Merkehåndboka
- Der stien krysser gjerder som er nødvendige for dyrehold, skal tilretteleggeren sørge for at det etableres grind eller gjerdeklyver (ved starten av turstien ved p-plass).

4. Vedlikehold

Tilretteleggeren gis rett til og har ansvar for å vedlikeholde merkingen, stien og de innretninger som er anlagt som ledd i denne. Tilretteleggeren skal da følge samme regler som i pkt.3. Tilrettelegger har ansvar for rydding av søppel langs turstien. Eventuelt grovt skadeverk skal meddeles grunneier umiddelbart for videre oppfølging.

5. Skogsdrift og annen næringsutøvelse.

Grunneierens næringsutøvelse begrenses ikke av avtalen. Før igangsetting av arbeid som vil vanskeliggjøre bruk av stien, skal grunneier varsle tilrettelegger, som om nødvendig sørger for informasjon til brukerne. Om nødvendig blir partene enige om midlertidig omlegging av stien. Det vises for øvrig til Skogbruksloven og eventuell skogsertifisering for eiendommen.

6. Omlegging av stien

I avtaleperioden kan både grunneieren og tilretteleggeren kreve omlegging av stien når det er nødvendig av hensyn til grunneier, naturhensyn, friluftsbukerene eller andre brukerinteresser. Slik omlegging krever enighet mellom partene, men samtykke skal ikke kunne nektes uten saklig grunn.

7. Erstatning

Det ytes ikke erstatning til grunneieren for de tiltak avtalen omfatter. Der merking og tilrettelegging medfører dokumentert økonomisk tap for grunneieren, kan det ytes erstatning etter særskilt overenskomst, som skal framgå av punkt 11.

8. Varighet

Denne avtalen gjelder i 10 år og fornyes automatisk for 10 år av gangen dersom ingen av partene har sagt den opp ett år før avtaletidens utløp.

9. Opphør

Ved opphør av avtalen plikter tilretteleggeren å fjerne anlegg, skilt og andre innretninger, med mindre annet avtales. Samtidig forplikter tilretteleggeren seg til å avlyse eventuell tinglysing.

10. Tvister

Eventuelle tvister om forståelsen av denne avtalen skal avgjøres ihht. Lov om tvistemål.

11. Spesielle forhold

- Det etableres en selvlukkende grind ved starten til turstien slik at beitedyr kan holdes ute fra parkeringsplassen.
- De første ca. 90 -100 meterne av turstien fra parkeringsplassen kan opparbeides til en grussti med bærelag og jevnt toppdekke med subbus (0-8mm) og bruksbredde 1 meter ihht. [veileder om tilrettelegging av turstier](#), kapittel 3, skisse s 21. Mindre terrenginngrep i form av planering av tidligere hogstmaskintrasè til turstitrasè og overvannshåndtering (grøft/stikkrenne) tillates.
- Nasjonalparkstyret kan inngå avtale om merking, drift- og vedlikehold av turstien med turistforening/turlag (DNT-Nord-Trøndelag/Skarven turlag).

Stjørdal, ____/____ 2023

Grunneier

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan

Tinglysing

Dersom partene finner det formålstjenlig kan denne avtalen tinglyses som heftelse på eiendommen gnr. 209, bnr. 1, 8-9 på tilretteleggerens bekostning.

Stjørdal, ____/____ 2023

Grunneier

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

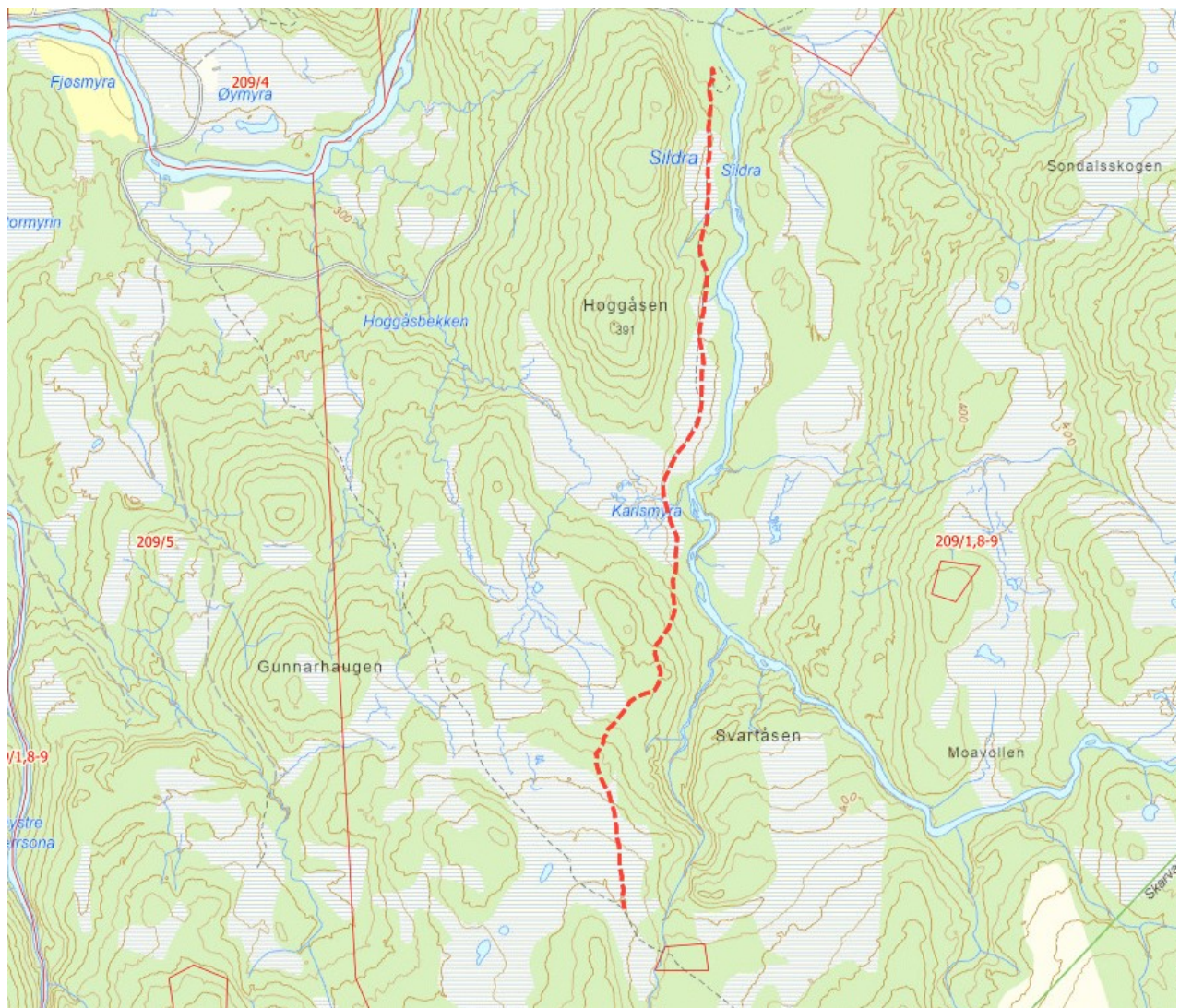
Kontaktinformasjon grunneier (navn, adresse, tlf, e-post):

Sondalsskogan ANS (Org.nr. 950 087 560) ved Olav Einang, Einang Østre, 7520 Hegra, Tlf. 74 80 21 17, E-post: olaei2@online.no

Kontaktinformasjon tilrettelegger (navn, adresse, tlf, e-post):

Statsforvalteren i Trøndelag ved Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan (Org.nr. 974 764 350) Postboks 4746, 7468 Trondheim, Epost: sftlpost@statsforvalteren.no, Tlf. 73 19 93 11

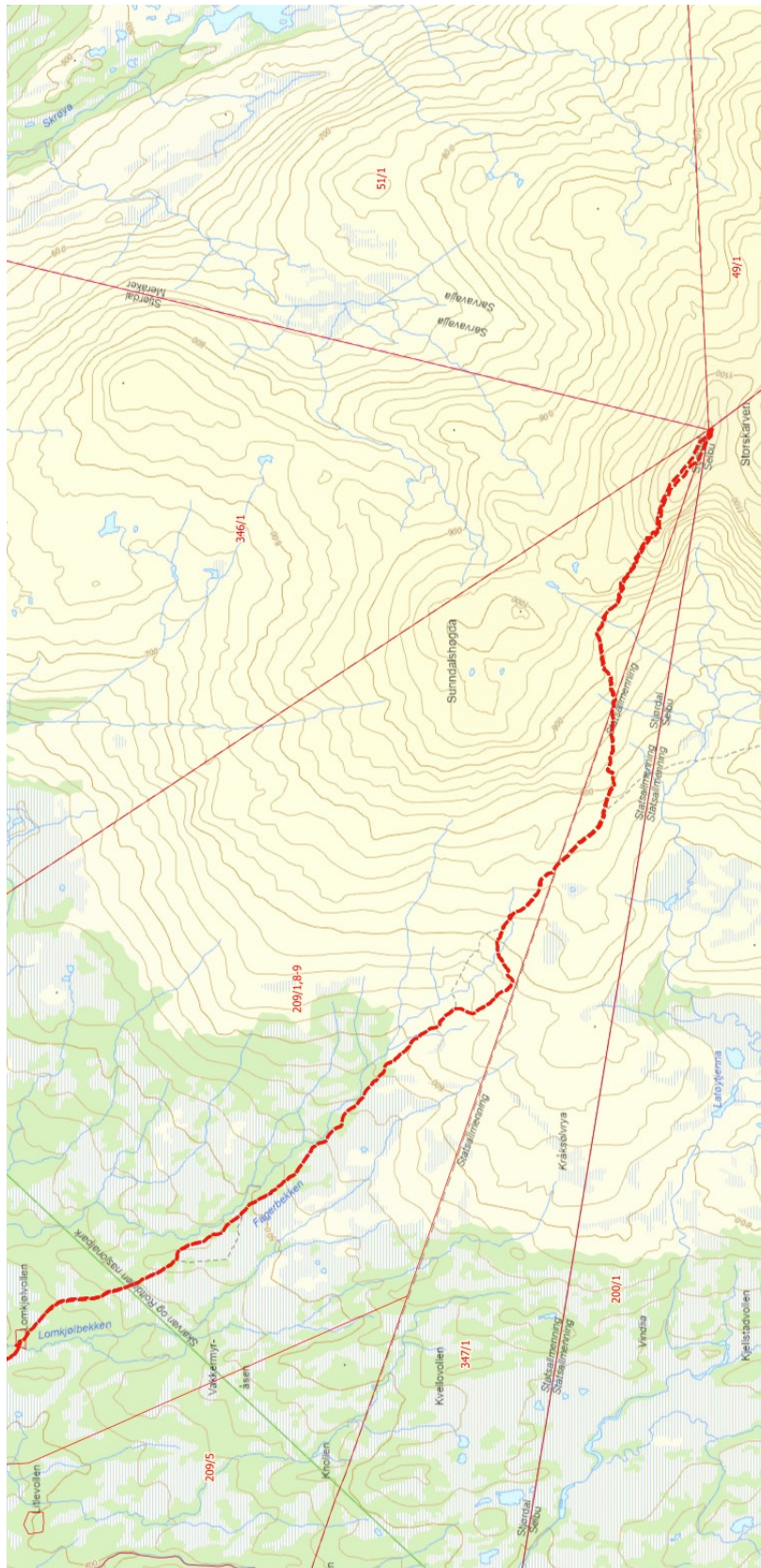
Vedlegg 1

Tursti fra p-plass Sildra til eksisterende sti nord for Lomkjølvollen.

Vedlegg 2

Tursti fra Lomkjølvollen til Storskarven.

Arkivsaksnr: 2023/47-0

Saksbehandler: Lars Slettom

Dato: 28.11.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan	32/2023	05.12.2023

Skarvan og Roltdalen og Sylan - oppsummering av tiltak i 2023 og plan for 2024

Vedlegg:

- 1 Rammer og opplegg for Statsforvalteren og verneområdestyrer - innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder, naturrestaurering og SNO-ressurser i verneområder - 2024.
- 2 Strategi for bruk av tiltaksmidler i verneområder 2020-2025.
- 3 Referat Planleggingsmøte 2 - Skarvan og Roltdalen og Sylan - 20-03-23

Forvalters innstilling

1. Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan godkjenner årets bruk av tiltaksmidler. Rapport fra oppsynets virksomhet i 2023 tas til orientering.
2. Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan ber nasjonalparkforvalteren merke seg innkomne forslag til tiltaksplanen på styremøtet og innarbeide disse, før søknad om midler for 2024 utarbeides.
3. Utforming og oversendelse av endelig søknad om tiltaksmidler til Miljødirektoratet delegeres til arbeidsutvalget, og bestilling av oppsynstjenester fra SNO i Naturoppdrag delegeres til nasjonalparkforvalter.

Saksopplysninger

Samarbeid mellom nasjonalparkforvaltning, SNO og oppsyn

Planleggingsmøtene er en formalisert prosess mellom forvaltningsmyndigheten og SNO lokalt for å sikre god dialog og forutsigbarhet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsats og gjennomføring av tiltak i felt.

Tiltaksmidler til verneområdene blir tildelt fra Miljødirektoratet etter søknad hvert år. Planleggingsmøtet mellom verneforvaltningen og Statens naturoppsyn danner grunnlaget for søknad. Det ble gjennomført et planleggingsmøte 2 med oppsynet i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark og Sylan landskapsvernområde 20.03.2023. Den 09.11.2023 ble hadde nasjonalparkforvaltningen planleggingsmøte 1 med SNO-

ansvarlig for Sylan landskapsvernområde. 28.11.2023 holdes tilsvarende møte SNO-ansvarlig og oppsyn for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark. Referat fra gjennomførte møter er vedlagt.

Naturopdrag er et nytt verktøy som vil bli brukt framover i samarbeidet mellom nasjonalparkforvaltningen og SNO/opsyn. Her beskrives behov, bestilles oppdrag, registreres observasjoner og rapporteres/godkjennes utført arbeid. Vi tror at Naturopdrag vil bli et godt arbeidsverktøy for forvaltning og oppsyn framover.

Tildeling og bruk av tiltaksmidler i 2023

Miljødirektoratet sender hvert år ut brev med rammer og opplegg for innmelding av behov for midler og bestilling av tjenester fra SNO. Miljødirektoratet har også utarbeidet en egen strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder gjeldende for 2020-2025. Disse dokumentene er lagt ved som vedlegg, og er førende for hva nasjonalparkstyret kan få midler til.

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan fikk i februar tilsagn fra Miljødirektoratet på **kr 1 800 000** til tiltak. Tildelingen er gitt som en rund sum, slik at det er opp til styret å disponere midlene til de tiltakene som er innmeldt. Nasjonalparkstyret prioriterte tiltaksmidlene i styremøte 15.02.2023 jf. ST 5 / 2023. Arbeidsutvalget gjorde vedtak om omdisponering av tiltaksmidler med bakgrunn i status for økonomi- og tiltaksgjennomføring i møte 26.10.23 jf. AU 13/2023.

Tabell 1 viser oversikt over plan for prioritering av tildelte tiltaksmidler, brukte/planlagt brukte midler til tiltak pr. 27.11.23. Det er regnskapsført 1 085 624 kr.

TILTAK Skarvan/Roltdalen/ Sylan	2023		Brukt	Kommentarer
	<i>Beløp</i>	<i>Prioritet</i>	<i>Pr. 27.11.23</i>	
Tilretteleggingstiltak: Sti fra Vekta og inn til Høystakken;	600 000	1	440 000	Avtale med grunneier Statkraft ble signert 11.04.23. Samarbeidsavtale med Stråsjøen hytteforening ble signert 24.03.23.
Bidrag grussti Vekta-Bårsetlia	(300 000)		(200 000)	Første delutbetaling, kr 200 000, ble utbetalt 03.04.23. Tvist om samarbeidsavtale. Siste delutbetaling, 100 000 kr avventes inntil videre.
Klopplegging forbi Svendgardsvollen til Svartåsen og ved Høystakken Turskilt	(85 000) (100 000) (15 000)	1	(240 000)	Steintrapp og klopper ved Høystakken er etablert som planlagt. Strekingen fra grussti til Svartåsen er klopplagt som planlagt. Skilting er påbegynt.
Steintrapper elvedal Høystakken	(100 000)			TT sti fra Høystakken til Prestøyhytta kan legges ned i 2024.
Tilretteleggingstiltak: Klopplegging mot Storskarven / steintrapp	250 000	2	102 000	Klopplegging og omlegginger er utført som planlagt. Enkle erosjonsforebyggende tiltak for å lede vann i øvre del av stien planlegges i 2024. Steintrapp vurderes ikke som aktuelt lenger.
Sårbarhetsvurdering – dyreliv - Storskarven	100 000	2	-	Kunne ikke gjennomføres innenfor gitte rammer, jf. dialog med tilbyder. Tiltaksmidlene omdisponeres til tilretteleggingstiltak på kjørespor langs kraftgate i Sylan, hvis enighet med grunneiere/brukere jf. AU 11/2023.
Ny adkomststi fra Sildra Innkjøp av kloppmaterialer/skruer - 2024		2	200 000	Grunneier Sondalsskogan har gitt godkjenning til å søke kommunen om etablering av både innfallsport og tursti fra Sildra. Tiltaket er planlagt og må godkjennes av kommunen.

				Stitrase er planlagt og materialbehov anslått, jf. AU 13/2023
Ny innfallsport ved Sildra og Vekta		2	185 000	Skilttavler, infoskilt og benker er bestilt ihht. situasjonsplan for innfallsport. Detaljprosjektering gjenstår. Jf. AU 13/2023.
Kanalisering Omlegging av sommer- og vinterløype	30 000	3	5000	Tiltak på mindre strekning mellom Bjørneggen-Schulzhytta er utført som planlagt av forvaltning, oppsyn og SNO i samarbeid med TT.
Erosjonsforebygging Steinsatte vannrenner	60 000	4	30 000	Steinheller er fløyet inn og ligger på angitte steder hvor det skal etableres vassrenner i 24.
Skjøtsel - kulturlandskap - Skjøtsel på setervoller	130 000	5	100 000	Skjøtsel er utført på 6 setervoller i Roltdalen / Prestøyan.
Vedlikehold Skilt og anlegg, teller	60 000	6	30 000	Løpende vedlikehold/innkjøp av tavler, skilt, vardskilt, underskilt, benker m.m. teller-Nedalshytta,
Tiltak innfallsporter - grunnarbeid - tavler (cortenestål m fundamentering) - benker, skilt, portal	570 000	7	405 000	Nye innfallsporter på Nedalshytta og Bjørneggen er etablert. Drift- og vedlikeholdsavtaler er under utarbeiding i dialog med TT og DNT-Nord-Trøndelag.
Infopunkt Meråker og Stjørdal			45 000	Infopunkt i Meråker er ferdigstilt i samarbeid med Meråker kommune. Tiltaksmidler er overført tidligere jf. egen avtale. Infopunkt på Stjørdal er etablert i samarbeid med kommunen og DNT Nord-Trøndelag
Kjøretrase – kraftgate Sylan - utredning		10	100 000	Midler til sårbarhetskartlegging – dyreliv - Storskarven omdisponeres til formålet - samarbeidsprosjekt – tilrettelegging-restaurering hvis enighet mellom grunneiere, forvaltning og brukere. Behov for tiltak knyttet til registrerte kulturminner.
Ferdsestellere Storskarven, Skarpdalen, Nedalshytta og Stråsjøen 4 stk	0		-	Teller på Stråsjøen, tursti fra Nedalshytta og tursti til Ramsjøhytta i Skarpdalen har fungert som planlagt i 2023. Problem med teller på tursti til Storskarven. Søker om videreføring.
SUM	1 800 000		1642 000	Anslag pr. 27.11.23

Dersom Stråsjøen hytteforening velger å trekke seg fra signert samarbeidsavtale med nasjonalparkstyret, vil siste delbetaling på 100 000 kroner ikke bli utbetalt. Første delbetaling på 200 000 kroner vil da bli krevd tilbakebetalt. Usikkerhet rundt samarbeidsavtalen kan påvirke nasjonalparkstyrets videre arbeid med turstien og innfallsporten på Vekta.

Innkjøp av kloppmaterialer (100 000 kr) til kjørespor langs kraftgate i Sylan, forutsetter at grunneiere, brukere av kjørespor langs kraftgate i Sylan og forvaltningsmyndigheten blir enige om tiltaket som er beskrevet i eget befaringsnotat.

Nasjonalparkforvaltningen har invitert 3 ulike aktører til anbudskonkurranse for innkjøp av kloppmaterialer/treskruer til tursti fra Sildra. Skilttavler til innfallsport på Sildra og Vekta er bestilt gjennom fellesavtale i regi av Statsforvalteren i Trøndelag. Benker er bestilt til innfallsport på Sildra. Anslaget pr. 27.11.23 tar høyde for disse innkjøpene.

Tilskudd til trua art – Fjellrevutstilling

Nasjonalparkforvaltningen søkte om tilskuddsmidler fra tilskuddspost 1420.82.1 – tilskudd til arbeid med trua art og fikk innvilget kr **55 000** til å lage en fjellrevutstilling.

Utstillingen er ferdig produsert innenfor tilskuddsramme og skal i første omgang henges opp på 705 Senteret i Tydal. Det kan også bli aktuelt å benytte utstillingen i andre kommuner, dersom det er interesse for det.

Oppsynstjenester 2023

I bestillingen inngår også de ordinære oppsynsoppgavene SNO skal utføre.

Det vises til referat fra planleggingsmøte 2, 20.03.2023. Referat fra planleggingsmøte 1 vil bli ettersendt når møtet er gjennomført også for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark 28.11.2023. Rapport fra oppsynet presenteres i møte 05.12.2023. Naturoppdrag vil bli et sentralt verktøy i samarbeidet mellom nasjonalparkforvaltning og SNO/oppsyn.

Plan for oppsynstjenester 2024-2026

Oppsynstjenester ligger i kjerneoppgavene for SNO og finansieres over SNOs budsjett. I møte skal vi også diskutere hvilke oppsynstjenester nasjonalparkstyret ønsker å prioritere.

Tabell 3: Plan og prioritering av oppsynstjenester

OPPSYN Skarvan og Roltdalen og Sylan	2024-2026	Prioritet 202	Ansvar/ Kommentarer
Oppsyn sårbare arter	x	1	SNO/fjeloppsyn (artskart, rovbaser)
Motorferdsel / kjøretraseer (GPS)	x	2	SNO/fjeloppsyn i samarbeid med politi
Bygninger/anlegg (bilder)	x	3	SNO/fjeloppsyn. Registrere installasjoner i NO
Ferdse, slitasje (herunder kjørespor) og forsøpling	x	4	SNO/fjeloppsyn ved tilstedeværelse i områdene. Sti-traseer kartlegges med tanke på behov for tiltak

Alle oppsynstjenester, oppdrag og observasjoner loggføres av SNO/oppsyn i Naturoppdrag (NO). Det legges opp til samme bestilling av oppsynstjenester som tidligere år.

Nasjonalparkforvaltningen legger inn behov, etablerer oppdrag, følger opp observasjoner og godkjenner gjennomførte tiltak.

Plan for tiltak i 2024-2026

I tabellen under er aktuelle tiltak i et 3-års-perspektiv satt opp. Det er satt opp en treårig plan for tiltak basert på vedtatt besøksstrategi. Både styret og oppsynet oppfordres til å tenke over foreslåtte tiltak og aktuelle tiltak ut over dette. Søknadsfrist for tiltaksmidler er **10. januar 2024**. Tiltakene skal også prioriteres i forhold til hverandre. Utarbeiding av endelig søknad til Miljødirektoratet foreslås delegert til arbeidsutvalget.

Tabell 2: Forslag til tiltak i 2024 og prioritering, samt foreløpig plan fram til 2026.

TILTAK Skarvan/Roltdalen/ Sylan	2024		2025	2026	Kommentarer
	Beløp	Pri			
Tilretteleggingstiltak: Tursti fra Sildra Ca 1850 m totalt, 100 m grussti, 1350 m klopp Transport/flytting Enkle erosjonsforebyggende tiltak i øvre del av turstien mot Storskarven	300 000	1	50 000	10 000	Grunneier har godkjent tiltaket. Søknad om dispensasjon og tiltak sendes Stjørdal kommune. Avtaler med grunneier inngås. Kloppmaterialer/skruer kjøpes inn i 2023. Merkes ihht. Merkehåndboka
Besøksforvaltning: Innfallspørt ved Sildra Søknader Detaljprosjektering Opparbeiding	400 000	2	10 000	10 000	Grunneier har godkjent tiltaket. Søknad må godkjennes av Stjørdal kommune. Drift- og vedlikeholdsavtale inngås med Stjørdal fjellstyre. Detaljprosjektering gjenstår. Skilttavler kjøpes inn i 2023.
Skjøtsel - kulturlandskap - Skjøtsel på setervoller	150 000	3	150 000	150 000	Fortsette tidligere arbeid. Stubbslåtten er ny voll
Besøksforvaltning: Kultur- og natursti ved Nedalshytta	100 000	4			Samarbeid med Sametinget/Aajege og TT 7-8 skiltstolper i rundløype, miniskilt
Tilretteleggingstiltak: Vassrenner på tursti fra Nedalshytta	20 000	5			Gjennomføre tiltaket i regi av SNO/oppsyn og forvaltning, skilt, materialer, utstyr
Informasjonstiltak: Kommunikasjonsplan Utarbeide temaplakat Brosjyrer Trykke plakater	100 000	6			Plakater på turisthytter i dialog med turistforeninger, utarbeide temaplakat om tidligere tiders bruk/seterkultur, Målrettet informasjon fra revidert forvaltningsplan – digitalt og brosjyrer
Vedlikehold av anlegg/skilt og besøkstellere	60 000	7	60 000	60 000	Gjelder alle verneområdene, nytt temaskilt om tidligere tiders bruk
Naturvennlig tilretteleggingstiltak på kjøretrasèer iSylan	50 000	8	50 000		Samarbeidsprosjekt – reinbeitedistrikt - grunneiere
Tilretteleggingstiltak: Tursti fra Høystakken – Prestøyhytta Gjenværende kloppmaterialer brukes på sti opp mot Prestøyhytta	30 000	9			Eksisterende TT sti legges ned. Innkjøpte skilt settes opp. Øvrige tiltak avventes. Transport av eksisterende materialer/utstyr Forsterke sti fra Prestøyvollen til Prestøyhytta
Kartlegging og opprydding langs stranda Nesjøen og Essand	30 000	10			Telt og rasteplasser, både sommer og vinter

Besøksforvaltning: Innfallssport Vekta Bidrag i etablering av utedo ved p-plass	(?)		(300 000)		Avventer videre tiltak mtp. samarbeidsavtale
	(?)	11	(100 000)		Kartplakat om Stråsjøen- Prestøyan utvikles
Besøksforvaltning: Innfallssport Hoemskjølen		12	300 000		Etablere innfallssport
Besøksforvaltning: Infopunkt Selbu		13		300 000	Mebond, sentrum
SUM	1 220 000		1 020 000	530 000	

Ansvarlig for gjennomføring av tiltakene er forvalter i samarbeid med SNO/oppsyn. Kostnadsoverslagene er grove anslag, og det skal lages mer detaljerte kostnadsoverslag fram mot søknadsfristen 10. januar 2024.

Prioriteringsrekkefølgen kan bli endret som følge av usikkerhet rundt videre arbeid med enkelte tiltak. Mer detaljer rundt de ulike tiltakene vil bli presentert på møtet.

«MottakerNavn»e
Alle verneområdestyrer

Trondheim, 13.11.2023

Deres ref.:
«Ref»

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2023/8969

Saksbehandler:
Vibeke Husby

Rammer og opplegg for Statsforvalteren og verneområdestyrer - innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder, naturrestaurering og SNO-ressurser i verneområder - 2024

Elektronisk søknadssenter (ESS) skal benyttes for å melde inn behov for midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering, finansiert over kap./post 1420.31. Frist for innmelding er 10. januar 2024. Innmeldingen skal bygge på planleggingsmøter mellom forvaltningsmyndighet for verneområdene og SNO lokalt. Prioritering av oppsynsinnsett fra SNO skal inngå i møtene, basert på behov og oppdrag som er lagt inn i [Naturopdrag](#) på forhånd. Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet skal inviteres til planleggingsmøtene hos Statsforvalteren.

1. Post 1420.31 – Tiltak i verneområder og naturrestaurering

Post 1420.31 heter nå *Tiltak i verneområde og naturrestaurering*. For 2024 vil vi opprettholde to skjemaer i ESS for innmelding av behov for tiltak finansiert over 31-posten. Ett skjema heter *Midler til tiltak i verneområder* og det andre heter *Midler til naturrestaurering*, altså tilsvarende ordning for innmelding som før.

De miljørettslige prinsippene (§§ 8 til 12) i naturmangfoldlovens kapittel II skal legges til grunn ved myndighetsutøvelse som berører naturmangfold. For at det skal komme frem tydeligere hvilke vurderinger som er gjort forut for søknader om midler til tiltak, ber vi nå om at forvaltningsmyndighet synliggjør vurderingene av miljørettsprinsippene ved innmelding av behov for midler til tiltak som kan berøre naturmangfold. Når en beslutning har utelukkende positiv effekt for naturmangfold, er det ikke nødvendig å bruke prinsippene. Vi ber om at det gis en kort oppsummering av vurderingen i merknadsfeltet ved utfylling av skjema i elektronisk søknadssenter og at eventuell utfyllende beskrivelse av vurderingene legges ved som vedlegg til tiltaket. Vurderingen etter prinsippene skal være forholdsmessig til tiltakets omfang og påvirkning på naturmangfoldet. I henhold til KLD sin veileder om naturmangfoldloven kapittel II, er det ikke nødvendig å henvise til hvert enkelt prinsipp, men vi ønsker at det kommer frem hvilke vurderinger

som er gjort. Veilederen ligger på regjeringens nettsider [her](#) og Miljødirektoratets veiledning om miljørettsprinsippene finnes [her](#).

Naturrestaurering

Posten kan benyttes til å restaurere forringet natur i terrestriske økosystemer som våtmark, skog, fjell, kulturlandskap og åpent lavland. Vi er inne i FNs tiår for naturrestaurering (2021-2030). Restaurering er nødvendig for å stoppe tapet av naturmangfold og under dette virkninger av klimaendringene. Midlene skal benyttes til å gjennomføre restaureringstiltak, blant annet med grunnlag i *Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025)*. Statsforvalteren i Oslo og Viken og Statsforvalteren i Innlandet kan bistå med faglige råd knyttet til restaurering av myr. Det kan meldes inn behov for midler til styrket kapasitet på naturrestaurering hos Statsforvalterne fra kap. 1420.21. Vi gjør oppmerksom på at midlene til å styrke kapasiteten er begrenset.

Restaurering i de truede naturtypene sanddynemark, sørlig etablert sanddynemark og åpen grunnlendt kalkmark i boreonemoral sone prioriteres høyt, men det kan også meldes inn behov for midler til restaurering i andre terrestriske naturtyper, så lenge det legges ved en prosjektbeskrivelse av tiltakene. Behov for midler til hogst av fremmede treslag i verneområder meldes også inn i skjemaet for *Naturrestaurering* i ESS. Statsforvalteren i Vestland kan bistå med faglige råd knyttet til slik hogst.

Midlene kan benyttes til naturrestaurering både innenfor og utenfor verneområder. Kap./post 1420.31 er ikke en tilskuddspost og kan ikke benyttes til tilskudd. Det er kun Statsforvalteren og verneområdestyrene som har adgang til å melde inn behov for midler på denne posten. Alle tiltak skal kostnadsberegnes og gis unik prioritering i skjemaet.

Til orientering, i forslaget til statsbudsjett for 2024, er det foreslått en ny tilskuddsordning for naturrestaurering (post 1420.80 – *Tilskot til tiltak for å ta vare på natur*). Det er satt av 10 mill. kroner til formålet. Kommuner, organisasjoner og private kan søke om midler til tiltak. Tilskudd til restaurering vil bli prioritert til tiltak i kommuner som har vedtatt kommunedelplan for naturmangfold. Tilskudd kan også gis til private aktører, så lenge det blir inngått langsiktige avtaler for bevaring av arealene. Miljødirektoratet vil i samarbeid med KLD utarbeide en forskrift for tilskuddsordningen, og ordningen vil etter planen være klar våren 2024, med søknadsfrist før sommeren.

Tiltak i verneområder

Målet for bruken av midler til tiltak i verneområder er at naturtilstanden opprettholdes og bedres. Miljødirektoratet legger *Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder* til grunn for tildeling av midler, se vedlegg 1. Prioriteringene i strategien skal også følges ved innmelding av tiltak. Det kan meldes inn behov for tiltak i alle typer av verneområder, inkl. marine verneområder og andre verneområder i sjø.

Alle tiltak skal kostnadsberegnes og gis unik prioritering. Alle innmeldte tiltak skal være i tråd med godkjent forvaltnings- eller skjøtselsplan, besøksstrategi eller andre relevante styringsdokumenter.

Tiltaksplaner i FPNV (forvaltningsplan på nett) er koblet til søknadskjema i ESS. Disse tiltaksplanene åpnes i ESS, og FPNV-tiltak velges direkte inn i søknadsskjemaet.

Det kan tildeles midler til kartlegginger og andre nødvendige utredninger som er direkte knyttet til tiltak.

Statsforvalteren har ansvar for å kontakte kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for mindre verneområder for å registrere behov for tiltaksmidler. Innmeldte behov skal samordnes og prioriteres av Statsforvalteren i dialog med kommunene og inngå i den samlede prioriterte innmeldingen.

Pågående skjøtseltiltak

Statsforvalteren kan for 2024 søke om en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke for pågående skjøtseltiltak (ved senere endringer i fylkesinndeling tar vi forbehold om endret fordeling). Dersom behovet skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS. Tiltak der SNO er økonomisk ansvarlig, meldes inn som enkelttiltak i ESS, og ikke som del av en ramme.

Fremmede arter

For bekjempelse av mink, rynkerose og stillehavsøsters er det utarbeidet handlingsplaner (DN-rapport 5-2011, DN-rapport 2013-1 og Rapport M-588, 2016). Prioriteringer gitt i handlingsplanene skal følges ved innmelding av behov for midler til slike tiltak, og metodene som er gjengitt i planene skal benyttes.

Ved minkbekjempelse kan fellingsinstruksen kun tas i bruk av tjenesteytere som har kontrakt med SNO.

Informasjonstiltak

Alle informasjonstiltak som iverksettes skal være i henhold til [merkevaren Norges nasjonalparker](#) og være forankret i en besøksstrategi. For verneområder forvaltet av verneområdestyrer og for verneområder med status som Ramsarområde, skal besøksstrategier sendes til Miljødirektoratet for faglig godkjenning. Alle henvendelser knyttet til informasjonstiltak rettes til merkevare@miljodir.no.

Områder som har eller tåler mye besøk, områder som har særlig sårbare naturverdier (med behov for kanalisering av ferdsel), samt bynære områder skal prioriteres ved utarbeidelse av besøksstrategier.

Behov for midler til informasjonstiltak i prioriterte områder meldes inn via ESS. Statsforvalteren må samordne og gjøre en prioritering av forslag om informasjonstiltak fra kommuner med delegert forvaltningsmyndighet.

Statsforvalteren kan for 2024 melde inn behov for en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke til informasjonstiltak. (ved senere endringer i fylkesinndeling tar vi forbehold om endret fordeling). Dersom Statsforvalterens behov skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres

som egne tiltak i ESS. Informasjonstiltak som SNO skal være økonomisk ansvarlig for, meldes inn som enkelttiltak i ESS.

Verneskilt og skiltstenger

Totalt behov for antall verneskilt, underskilt og skiltstenger meldes inn sammen med de andre tiltakene i ESS. Det skal benyttes en egen linje for skilt og en annen for stenger, og respektive antall og type skilt/stenger oppgis i merknadsfeltet.

Retningslinjene for bruk av verneskilt finner du her:

https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/alle-tema/verneomrader/retningslinjer-for-bruk-av-verneskilt_mdir_mai_2021.pdf

Verneskilt, underskilt og skiltstenger til verneskiltene kan bestilles via en felles bestillingsløsning fra vår leverandør Reklameservice AS: <https://miljodir.reklameservice.no/>. Bestillingsløsningen krever innlogging, og passordet er *miljodirektoratet*.

2. Innmeldinger av andre behov

Driftsmidler til verneområdestyrer

Verneområdestyrene skal melde inn behov for driftsmidler over post 1420.21 i ESS. Nærmere informasjon om hva det kan søkes om finnes i veiledningen til søknadsskjemaet i ESS under "Bestillingsdialog", "Behovsinnmelding statsforvalteren". Midler til driftsoppgaver i verneområdene kan ikke dekkes over post 1420.31, men kan omsøkes under post 1420.21.

Forvaltningsplaner og bevaringsmål

Forvaltningsplaner skal utarbeides i det nettbaserte FPNV-systemet. Behov for midler til forvaltningsplaner skal meldes inn i ESS, i skjemaet *Behovsinnmelding statsforvalteren*.

Vi trenger å vite hva som er effekten av tiltak som settes inn, og det er derfor viktig med effektmåling av tiltak. Vi oppfordrer forvaltningsmyndigheten til å etablere bevaringsmål i NatStat - Naturstatus for verneområder, som er utviklet for dette formålet. Se informasjonsskriv for fremgangsmåte og nærmere detaljer her: [Etablere bevaringsmål i NatStat \(fm-nett.no\)](#)

Ferdselstellere

Tellerne vi bruker i dag fra Eco-Counter fases etter hvert ut etter 2024. I den forbindelse vil det i 2024 komme nye retningslinjer fra oss om bruk og organisering av ferdselstellere i verneområder. For det kommende året skal det imidlertid meldes inn behov for tellere som før via ESS, og forvaltningsmyndighetene skal ikke kjøpe inn tellere selv.

Behov for Miljødirektoratets elektroniske ferdselstellere meldes inn i ESS. Det skal meldes inn både behov for å kunne beholde tellere som allerede er i bruk og behov for nye tellere. I kostnadsfeltet

skrives kr. 1. Behovet må begrunnes, da det erfaringsvis er stor etterspørsel etter tellere. SNO skal bistå ved å sette ut tellere og rapportere inn koordinater og stedsnavn, i tillegg til å ajourføre databasen. Behov for personalressurser i felt for oppsetting og drift, meldes inn i Naturoppdrag.

Marint søppel

Det fins en egen tilskuddspost (*Tilskudd til tiltak mot marin forurensning*). Statsforvalteren vil her kunne oppfordre frivillige og ideelle organisasjoner og stiftelser, private bedrifter, selvstendige kommunale og interkommunale selskaper og samarbeidsorganer til å søke for å få til et samarbeid om rydding innenfor de kystnære verneområdene. Minstesummen det kan søkes om over denne ordningen er kr. 300.000. Behov for midler til mindre tiltak knyttet til rydding av marint søppel i verneområder kan meldes inn i ESS, *Tiltak i verneområder*.

3. Planlegging av verneområdearbeidet

Det er viktig å sikre god dialog og forutsigbarhet i verneområdearbeidet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsetning, gjennomføring av tiltak og overvåking (bevaringsmål) som SNO skal ha ansvar for å utføre selv eller gjennom tjenestekjøp. Dette sikres gjennom planleggingsmøtene som omhandler verneområdearbeidet, og aktiv bruk av Naturoppdrag gjennom året. Det er en klar forventning om at både forvaltningsmyndighet og oppsyn bruker Naturoppdrag, både ved planlegging og gjennomføring av tiltak i verneområdene.

På planleggingsmøte 1 i november/desember, skal SNO rapportere fra årets arbeid, og utfordringer og behov for kommende år skal diskuteres. SNO er selv ansvarlig for å planlegge, prioritere og å være økonomisk ansvarlig ved gjennomføring av tilsyns- og kontrolloppgaver. Det er allikevel viktig at forvaltningsmyndigheten drøfter tilsynsbehov med SNO og kommer med innspill til prioriteringer av tilsynsvirksomheten for kommende år.

Forvaltningsmyndigheten kan i tillegg ha behov for å få utført feltoppgaver som registreringsarbeid, bevaringsmål eller tiltak i verneområder (restaurerings-, skjøtsels- eller tilretteleggingstiltak). Naturoppdrag skal brukes til denne dialogen. *Dette betyr at "Skjemaet for innspill om ønsker til SNO-ressurs" fra og med i år ikke skal benyttes.*

Forvaltningsmyndigheten, SNO og tjenesteytere skal gjennom året fortløpende legge inn behov og observasjoner, samt rapportere på det som blir gjennomført i felt. Forvaltningsmyndigheten kan ut fra dette vurdere hva som trengs av tiltak og avklaringsbehov, og evt. generere oppdrag på dette. Hvorvidt SNO skal være utfører av oppdraget, drøftes på planleggingsmøte 1, og behov for SNO-ressurs legges deretter inn som utfører i Naturoppdrag. SNO vil i etterkant gjøre en vurdering av innspillene i forhold til kompetanse og kapasitet, og de siste avklaringene knyttet til utfører gjøres senest på planleggingsmøte 2.

Forslag til tiltak for kommende år fra forvaltningsmyndighet, bør legges inn fortløpende i Naturoppdrag og senest en uke før planleggingsmøte 1, slik at begge parter kan forberede seg best mulig til møtet. For flere fylker gjøres dette på såkalte null-/formøter mellom saksbehandler hos forvaltningsmyndigheten og SNO, hvor man går mer detaljert gjennom tiltakene. Dette gjelder også tiltak knyttet til Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025) og eventuelle andre oppgaver knyttet til restaurering av natur.

For tilsynsoppdrag i verneområder forvaltet av Statsforvalteren, har de fleste embeter tidligere brukt «Skjema tilsynsbehov i verneområdene». I Planleggingsmøte 1 bør det diskuteres om dette skjemaet fortsatt er formålstjenlig som oversikt over tilsynshyppighet, eller om Naturoppdrag er bedre egnet.

Oppgaver knyttet til registrering og skjøtsel av kulturminner må avklares med regional kulturminnemyndighet før de meldes inn til SNO-lokalt. Dette er for å kunne vurdere muligheten for å samkjøre tiltak.

4. Elektronisk søknadssenter (ESS)

Elektronisk søknadssenter (ESS) vil være klart for innmeldinger i skjemaene *Midler til tiltak i verneområder* og *Midler til naturrestaurering* fra og med 20. november 2023.

Behov for tiltaksmidler skal meldes inn med netto beløp, det vil si uten merverdiavgift. Den regnskapsmessige håndteringen ved bokføring av merverdiavgift, omtales i Rundskriv R-116 fra Finansdepartementet.

Tiltaksmidlene vil bli tildelt i hovedtildelingen i februar 2024. Dersom det skulle bli behov for supplerende tildelinger senere på året, meldes behov inn på e-post, se adresser under.

Det må være klart hvem som skal være økonomisk ansvarlig for de ulike tiltakene når de legges inn i ESS. Dette lar seg ikke lett endre etter at midlene er tildelt.

Dersom klimatiske forhold, som for eksempel frossen mark, gjør at enkelttiltak bør realiseres før midler formelt blir tildelt, må tiltaket forhåndsklareres med Miljødirektoratet, ved:

- Vibeke Husby vibeke.husby@miljodir.no for verneområder forvaltet av Statsforvalteren og av kommuner med delegert forvaltningsmyndighet
- Ingrid Moe Dahl ingrid.moe.dahl@miljodir.no for verneområder forvaltet av verneområdestyrer.

Forhåndsklareringen forutsetter at tiltaket er høyt prioritert i bestillingen. De aktuelle tiltakene legges både inn i ESS med merknad om forhåndsklarering og formidles i egen e-post.

Frist for forvaltningsmyndigheten for å melde inn behov for midler i ESS og behov for SNO som utfører i Naturoppdrag er **10. januar 2024**.

Elektronisk søknadssenter <https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/>

5. Rapportering

Rapporteringen av mer-/mindreforbruk skal skje i forbindelse med rapport pr. 31. aug. 2024, økonomirapportering pr. 1. november og Endelig årsrapport (EÅR) pr. 31. des. 2024. Samtidig med

EÅR skal det i 2024 rapporteres i ESS på enkelttiltak finansiert over post 1420.31. Manglende rapportering kan få konsekvenser for senere tildelinger.

Planlagte tiltak som ikke blir realisert, rapporteres fortløpende til Miljødirektoratet, se mailadresser over. Det kan da frigjøres tiltaksmidler som kan komme andre verneområder til gode.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust

avdelingsdirektør
Land- og friluftslivavdelingen

Morten Kjørstad

avdelingsdirektør
Statens naturoppsyn

Vedlegg:

Strategi for bruk av tiltaksmidler 2020-2025

Kopi til: Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for verneområder

Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder, 2020-2025

Innledning

Regjeringen vil bevare et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner, og en god forvaltning av verneområder er viktig for å kunne nå dette målet. Regjeringen ferdigstilte i 2019 Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene, og ett av tiltakene i planen er å oppdatere strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder innen 2021. Ifølge tildelingsbrevet til Miljødirektoratet for 2019 skal "Styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene og oppfølging av handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene" prioriteres. Tiltaksmidlene fordeles på bakgrunn av dagens trusselbilde og har som formål å ivareta, samt forbedre tilstanden i verneområdene. Midlene prioriteres derfor til tiltak som virker avbøtende på negative påvirkningsfaktorer der verneverdiene er truet.

Klimaendringene kan forventes å gi økt stress for mange av artene og naturtypene i verneområdene og kan gi endringer i sammensetningen av arter. For å minimere de negative effektene av klimaendringer på verneverdiene, må andre negative påvirkninger begrenses mest mulig. Eksempler på dette er gjengroing, forstyrrelser og forurensning. I tillegg bør forvaltningen av verneområder nå ta ekstra hensyn til klimaeffekter i planlegging av tiltak. Skjøtselstiltak, som fjerning av fremmede arter, må for eksempel antas å øke i omfang som følge av klimaendringene, og planlegging av tilretteleggingstiltak som etablering av stier og broer, må ta høyde for økte nedbørsmengder med påfølgende flom- og rasfare.

Tiltaksposten – Statsbudsjettets kap./post 1420.31

Det overordnede målet for forvaltning av verneområder er å ivareta verneformålet og verneverdiene i det enkelte verneområde. Postbeskrivelsen for post 1420.31 Tiltak i verneområde, gir viktige formelle rammer for hvordan tiltaksmidlene skal disponeres. Størrelsen på tiltaksposten avsettes i hvert års statsbudsjett og har i de siste årene økt. I statsbudsjettet for 2019 (Prop.1S (2018-2019) står følgende:

"Midlane går til tiltak som er naudsynte for å ta vare på verneverdiene, inkludert utgreiingar som er naudsynte før tiltak, informasjonstiltak og skjøtels- og tilretteleggingstiltak. Tilretteleggingstiltaka omfattar opparbeiding av stigar, klopping og merking for å betre tilgjenge i verneområda og samstundes styre ferdsla i og rundt sårbar natur i verneområda. Midlane nyttast òg til informasjonstiltak i alle typar av verneområde i samband med ny merkevarer for Noregs nasjonalparker og til utarbeiding av besøksstrategiar for nasjonalparker og andre verneområde med store besøkstal eller særskilde utfordringar. Alle tiltak skal vere i tråd med godkjent forvaltings-/skjøtelsplan for verneområda og andre relevante styringsdokument."

Posten for tiltaksmidler er en statlig investeringspost for forvaltningsmyndighetenes prioriterte tiltak i verneområder. Midlene skal derfor kun benyttes til tiltak i forvaltningsmyndighetens egen regi, ev. til kjøp av tjenester for gjennomføring av tiltakene. Midlene kan ikke benyttes som tilskudd til andre aktører. Drift og vedlikehold av infrastruktur (veier, toaletter, parkeringsplasser o.l.) utenfor verneområdene finansieres ikke over tiltaksmidlene.

For å kunne ivareta verneverdiene innenfor verneområder, vil det av og til være nødvendig å gjennomføre tiltak også utenfor verneområdene. Dette betinger samarbeid og avtale med grunneiere. Et eksempel på et slikt tiltak er når uttak av fremmede arter innenfor og utenfor vernegrensene må sees i sammenheng for at tiltaket skal få optimal effekt.

For å oppnå en god forvaltning av verneområder, kan det være nødvendig med generelle naturkartlegginger, sårbarhetsvurderinger, brukerundersøkelser, utarbeidelse av forvaltnings- og skjøtelsplaner, overvåking og

utarbeidelse av nettsider o.a. Slike tiltak finansieres ikke over kap./post 1420.31, men over andre budsjettposter.

Forutsetning for tildeling av midler

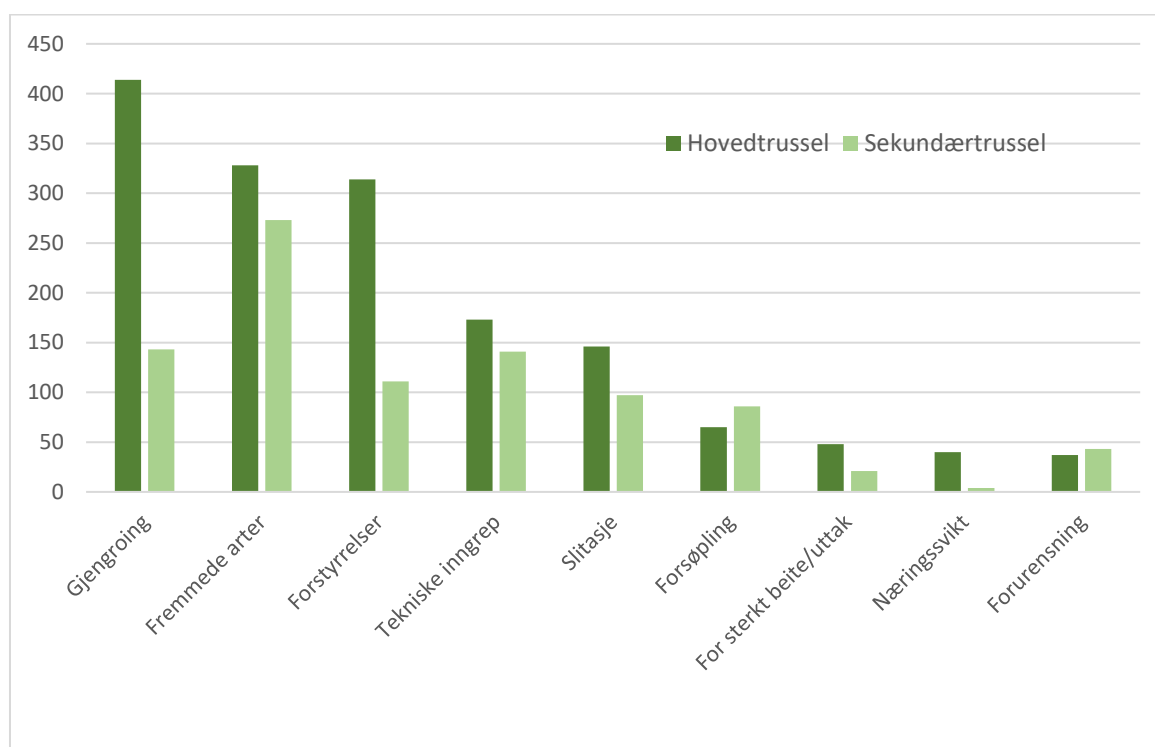
Tiltak skal være forankret i en skjøtts- eller forvaltningsplan, en besøksstrategi for området eller andre relevante styringsdokumenter.

I forkant av innmeldingen må formaliteter rundt tiltaket være avklart, som planavklaringer og innhenting av nødvendige tillatelser for gjennomføring av tiltaket. I tillegg må eierforhold og tilsyns-/drift- og vedlikeholdsavtaler være avklart.

I Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene er det presisert at "For større installasjoner som fugletårn mv. er det krav om en betydelig samfinansiering fra andre for å kunne prioritere tiltaket. Videre må eierforholdet og vedlikeholdsansvaret avklares på forhånd."

Prioriteringer ved bruk av midler til tiltak i verneområder

Klima – og miljødepartementet har bedt om en styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene. Bedring av tilstanden i verneområder, slik at antall truede verneområder reduseres, vil derfor ha fokus. De største negative påvirkningsfaktorene er gjengroing, fremmede arter, forstyrrelse av dyrelivet, tekniske inngrep og slitasje på vegetasjon, figur 1.

Figur 1. Trusselfaktorer i verneområder pr 31.12.2017

Ved fordeling av midler til skjøtsel og besøksforvaltning, skal tiltakene som gir størst positiv effekt på tilstanden og som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer prioriteres.

Etablerte skjøtselstiltak i naturtyper som krever kontinuerlig skjøtsel for å opprettholde god tilstand (løpende

skjøtsel), skal prioriteres høyere enn nye, større prosjekter. Det finnes likevel tilfeller der strakstiltak bør prioriteres. Dette gjelder f.eks. der det oppdages nye forekomster av fremmede arter med stort spredningspotensiale og der trua arter eller naturtyper står i fare for å gå tapt. Et annet eksempel kan være sikkerhetstiltak knyttet til besøksforvaltningen.

I verneområder der verneformålet trues av manglende skjøtselstiltak, og der det er behov for oppstart av tiltak umiddelbart, vil slike tiltak prioriteres foran besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet. Tiltak for å styrke besøksforvaltningen kan eventuelt gå parallelt med nødvendige skjøtselstiltak.

Et delmål med budsjettposten er å tilrettelegge for de besøkende med informasjon i tråd med merkevaren Norges nasjonalparker. I enkelte verneområder er det ikke ønskelig med økt ferdsel av hensyn til verneverdiene. I slike områder er likevel god, oppdatert informasjon i tråd med merkevaren viktig.

Målet med forvaltningen av verneområdene er å redusere truslene mot verneverdiene og å ønske folk velkommen inn for gode naturopplevelser.

Strategien vår for å nå dette målet, vil være å prioritere tiltak som innretter seg mot en bedret tilstand i verneområdene. Dette vil være tiltak som innrettes mot trusselfaktorene for de aktuelle områdene, og slike tiltak kan være både skjøtselstiltak og tilretteleggingstiltak. For å sikre en god opplevelse for besøkende, vil vi følge opp tiltak som er fremmet i besøksstrategier, og inkludert er bruk av merkevaren Norges nasjonalparker.

Prioriteringer ved bruk av tiltaksmidler:

1. Tiltak som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer knyttet til trusselbildet. Ramsar-områder og truede naturtyper prioriteres høyest blant disse tiltakene
2. Løpende skjøtselstiltak
3. Vedlikehold av eksisterende tilrettelegging
4. Bruk av merkevaren Norges nasjonalparker i verneområder med høyt besøkstrykk
5. Bruk av merkevaren i øvrige verneområder
6. Besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet (slik som fugletårn mm.)

Finansiering av større tilretteleggingstiltak

Midler til opprettelse av installasjoner som informasjonspunkt, toalettbygg og parkeringsplasser i tilknytning til verneområder, må være forankret i en godkjent besøksstrategi for å kunne bli prioritert. Tiltaksmidler kan brukes til (primært å delfinansiere) gjennomføring av denne typen tilrettelegging, og søknader til slike anlegg skal være godt begrunnet med bl.a. informasjon om besøkstall og eksisterende bruk av området.

Tilrettelegging etter universell utforming i verneområder

Universell utforming av stier innebærer krav til dekke, terrengutforming og bredde som vanskeliggjør denne typen tiltak i verneområder. I verneforskriftene er det et generelt forbud mot tyngre tekniske inngrep, og de har som den klare hovedregel ikke dispensasjonsbestemmelser som hjemler universell tilrettelegging i verneområdet. Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i nml. § 48 første ledd, første alternativ, vil sjelden kunne anvendes da universell utforming medfører terrenginngrep som strider mot verneformålet og påvirker verneverdiene. Hvorvidt et omsøkt tiltak er i konflikt med forskriften må vurderes i det enkelte tilfellet.

Utenfor verneområdet, i tilknytning til innfallsporter eller startpunkt, kan det i enkelte tilfeller være aktuelt å etablere tilretteleggingstiltak med universell utforming. Også utenfor verneområder bør forvaltningsmyndighet være bevisst på inngrep som påføres terrenget og gjøre en vurdering av om behovet står i forhold til kostnader og inngrep.

På denne bakgrunnen vil det være høy terskel for tildeling av midler utover det som kan defineres som "enkel tilrettelegging" i verneområder.

Kulturminner i verneområder

Kulturminner er en del av verneformålet i de aller fleste nasjonalparker og i enkelte andre verneområder. Ansvar for oppfølging og ivaretagelse av kulturminner ligger hos kulturminnemyndighetene. Det er egne poster på statsbudsjettet for forvaltning av kulturminner, og tiltaksmidler prioriteres vanligvis ikke til dette formålet. Skjøtsel av enkelte kulturminner, slik som steingjerder, gravrøyser og fangstsystemer, kan likevel vurderes prioritert for samfinansiering med kulturminnemyndigheten. Eksempler på tiltak som *ikke* finansieres av tiltaksmidler eller driftsmidler er vedlikehold av bygninger i verneområder. Ansvar for finansiering av vedlikehold og drift av bygninger ligger hos eier.

Planleggingsmøte Skarva og Roltdalen og Sylan 20.03.23

Deltakere: Marit, Lars, Berit, Unni, Ivar, Kristin

Vedlikehold verneskilt:

Få alle verneskilt inn i naturoppdrag. Ser ut til at mye ennå ikke er hentet ifra verneområdeloggen.

Sylan:

Steinrenner ved sherpatrappene. Skal det kjøres inn stein nå på vinterføre? Finnes det stein i terrenget. Ta et møte med Rune Holen for å finne ut hvordan vi kommer videre med dette prosjektet.

Sette opp et skilt med: sårbar natur – bruk trappene.

Tellere:

Sondalen

Skarpdalen -denne står ute – skal flyttes til brua?

Nedalshytta (Ekorrødøra) flyttes til den andre stien i forhold til i fjor. Oppdrag for Kristin. Flyttes til Stor-Erikvollen stien.

Ny teller til Vekta. Plasseres innenfor grusstien på egnet sted.

Stier:

Storskarven: All materialer på Storskarven-stien er kjørt ut. Klopp legges så raskt det er mulig.

Sårbarhetskartlegging forespørsel sendt til NINA. Ferdselsobservasjoner til Storskarven – student -oppgave? Hvilken periode er aktuell – når er det rein i området? Kombinere med kloppskruingen tidlig på sommeren.

Steinarbeid i toppområdet – aktuelt i siste halvdel av august?.

Tilbakemelding fra administrasjonen i Stjørdal kommune: må søke om tillatelse til en sti fra Sildra. Kan bli vilkår om at stien fra Sunndalen må legges ned. Har foreløpig ikke sendt søknad. Det uttrykkes bekymring om at det vil bli fullt på parkeringene, og at det er behov for begge stiene. Hvem er det som har opparbeidet p-plass i Sunndalen? Er det Fylkesmannen eller turistforeninga som har opparbeidet denne? Ivar mener det er Fylkesmannen.

Bjørneggen – Schulz: Klopp er kjørt ut til omlagt trase. Klopplegging og flytting av vinterstaking. Samarbeidsprosjekt med turistforeninga. SNO bidrar til arbeidet her sammen med turistforeninga. Gjennomføres i august. Teamsmøte mellom Ivar, Lars og Per Gunnar-

Vekta- Høystakken:

Samarbeidsavtale med Stråsjøen Hytteforening om grussti. AU-møte 23.sept avgjør signering.

Avtale med Statkraft kommer i orden nå for stien videre innover. Rydde trase nå i vinter for å unngå hekke-yngletiden. Rydde det grøfste. Etterrydde eventuelle stubber senere.

Avtale med Skulstad og Bangjord for klopplegging er straks i havn. Tidspunkt for klopplegging fra grusstien – så tidlig som mulig. Innerste del senere.

Skilting i regi av turistforeningen etter merkehåndboka. Transport av klopplmaterialer (Unni).

Setervollene

Møte med setereierne der også Anders Lyngstad er med – nye skjøtselsplaner. Bevaringsmål – hvordan etablerer vi bevaringsmål her? Erlend Skutberg er aktuell å spørre om dette med egnete bevaringsmål.

Befaring med Styret

23.-24.august

Høystakken – Tur- retur 1.dag

Forra – tilrettelegging av kjørespor på myr og bevaringsmål på sti Hårskallen. Hilde Ely- Aastrup.

Vardene på Blåkkåkleppen

Kartlegging: Sametinget/fylkeskommunen/bruksberettigete/grunneier/andre. Berit og Kristin kan være med å rive varder/restaurere varder.

Hogst på Stormoen

Befaring rett etter påske om dette er praktisk mulig.

Bevaringsmål på stier

Registrering av gjengroing av nedlagte traseer. Prestøyen, Storskarven.

Andre oppgaver:

Rødlistearter legges inn

Oppfølging av byggesaker/bygninger/anlegg

Bruer - ansvar

Byggesaken kan legges ved som vedlegg på oppdraget.

Legge inn oppdrag for hver byggesak

Andre saker

Båtnaust med solcelle - Roltdalen

Forsøpling (legges som observasjon)

Motorferdsel – ikke vært kontroll til nå i vinter i verneområdene våre.

Stitrase for sykling – Liavegen fram til brua?

Befaring – ATV-kjøringen langs sperregjerde mot Sverige. Strøing av sot – påvirkning på våtsnøleier og evt. annen sårbar natur?

Arkivsaksnr: 2023/47-0

Saksbehandler: Lars Slettom

Dato: 28.11.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan	33/2023	05.12.2023

Saksframlegg - drift av Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan - budsjett og møteplan 2024

Vedlegg:

- 1 Budsjetter SkRoSy 2024

Forvalters innstilling

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan godkjenner forslag til møteplan og budsjett med endringer kommet til i møte.

Saksopplysninger

Drift av styret i 2023

Det må søkes om midler til drift av nasjonalparkstyret fra Miljødirektoratet. Budsjettet skal dekke reise- og møtegodtgjørelse for medlemmer i styret, samt reiseutgifter for medlemmer av rådgivende utvalg. I tillegg kommer utgifter til bespisning og møtelokaler ved alle møter i regi av nasjonalparkstyret.

Det kan også søkes midler til dekking av utgifter i forbindelse med utarbeiding av forvaltningsplan, skjøtselsplaner og besøksstrategi. Dette gjelder nødvendige kartlegginger og møter (medvirkningsprosesser). Fra 2024 vil nasjonalparkstyret bli tildelt drifts- og vedlikeholdsmidler fra Miljødirektoratet, som skal brukes til vedlikehold av etablerte innfallsporter m.m..

For 2023 ble nasjonalparkstyret tildelt 470 000 kr til drift av styret. Av disse midlene er det foreløpig utbetalt 314 495 kr (27.11.2023). Resterende beløp skal dekke utgifter til siste møte og utestående møtegodtgjørelse mv. for styremedlemmene. Ut fra økonomirapportene har stort sett alle styremedlemmer sendt inn alle honorar og reiseregninger for 2023. Satsene for honorar og reiseregninger for styremedlemmer oppdateres i budsjettet når disse foreligger for 2024.

Eventuelle restmidler fra drift av nasjonalparkstyret kan brukes til fotoapparat (kommunikasjonsarbeid), benk(er) til innfallsport ved Sildra og innkjøp av ulike skilt og nødvendig utstyr til innfallsporter som skal gjennomføres i 2024.

Videre ble det tildelt kr 30 000 til forvaltningsplanarbeid. Her er det brukt kr 33 409 i forbindelse med møter, leie av møtelokaler og bevertning.

Det er i 2023 gjennomført 4 ordinære styremøter i nasjonalparkstyret (inkludert siste møte i Tydal). Et møte ble gjennomført i forbindelse med 2-dagers befaring fra Vekta og til Øvre Forra naturreservat i Levanger. Det er videre avholdt ett dialogmøte med rådgivende utvalg og administrativt kontaktutvalg. I tillegg har det vært 4 møter i arbeidsutvalget. For å sikre nasjonalparkforvaltere reisebudsjett knyttet til møter og befaringer i regi av nasjonalparkstyret, innarbeides dette i driftsbudsjettet for 2024.

Tabellen under viser oversikt over gjennomførte møter i 2024.

Tabell:1 Møter gjennomført 2023

Møteplan 2022	Nasjonalparkstyre	Arbeidsutvalg	Dialogmøte rådgivende utvalg	Administrativt kontaktutvalg
Januar		06.01 (Teams)		06.01(Teams)
Februar	Styremøte 15.02 (Stjørdal)	09.01 (Teams)		
Mars	Dialogmøte 23.03 (Selbu)	23.03.(Teams)	Dialogmøte 23.03	23.03
April				
Mai	Styremøte 08.06 (Meråker)			
Juni				
Juli				
August	2-dagers befaring med styremøte 23.- 24. 08 (Selbu/Levanger)			
September		26.10.(Teams)		
Oktober				
November				
Desember	Styremøte 05.12 (Tydal)			

Drift av styret i 2024

Møteplan danner grunnlaget for budsjettet. I tråd med vedtektene for nasjonalparkstyret og tidligere års praksis legges det opp til 5 møter i året for nasjonalparkstyret, hvorav minst ett 2-dagers møte med befaring og ett dialogmøte med rådgivende utvalg og administrativt kontaktutvalg. I 2024 vil det bli gjennomført en 2-dagers samling med kompetansedager for nye styrerepresentanter fra kommuner og fylkeskommuner. Dato for kompetansedagene er ikke endelig fastlagt, men vi har spilt inn 5.- 6. mars som aktuelle datoer. Kompetansedag for nye representanter for Sametinget/Samediggi ble gjennomført i 2022.

Det legges videre opp til 4 digitale møter i arbeidsutvalget, 2 møter i administrativt kontaktutvalg og 2 planleggingsmøter med SNO/oppsynet i forbindelse med bestilling i Naturoppdrag.

Prøveordningen med 2 grunneierrepresentanter i Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan avsluttes 01.01.2024. Miljødirektoratet vil avklare nærmere med Sametinget/Samediggi, når det gjelder samiske representanter i nasjonalparkstyret. Totalt settes det opp et budsjett på **594 000 kr til drift av styret i 2024**, se vedlegg.

I tabell 2 er det satt opp et forslag til møteplan for 2024. Tradisjonen tro er det satt opp et to-dagers møte med befaring i august.

Tabell:2 Forslag til Møteplan 2024

Møteplan 2024	Nasjonalparkstyre	Arbeidsutvalg	Dialogmøte - rådgivende utvalg	Administrativt kontaktutvalg
Januar		08.01 (Teams)		05.01 (Teams)
Februar	14.02 (Stjørdal) Konstituerende møte	(21.03) Ellers møter etter behov.		
Mars	Kompetansedager 05.-06.03 Dialogmøte (Selbu) 21.03		Dialogmøte Selbu 21.03	Dialogmøte Selbu 21.03
April				
Mai				
Juni	Styremøte (Meråker). 13.06			
Juli				
August	To-dagers møte og befaring. 21.-22.08			
September				
Oktober				
November				
Desember	Styremøte (Tydal) 03.12			
Sum møter	5		1	2

Drifts- og vedlikeholdsmidler til innfallsporter m.m.

I 2024 vil nasjonalparkstyret få tildelt drifts- og vedlikeholdsmidler til etablerte innfallsporter og anlegg. Midlene blir fordelt av Miljødirektoratet etter en fordelingsnøkkel. Det er utarbeidet utkast til drifts- og vedlikeholdsavtaler for innfallsport ved Nedalshytta, Bjørneggen og Sildra. Dette vil bli årlige driftsutgifter som vil kunne sørge for at innfallsporter og anlegg vedlikeholdes i god stand framover.

Forvaltningsplan og kommunikasjonsplan

Forvaltningsplanen har vært på høring og skal godkjennes av nasjonalparkstyret før den sendes til Miljødirektoratet til endelig godkjenning. Det legges til grunn at denne blir godkjent, og at vi ikke trenger midler til forvaltningsplanarbeid i 2024.

Derimot er det et kontinuerlig behov for kommunikasjon og informasjon til ulike brukergrupper, eierinteresser, besøkende m.m. Det er nødvendig med en kommunikasjonsplan for å gjøre dette arbeidet på en effektiv, treffsikker og god måte. God og målrettet formidling av føringer og retningslinjer i forvaltningsplanen, vil gi god samhandling og relasjon med brukergruppene av nasjonalparken. Innsats i forebyggende informasjonsarbeid, kan motvirke misforståelser, ulovligheter og unødvendige overtredelser. Vi søker om tiltaksmidler til informasjonsarbeid, men tar forbehold om at dette er riktig budsjettpost for formålet.

Konklusjon

Med bakgrunn i saksopplysningene over foreslår nasjonalparkforvalter at det søkes om til drift av Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan i 2024. Nasjonalparkstyret delegerer til arbeidsutvalget å sende inn søknad til Miljødirektoratet. Budsjettet blir justert når nye honorarsatser foreligger. Det foreslås at restmidler kan brukes til fotoapparat(kommunikasjonsarbeid), benker, nødvendig utstyr og skilt til turstier og innfallsporter som etableres i 2024.

Budsjett for Nasjonalparkstyre for Skarvan og Roltdalen og Sylan 2024

Det planlegges 4 dagsmøter og 1 todagers møte i nasjonalparkstyret (inkl dialogmøte)

		Dagsmøte				
	Antall deltagere	Antall møter	forberedelse	Timer	Sats	
Leder	1	4	2	6	685	20 584
Medl. normal t	8	4	2	6	518	132 608
Medl. selvstend	2	4			913	7 304
Medl. Tapt arbe	1	4			2274	9 096

		Todagersmøte				
	Ant.	Antall dager	Forberedelse	Timer	Sats	
Leder	1	2	1	6	685	9 256
Medl. normal t	8	2	1	6	518	58 016
Medl. selvstend	2	2			913	3 652
Medl. Tapt arbe	1	2			2274	4 548

2 dagers møte i august/september

		Arbeidsutvalg AU-møter				
	Antall deltagere	Antall møter	Forberedelse	Timer	Sats	
Leder	1	4	1	1	685	4 812
medlemmer	2	4	1	1	518	7 384
Medl. selvstend	1	4			913	3 652

260 912 *1,141 =

					297 701
Kost og losji Dagsmøter NP	Kr pr møte:	10 000			40 000
Kompetansedager	Kr pr møte:	100 000	1		100 000
Dialogmøte	Kr pr møte:	20 000	1		20 000
Kost og losji Dagsmøter AU	Kr pr møte:	-			0
Kost og Losji Todagersmøte	Kr pr møte:	20 000			20 000
Reise NP-styremøter	Kr pr reise:	1 000			54 000
Reise AU-møter	Kr pr reise:	-			0
Reise -dialogmøte	Kr pr reise:	1 000			12 000
Reise forvaltere	Kr pr år	20 000			20 000
Driftsavtaler - innfallsporter	Kr pr år	10 000	3		30 000
				Sum styre:	593 701
				Forvaltningsplan	54 000
				Komm. plan	0
					12 000
					20 000
				S U M 2024:	593 701
				SUM NP / Rådg	593 701

Arkivsaksnr: 2023/9359-0

Saksbehandler: Lars Slettom

Dato: 28.11.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan	34/2023	05.12.2023

Saksframlegg - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - søknad om montering av solventilator på kvernfjellstue - Kantstoggo - Sone A - Høgfjellet - Per Ivar Velve

Vedlegg:

- 1 Forhåndsvarsel - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - søknadspliktig byggetiltak - Kantstoggo - Høgfjellet
- 2 Svar på forhåndsvarsel Kantstoggo - Høgfjellet
- 3 Høring - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - søknad om montering av solventilator på kvernfjellstue - Kantstoggo - sone A - Høgfjellet - Per Ivar Velve
- 4 Høringsinnspill - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - byggetiltak - Kantstoggo - Høgfjellet - Reindriftsavdelingen
- 5 Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - kulturminnefaglig vurdering av søknad om montering av solventilator på kvernfjellstue - Kantstoggo - sone A - Høgfjellet - Per Ivar Velve - Trøndelag fylkeskommune

Forvalters innstilling

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gjør følgende vedtak:

1. Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan utsetter behandlingen av søknaden til Per Ivar Velve om montering av solventilator på Kantstoggo i sone A på Høgfjellet.
2. Søker må engasjere en ekstern fagperson med lang erfaring med historiske bygninger, deres bygningsfysikk og skadebilde, til å gjøre en faglig tiltaksvurdering av fuktproblematikken i bygningen.
3. Ny søknad med tiltaksvurdering sendes inn til nasjonalparkstyret med frist **1. august 2024**. Styret vil da få et bedre beslutningsgrunnlag for å vekte og vurdere virkningene av tiltaket, og hvilket tiltak som best ivaretar både Kantstoggo og kulturmiljøet på Høgfjellet. Det tas sikte på å behandle saken i styremøte i august/september.

Dette vedtaket er fattet i medhold § 48 i naturmangfoldloven.

Saksopplysninger

Nasjonalparkforvaltningen ble sommeren 2023 kjent med at det var montert solventilator på kvernfellstue (Kantstoggo) i sone A på Høgfjellet. Bygningen ble satt opp i 1937 og står delvis på murene til gammel «felstuggu». Montering av solventilator er et søknadspliktig tiltak, og eier ble kontaktet 28.08.2023 jf. 2023/9359. Det ble bedt om informasjon og søknad om byggetiltak til Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roldalen og Sylan. Samtidig ble det orientert om søknadsplikt og informasjon på nettsiden til nasjonalparkstyret.

Nasjonalparkforvaltningen mottok 12.10.2023 svar fra Per Ivar Velve som er sønnen til Brit Åse Velve som eier Kantstoggo. Per Ivar Velve står for vedlikeholdet av morens bygninger.

Velve vurderte ikke at montering av solventilator endret bygningens karakter, og utførte tiltaket som vedlikehold. Verneforskriften er ikke til hinder for å gjøre «...vedlikehold som ikke endrer bygningens karakter.» Velve beklager at tiltaket er utført uten søknad, og ber om at hans tilbakemelding behandles som en søknad.

Bakgrunnen for montering av solventilator er at klimaet har forandret seg. Tidligere blåste snøen vekk fra tørrmurene slik at det var god trekk under huset. Nå legger tung og våt snø seg (skarelag) slik at vinden ikke lenger klarer å fjerne snø rundt hytta. Det fører igjen til at det til tider blir svært fuktig inne i kvernfellstua. På grunn av mye snøfyke i området, vurderte Velve at ventiler på vegg ikke ville fungere, fordi det da ville fuke inn mye snø. Valget falt dermed på solventilator, som i anbefalt størrelse og i kombinasjon med at trekken i ovnen står åpen, ser ut til å fungere godt.

Størrelsen og montering av solventilatoren (70 cm x 200 cm) er valgt/utført etter dialog med leverandør. Ventilatoren er montert stående på gavlveggen mot sørøst for å få best funksjon for vifte. Når luften blåses inn nede ved gulvet, blir det størst mulig sirkulasjon innvendig. Fuktproblemet vurderes å være størst på den mørkeste årstiden med korte dager når kapasiteten til solventilatoren er redusert. Fuktskadene er dokumentert med bilder.

Høring

Høringsbrev ble sendt til Reindriftsforvaltningen, Statsforvalteren i Trøndelag, Trøndelag fylkeskommune og Saanti sijte / Essand reinbeitedistrikt.

Etter høringsfristen 8. november 2023 hadde det kommet inn følgende høringsinnspill:

Trøndelag fylkeskommune:

«Det er enighet om at dette historiske bygget som kulturminne skal fungere teknisk og at byggskader unngås. Med hensyn til usikkerheten rundt virkning av tiltaket, uavklart risiko for byggskader, og tiltakets negative påvirkning av det kulturhistoriske landskapsbildet Kantstoggo er del av, **fraråder vi at det gis tillatelse/dispensasjon til å etablere en solventilator i dette tilfellet.**

Vårt faglige råd er å vurdere økt ventilasjonsgrad i det historiske bygget gjennom tradisjonelle tilluftsventiler. Dette som en tilpasning til klimaendringer som ifølge søknaden reduserer nødvendig lufting under gulvet. Dette bør gjøres av en fagperson som har lang erfaring med historiske bygninger og deres særskilte bygningsfysikk. Vi kan også gi konkret faglig råd til eier/forvalter av dette kulturminnet med hensyn til skadebildet og feil i bygningsfysikken.

Vi gjør oppmerksom på at **det berørte kulturminnet ligger i et regionalt prioritert kulturmiljø**. Virkningen vurderes som vesentlig negativ for **opplevelsesverdien**. Et vedtak i strid med regionale verneinteresser kan føre til at vi vurderer påklaging av vedtaket. Klagen blir i så fall behandlet i fylkesutvalget.»

Reindriftsavdelingen, Statsforvalteren i Trøndelag:

«Viser til søknad om montering av solventilator på kvernfjellstue - Kantstoggo - sone A – Høgfjellet, Skarvan og Roltdalen nasjonalpark, deres ref 2023/9359-0, var ref 2023/11457. Vi har ingen merknader til tiltaket fra reindriftsavdelinga.»

Vurdering

Tiltaket er allerede gjennomført, men saken vurderes som om det var en normal søknadsprosess.

Verneforskriften bruker i § 3 punkt 1.2, a beskrivelsen « vedlikehold som ikke endrer bygningens **karakter**». Med karakter menes preg, kjennemerke, egenart eller særtegn. Tolkningen av begrepet karakter er ikke fullt så innlysende som begrepet **fasade**, som benyttes i forvaltningsplanen.

Forvaltningsplanen for nasjonalparken beskriver vedlikehold på følgende måte jf. kap. 3.5 :

*« Med vedlikehold menes med jevne mellomrom behov for å foreta utskiftinger på grunn av slitasje, vær og vind og andre påførte skader. Vedlikehold skal ikke føre til endringer i byggets størrelse eller **fasade**. At vedlikeholdet skal være i tradisjonell byggeskikk, vil si at materialvalg, vinduer, piper fargesetting etc. følger det som er tradisjonen for området.»*

Det er mer åpenbart at en solventilator på 70 cm x 200 cm påvirker fasaden til kvernfjellstua.

Retningslinjene for byggevirksomhet generelt sier:

- Det skal legges opp til en streng dispensasjonspraksis i nasjonalparken.
- Ombygginger og mindre utvidelser skal **tilpasses eksisterende bygningsmiljø**, og nye bygninger skal om mulig lokaliseres i tilknytning til eksisterende bygningsmiljø.

Kantstoggo ligger i sone A, hvor kulturminner knyttet til kvernsteinsdrift har egne bestemmelser. Verneforskriften åpner ikke for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til ombygging og mindre tilbygg til bygninger i sone A jf. [§ 1.3, siste avsnitt](#). Saken må derfor behandles etter [§ 48](#) i naturmangfoldloven, dispensasjon fra vernevedtak.

Formålet til nasjonalparken er å «*verne om kulturminner og sammenhengen mellom disse, særlig de kulturminnene som er knyttet til kvernsteinsdrifta*».

I naturmangfoldloven § 48 går det fram som et vilkår at «*forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak, dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig...*». Det er dette som må vurderes i saken.

Det følger et særlig krav til aktsomhet, når man eier en kvernfjellstue som ligger ved de store kvernsteinsbruddene på Høgjellet i sone A. Denne aktsomheten er ikke ivaretatt når en solventilator henges opp uten søknad og uten å ta kontakt med forvaltningsmyndigheten. Nasjonalparkstyret har nylig behandlet en tilsvarende sak, men denne var til sammenligning ikke en del av kulturmiljøet i sone A.

På nettsiden til nasjonalparkstyret står det følgende om byggesøknader:

- Alle utvendige endringer og tilbygg på eksisterende bygg er søknadspliktig
- Vedlikehold som ikke innebærer endring av fasade eller materialbruk kan gjøres uten tillatelse fra vernemyndigheten.

Siden nasjonalparkforvaltningen nå har registrert flere saker med solceller/solventilator, er disse nå nevnt spesifikt under søknadspliktige tiltak i den ikke uttømmende oppramsingen.

Samtidig framgår det også i forvaltningsplanen at man må regne med behov for justeringer og tilpasninger av bygningsmassen over tid. Bruken endrer seg med tida og samfunnsutviklingen for øvrig. Bygninger tilpasses nye bruksformål eller behov for nye bygninger oppstår. I dette tilfellet er det ifølge søker endret klima og snøforhold som gir økt fuktighet og råteproblematikk i kvernfjellsstua Kantstoggo.

Det er positivt at eiere av historiske bygg forsøker å vedlikeholde og ivareta bygningene som de eier. Søker har selv et byggefirma, Velve Polarbygg, og driver i bygg- og anleggsbransjen. Solventilatorens størrelse og plassering er utført etter råd fra leverandør, og tiltaket oppgis å ha positiv effekt på fuktproblematikken i kvernfjellstua. Men siden tiltaket ikke ble omsøkt, fikk forvaltningsmyndigheten ingen mulighet til å vurdere hvilket tiltak som samlet sett er best for den historiske bygningen og kulturmiljøet ved kvernsteinsbruddene.

Trøndelag fylkeskommune påpeker at dette er et regionalt viktig kulturmiljø, og at virkningen av solventilatoren vurderes som vesentlig negativ for opplevelsesverdien. Fasadeendringen på en liten gavlfasade med et så stort speilende element, er svært uheldig og et tydelig fremmedelement i den historiske fasaden. Det anbefales å vurdere økt ventilasjonsgrad i Kantstoggo gjennom tradisjonelle tilluftsventiler.

Solventilator som bygningsfysikktiltak i historiske bygg, gir etter kulturminnemyndighetens vurdering, risiko for kuldebroer nederst i dampdiffusjonsåpne historiske bygg. Dette kan øke kondens og dermed fare for fuktskade og råtesopp. I moderne dampdiffusjonstette konstruksjoner, kan solventilatorer trolig ha en positiv virkning i moderne bygg uten innlagt strøm. Det frarådes å bruke solventilator uten at det er en type driftskontroll med fuktmålinger i freda og bevaringsverdige kulturminner. Kulturminnemyndigheten vurderer tiltaket som vesentlig negativt for opplevelsesverdien i det regionalt viktige kulturmiljøet.

Tiltaksvurderinger må gjøres av fagperson med lang erfaring med historiske bygg og deres særskilte bygningsfysikk. Da kan også skadebildet undersøkes av spesialist for sopp og råte, med mykologiske prøver som analyseres. Nasjonalparkforvaltningen vektlegger råd fra kulturminnemyndighetene tungt i slike saker, og spesielt tungt i tiltak som berører kulturmiljøet i sone A, hvor verneforskriften ikke åpner for slike ombygginger, og saken må behandles etter § 48 i naturmangfoldloven.

I denne saken vurderes det at tiltaket, med montering av solventilator, kan påvirke verneformålet og verneverdiene nevneverdig. Vilkåret i naturmangfoldlovens § 48 er derfor ikke oppfylt.

For at nasjonalparkstyret skal kunne ta stilling til hvilket tiltak som samlet sett ivaretar bygningen og kulturmiljøet på Høgfjellet best mulig, vurderes det nødvendig å be søker om å innhente tiltaksvurdering fra ekstern fagperson, før saken kan behandles.

Vurderinger etter naturmangfoldloven § 8 -12

De miljørettslige prinsippene er også relevante prinsipper i vurderinger av kulturminner i et viktige kulturmiljø.

§ 8 – kunnskapsgrunnlaget

Kulturminnemyndigheten påpeker at det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap, vurderinger av tiltak og virkningen av ulike tiltak for både bygningen og kulturmiljøet i denne saken. Eksisterende kunnskap fra Kulturminnesøk omtaler bygningen som Øster Rystuggu (hustuft 224788-20). Beskrivelsen tilsier at «felstuggu er avskåret i SØ av hytte fra 1937 som er bygget delvis på felstuggu.»

§ 9 – føre-var-prinsippet

I denne saken foreligger det usikkerhet rundt virkningen av solventilatoren, og uavklart risiko for byggskader på den historiske bygningen. Kulturminnemyndigheten vurderer at fasadeendringen på kvernfellstua gir en negativ påvirkning av det kulturhistoriske landskapsbildet som Kantstoggo er en del av. Nasjonalparkforvaltningen vurderer det ikke som urimelig, å kreve at tiltakshaver innhenter tiltaksvurderinger av ekstern fagperson, med erfaring og kompetanse med historiske bygg. På den måten får nasjonalparkstyret et bedre kunnskapsgrunnlag til å gjøre vedtak som ivaretar verneformålet.

§ 10 – økosystemtilnærming og samlet belastning

Summen av alle tiltak som påvirker kulturmiljøet i sone A knyttet til kvernsteinsdriften påvirker verneverdien av området. Forvaltningsplanen gir retningslinjer om en streng dispensasjonspraksis, og at det skal tas hensyn for å oppnå en best mulig løsning for kulturlandskap og lokal byggeskikk. Samtidig må forvaltningen være åpen for nye

teknologiske løsninger for bygg/anlegg og nye behov som følge av klimatiske endringer.

§ 11 Kostnaden ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Tiltakshaver må ta kostanden av å innhente bedre kunnskapsgrunnlag for valg av tiltak for å motvirke fuktproblemer på Kantstoggo. Det er søkers plikt å sette seg inn i gjeldende vernebestemmelser, spesielt når man har en bygning i sone A i nasjonalparken. Det gis en rimelig frist til å innhente nødvendig kunnskap slik at søknaden kan behandles av nasjonalparkstyret. I mellomtiden kan solventilatoren henge på gavlveggen på Kantstoggo. I forvaltningsplanen framgår det for øvrig at forvaltningsmyndigheten kan kreve ulovlig oppsatte bygg og anlegg fjernet for eiers regning.

§ 12 – miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Kulturminnemyndigheten fraråder solventilator uten driftskontroll med fuktmålinger, i diffusjonsåpne historiske bygg siden dette kan gi risiko for kuldebroer og kondens. Tradisjonelle tilluftsventiler, som gir tilstrekkelig naturlig ventilasjon, anbefales som alternativ. Søker har vurderte ventiler, men valgte solventilator på grunn av risiko for snøføyke gjennom ventilene. Størrelsen på solventilatoren (kapasitet) og plasseringen (stående) er gjort etter råd fra leverandøren. Det er dermed ulike vurderinger fra kulturminnemyndigheten og søker, når det gjelder valg av løsning mot fuktproblemene.

Det vurderes derfor som nødvendig med en ekstern tiltaksvurdering fra fagperson med lang erfaring med historiske bygninger og deres bygningsfysikk, inkludert vurdering av skadebildet. Det vil gi nasjonalparkstyret et bedre grunnlag til å vurdere og vekte virkninger av tiltaket, og hvilket tiltak som samlet sett ivaretar både «Kantstoggo» og kulturmiljøet ved kvernsteinsbruddene på Høgfjellet.

Godt vurderingsgrunnlag er spesielt viktig når verneforskriften ikke åpner for slike tiltak, og saken må behandles etter § 48 i naturmangfoldloven.

**Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan**

Postadresse
Postboks 2600
7734 Steinkjer
E-post: sftlpost@statsforvalteren.no

Besøksadresse
705 Senteret
Kløftvegen 1
Ås i Tydal

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte:
Epost: lasle@statsforvalteren.no

Brit Åse Velve
Selbuvegen 2082
7580 Selbu

Saksbehandler Lars Slettom

Vår ref. 2023/9359-0

Deres ref.

Dato 28.08.2023

Forhåndsvarsel - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - søknadspliktig byggetiltak - Kantstoggo - Høgfjellet - Brit Åse Velve

Nasjonalparkforvaltningen har registrert at det har blitt gjennomført et søknadspliktig tiltak på Kantstoggo (sone A - kvernstein). Vi ber om informasjon og søknad om byggetiltak til Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan.

Tidligere bilde fra register – 2004.

Bilde fra 2023.

I Skarvan og Roltdalen nasjonalpark er **alle utvendige endringer og tilbygg på eksisterende bygg søknadspliktig jf. [Nasjonalparkstyre | Bygninger](#)**. På nettsiden til nasjonalparkstyret framgår det hvilke opplysninger som er nødvendige i søknaden.

Panel/solventilator som er montert på Kantstoggo, innebærer en endring av fasade, og trenger derfor tillatelse fra Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan. Vi er kjent med at solventilatorer kan heve lufttemperatur, redusere luftfuktighet og forebygge fuktskader.

Vi ber om at tiltaket omsøkes, slik at nasjonalparkstyret kan behandle søknaden i tråd med verneforskriften. Neste møte i nasjonalparkstyret er 5. desember 2023. Byggesøknader sendes på høring til Fylkeskommunen og reindriftsforvaltningen. For at vi skal være sikre på å få behandlet søknaden deres på neste møte, trenger vi denne **innen 15. oktober 2023**.

Ta gjerne kontakt dersom du har spørsmål.

Med hilsen

Lars Slettom
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Til

Nasjonalparksyret for Skarvan
Og Roltdalen og Sylan
Postboks 2600
7734 Steinkjer
Saksbehandler Lars Slettom

Svar på forhåndsvarsel. Kantstoggo - Høgfjellet

Longyearbyen den. 11.10.2023

Viser til deres brev av 28.08.2023. Ref. 2023/9359-0 til min mor Brit Åse Velve vedrørende solventilator som er montert på vegg på Kantstoggo i Høgfjellet. Ber om at videre dialog som gjelder denne sak gjøres direkte med meg da det er jeg som står for vedlikehold av hennes bygninger.

Jeg vurderte montering av solventilator til å ikke endre bygningens karakter, ordlyden i forskrift og forvaltningsplanen for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark, og som tillater vedlikehold og tiltak som ikke endrer bygningens karakter. På bakgrunn av dette ble det ikke levert noen søknad til nasjonalparkstyret når solventilatoren ble montert sist vinter, dette var et nødvendig tiltak som ble gjort for å unngå råteskader på grunn av fuktighet som kondenser innvendig.

Hvis mine vurderinger av lovverket ikke stemmer så beklager jeg, og dere kan se på dette som en søknad på montering av solventilator.

Hvorfor montering av solventilator.

Klimaet har forandret seg de siste årene, også oppe i høgfjellet. Før var det mye tørrsnø som lett blåste bort, slik at det var god trekk under huset som står på tørrmur av stein fra kvernsteinsbruddene.

Nå opplever vi stadig oftere at det enten er tung våt snø som kommer, eller at snø går over til regn, og som gjør at det blir et hardt skarelag på snøen som gjør at vinden ikke klarer å fjerne snø rundt hytta. Dette har medført til at det nå ikke blåser luft gjennom tørrmuren, og som har ført til at det til tider ble svært fuktig inne i bygget.

Størrelsen på solventilatoren som måler 70 x 200 cm er valgt etter dialog med leverandør, opp mot innvendige fuktproblemer, og hvor følgende momenter er tatt med i vurderingene.

Oppgitt effekt er når panelet peker rett mot sør hos produsent i Danmark, i dette tilfellet blir panelet stående 45 grader mot sørøst på gavlvegg, eller 45 grader på sørvest på langvegg, og som halverer driftstiden. Det er størst fuktproblemer om vinteren i den mørkeste årstiden med korte dager, og som reduserer kapasiteten ytterlige opp mot oppgitt effekt.

En solventilator er konstruert med mange vertikale kanaler hvor luften varmes opp og så dras inn i bygget ved hjelp av en vifte som er drevet av et lite solpanel i selve ventilatoren. For at dette skal fungere best mulig så anbefales det at solventilator monteres stående, og ikke liggende. Det er også ønskelig at luften blåses inn nede ved gulv for størst mulig sirkulasjon av luft innvendig.

Dette i kombinasjon med at det er senger innvendig langs langvegg gjorde at det ikke var gunstig å plassere panelet mere diskre på langvegg mot sørvest.

Det er mye snøføyk i området, så ventiler på vegg vil ikke fungere fordi det da vil fyke inn mye snø. Derfor falt valget på montering av solventilator på anbefalt størrelse i kombinasjon med at trekken på ovnen står åpen, og som fungerer godt, og som gjorde at det allerede etter kort tid var tørrere luft inne i bygget.

Dokumentasjon av fuktskader.

Bilder av fuktskade som skyldes at luften inne i rommet oppnår 100% relativ luftfuktighet, når temperaturen synker kondenserer vannet på de kaldeste plassene og hvor luften er i minst bevegelse inne i rommet.

Fuktskade ute ved raft langs langvegg mot sør fra fuktig luft som kondenseres.

Fuktskader over hylle.

Også langs takåser så kondenseres fuktighet, og som fører til råteskader hvis det ikke gjøres tiltak.

Kondensering langs raft på langvegg mot nord.

Som bildene viser så er den mest utsatte plassen langs raft på vegg hvor det er kuldebro til utvendig overflater, og at det på disse plassene er minst luftbevegelse. Nå når det er montert solventilator hvor luften kommer inn nede ved gulvet ved hjelp av en vifte inne i panelet så fører den tørre oppvarmede luften til mere luftbevegelse inne i bygget, og fuktighet blir transportert ut av huset via pipe fra vedovn.

Som nevnt innledningsvis så var jeg av den oppfatning at tiltaket ikke var søknadspliktig. Hvis dere er av en annen oppfatning, så ber jeg om at dere nå behandler dette som en søknad om montering av solventilator på Kantstoggo.

Vennlig hilsen

Per Ivar Velve
Postboks 241
9171 Longyearbyen

[Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or introductory paragraph.]

[Large block of faint, illegible text in the middle of the page.]

[Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly a conclusion or footer.]

[Faint, illegible text in the bottom right corner, possibly a signature or date.]

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Saksbehandler Lars Slettom

Vår ref. 2023/9359-0 432.3

Deres ref. «REF»

Dato 19.10.2023

Høring - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - søknad om montering av solventilator på kvernfellstue - Kantstoggo - sone A - Høgfjellet - Per Ivar Velve

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan ber om høringsinnspill på søknad om montering av solventilator på kvernfellstue på Høgfjellet (sone A) i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark i Selbu kommune.

Bakgrunn

Nasjonalparkstyret ble kjent med at solventilator var montert på kvernfellstue (Kantstoggo / Rystuggu). Det ble sendt ut et forhåndsvarsel til eier Brit Åse Velve 28.08.2023 (jf. 2023/9359) angående søknadspliktig byggetiltak. Den 11.10.2023 mottok vi svar i form av en byggesøknad om dispensasjon til montering av solventilator.

Søknaden

Per Ivar Velve søker på vegne av sin mor Brit Åse Velve om montering av solventilator. Montering av solventilator ble av søker ikke vurdert til å endre bygningens karakter, men å være vedlikehold, som er direkte tillatt uten godkjenning av nasjonalparkstyret. Solventilatoren ble montert sist vinter (2022/23) for å unngå råteskader på grunn av fuktighet som kondenserer innvendig jf. bilder i søknad.

Bilde fra 2023.

Rystuggu/Kantstoggo etter montering av solventilator.

Endringere i klima medfører at snøen legger seg som et hardt skarelag og hindrer vinden i å fjerne snøen rundt hytta. Det gjør at lufta ikke lenger blåser opp gjennom tørrmuren, noe som gjør at det til tider blir svært fuktig inne i hytta. Det er størst fuktproblem på den mørkeste

delen av året, med korte dager. Høy luftfuktighet og temperaturfall gir kondens på kalde steder med lite utskifting av luft.

Solventilator er montert flatt på gavlvegg mot sørøst. Størrelsen på solventilatoren er 70 cm x 200 cm og valgt etter dialog med leverandøren. Det er et solpanel i ventilatoren som driver en vifte. Luft varmes opp i vertikale kanaler og føres inn i bygget ved hjelp av viften. Best funksjon får man når ventilatoren monteres stående. Det gir også best sirkulasjon av luft når vifta monteres lavt. Disse forholdene ligger til grunn for plassering av solventilator.

Oppvarmet luft fra solventilator gir mer luftbevegelse i hytta, og fuktigheten føres ut gjennom vedovn/pipe. Det forebygger råteskader og ivaretar bygget.

Beliggenhet, verneforskrift og forvaltningsplan

Rystuggu markert med gult – Høgfjellet.

Rystuggu markert med rød prikk i sone A

Tiltaket er søknadspliktig etter [verneforskriften § 3](#), punkt 1.3 e – ombygging og midre tilbygg til bygninger, siden solventilator endrer bygningens karakter (fasade). Solventilator vurderes ikke som vedlikehold av bygning som er direkte tillatt i verneforskriften jf. § 3, punkt 1.2 a).

Vedlikehold er nærmere omtalt i forvaltningsplanen for Skarvan og Roltdalen (kap. 3.5):

Vedlikeholde bygninger i samsvar med tradisjonell byggeskikk. Med vedlikehold menes med jevne mellomrom behov for å foreta utskiftinger på grunn av slitasje, vær og vind og andre påførte skader. Vedlikeholdet skal ikke føre til endring i byggets størrelse eller fasade. At vedlikeholdet skal være i tradisjonell byggeskikk vil si at materialvalg, vinduer, piper, fargesetting etc. følger det som er tradisjonen for området.

På [nasjonalparkstyrets nettsiden](#) beskrives søknadsplikten nærmere. Der har det framgått at alle utvendig endringer er søknadspliktige, og at vedlikehold som ikke endrer fasade kan gjøres uten tillatelse fra vernemyndigheten. Nylig ble den «ikke uttømmende listen» over ulike søknadspliktige tiltak på nettsiden, oppdatert med en presisering av at solceller og solventilatorer er søknadspliktige, for å klargjøre dette enda tydeligere.

Om bygningen

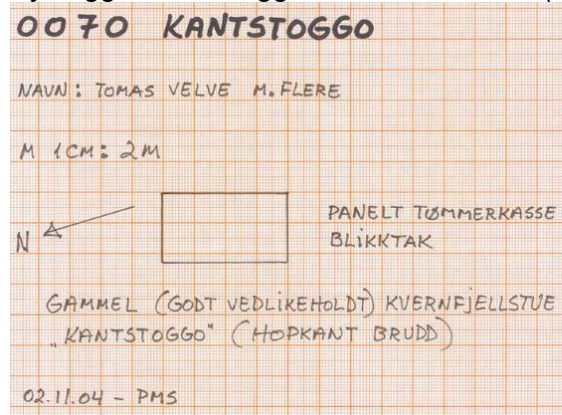
I nasjonalparkstyrets register over bygninger omtales kvern fjellstua som «Kantstoggo», men på norgeskart brukes «Rystuggu». I Kulturminnesøk omtales Øster Rystuggu (hustuft 224788-20). Ut fra beskrivelse og størrelse antar vi at Øster Rystuggu omtaler bygningen til Velve:

Øster Rystuggu, felstuggu orientert NV-SØ, med som er avskåret i SØ av hytte fra 1937 som er bygget delvis på felstuggu. Synlig lengde 7,3 m, bredden er 4,6 m. Tørrmur i V-enden høyde opp mot 1,80 m, men nokså utrust i S-vegg. Esse i SV-hjørnet,

I nasjonalparkstyret sitt register (2004) framgår følgende opplysninger:

Rystuggu / Kantstoggo vendt mot sørøst (2004)

Anslått til ca 8 m lengde og 4,3 m bredde.

Foreløpig vurdering

Montering av solventilator er et søknadspliktig tiltak. Solventilatoren endrer den ytre fasaden til kvern fjellstua som ligger i sone A med spesielle bestemmelser for å ivareta kulturminner/kulturmiljø knyttet til kvernsteinsdrift.

Søknad gjør det mulig for forvaltningsmyndigheten å innhente faglige råd og stille nødvendige vilkår av hensyn til verneverdiene før tiltaket blir gjennomført. I dette tilfellet

søkes det om tillatelse i etterkant, siden søker vurderte tiltaket til å være vedlikehold som ikke endret bygningens karakter, som er direkte hjemlet i verneforskriften.

Formålet med tiltaket er å ivareta kvernfjellstua og unngå råteskader som følge av endret inneklime. Montering og valg av solventilator er gjort etter råd fra leverandør, men løsningen er ikke vurdert av kulturminnemyndigheten eller reindriftsforvaltning/reinbeitedistrikt med tanke på alternative løsninger eller evt. påvirkning som tiltaket kan ha for reindrift.

Frist for høringsinnspill er 8. november 2023.

Høringsinnspill sendes til sftlpost@statsforvalteren.no , kopi til lars.slettom@statsforvalteren.no.

Med hilsen

Lars Slettom
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg

1 Svar på forhåndsvarsel Kantstoggo - Høgfjellet.pdf

Mottakere:
Per Ivar Velve

Likelydende brev sendt til:

Trøndelag fylkeskommune

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG

REINDRIFTSAVDELINGEN RØROS

ESSAND REINBEITEDISTRIKT/SAANTI SIJTE

Fylkets hus,

Postboks 2560

Postboks 2600

Postboks 236

7735 STEINKJER

7734 STEINKJER

7361 RØROS

Fra: Buvarp, Brit-Agnes[brit-agnes.buvarp@statsforvalteren.no]

Sendt: 26.10.2023 14:33:32

Til: Slettom, Lars[lars.slettom@statsforvalteren.no]

Kopi: Bjørk,

Svein[svein.bjork@statsforvalteren.no];'saantisijte@gmail.com'[saantisijte@gmail.com];

Tittel: Ingen merknader til solventilator på kvernfjellstue Ingen merknader til montering av solventilator på kvernfjellstue i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark

Viser til søknad om montering av solventilator på kvernfjellstue - Kantstoggo - sone A – Høgfjellet, Skarvan og Roltdalen nasjonalpark, deres ref 2023/9359-0, var ref 2023/11457. [Elements - SFTL \(fylkesmannen.local\)](#)

Vi har ingen merknader til tiltaket fra reindriftsavdelinga.

Med vennlig hilsen

Brit-Agnes Buvarp

Seniorrådgiver

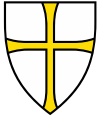
Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staathealtoje

Telefon: 73 19 93 90

E-post: brit-agnes.buvarp@statsforvalteren.no

Web: www.statsforvalteren.no/tl

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Vår dato: 13.11.2023 **Vår referanse:** 202340738-2 **Vår saksbehandler:**
Deres dato: **Deres referanse:** 2023/9359-0 Hauke Haupts

Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - kulturminnefaglig vurdering av søknad om montering av solventilator på kvernfjellstue - Kantstoggo - sone A - Høgfjellet - Per Ivar Velve

Vi viser til mottatt søknad for etablering av solventilator på Kantstoggo i verneområdet, sone A, som omfatter særskilt historisk kvernstein produksjon i Selbu.

Tiltaket berører et regionalt prioritert kulturmiljø:

Selbu	Kvernfjellet og Høgfjellet kvernsteinsbruddmiljø	KULA	Unikt i fylkessammenheng. Kulturminner knyttet til kvernfjellsdriften. Strekker seg fra fjellet øst i Selbu og over mot Meråker. Kvernsteinsbrudd i Store Kvernfjellet og Høgfjellet, med store mengder tufter og enkeltbrudd mv. Området er fredet etter naturmangfoldloven. I kommunen ellers er det flere kulturminner som er knyttet til den store driften.
--------------	---	------	---

<https://www.trondelagfylke.no/globalassets/dokumenter/kulturminner/mangfoldige-trondelag---vedlegg---vedtatt-fylkestinget-i-mote-151221.pdf>

Historisk hyttebebyggelse/kulturminner fra kvernstein produksjon og moderne hytter

En fasadeendring vil ha forskjellige varsomhetsgrader, som knytter seg til objektets konkrete kulturhistoriske verdi og hvor det befinner seg, hvilket kulturmiljø det virker inn på jf. pbl.

§ 29-2. Visuelle kvaliteter

*Ethvert tiltak etter kapittel 20 skal prosjekteres og utføres slik at det etter kommunens skjønn innehar gode visuelle kvaliteter både i seg selv og i forhold til dets funksjon og dets bygde og naturlige omgivelser og plassering. Ved tiltak som knytter seg til et eksisterende byggverks ytre, kan kommunen i vurderingen **legge vekt på hensynet til viktige historiske, arkitektoniske og andre kulturelle verdier.***

Kulturhistorie

Kvernstein produksjon på Kvernfjellet ble lagt ned i 1914, rester av driften står igjen, grunnmur til arbeidshyttene og arbeidshytten Kallarstoggo er bevart. Kantstoggo står på gammel grunnmur og skal være satt opp eller utvidet i 1937.

Sør-Trøndelag fylkeskommune gjennomførte kulturminne registreringer og undersøkelser i 2009.

Kantstoggo vurderes som kulturminne fra kvernsteinperioden. Det historiske bygget står svært eksponert i det regionalt prioriterte kulturmiljøet.

En fasadeendring på en liten gavlfasade med et så stort speilende element er svært uheldig og et tydelig fremmedelement i den historiske fasaden.

Spørsmålet som drøftes i vår vurdering er om dette er et nødvendig tiltak til å bevare dette kulturminnet med hensyn til fare for råtesopp.

Det sies i søknaden at klimaendringer har medført at snøen tetter seg mot grunnmuren og at luftingen under hytten ikke fungerer som den skal.

En bygning bygget/ombygget/utvidet i 1937 er til vanlig konstruert dampdiffusjonsåpen.

Det betyr at luftingen skjer naturlig gjennom trykkforskjell og termisk oppdrift konvektiv ventilasjon.

En moderne hytte kan være bygget med dampsperre og da kan det være relevant å vurdere en mekanisk styrt ventilasjon med oppvarmet luft.

Solventilator som bygningsfysikk tiltak i historiske bygninger

En solventilator medfører økt konveksjon i bygget, dermed risikoen for kuldebroer nederst i dampdiffusjonsåpne historiske bygninger. Dette kan øke kondens og dermed fare for fuktskade, råtesopp.

Systemet er ganske nytt og lite utprøvd.

Funksjonaliteten er svært begrenset i vinter grunnet dagslys mangel.

I prinsippet er det en slags avfukter. Som mekanisk ventilasjons- og oppvarmingssystem en slags liten varmepumpe, basert på solenergi strøm forsyning.

I et temporært brukt bygg et system det sjelden følges opp i lange perioder om systemet fungerer etter hensikten.

Trolig kan systemet ha en positiv virkning på moderne, dampdiffusjonstette konstruksjoner i moderne bygg uten innlagt strøm.

Vi fraråder å bruke slike systemer uten at det er en type driftskontroll med fuktmålinger i freda og bevaringsverdige kulturminner.

Alternativer

Tilstrekkelig naturlig ventilasjon bør fungere til enhver tid i et slikt temporært fritidsbygg.

Det kommer ikke fram i søknaden om dette er vurdert, tiltak, undersøkelser igangsatt? Slike bygningsfysikk problemer er til vanlig en oppgave for en fagperson på dette området.

Risikoen for feil er stor:

<https://www.byggogbevar.no/enok/artikler/dette-maa-du-vite-om-enok-i-trehus>

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Kulturminner

<https://www.byggogbevar.no/enok/artikler/slik-virker-huset-ditt>

<https://www.byggogbevar.no/enok/artikler/verna-bygg-og-energiparing>

Skadebildet bør undersøkes av spesialist for sopp og råte i historiske bygninger, mykologiske prøver analyseres.

Konklusjon

Det er enighet om at dette historiske bygget som kulturminne skal fungere teknisk og at byggskader unngås.

Med hensyn til usikkerheten rundt virkning av tiltaket, uavklart risiko for byggskader, og tiltakets negative påvirkning av det kulturhistoriske landskapsbildet Kantstoggo er del av, **fraråder vi at det gis tillatelse/dispensasjon til å etablere en solventilator i dette tilfellet.**

Vårt faglige råd er å vurdere økt ventilasjonsgrad i det historiske bygget gjennom tradisjonelle tilluftsventiler. Dette som en tilpasning til klimaendringer som ifølge søknaden reduserer nødvendig lufting under gulvet. Dette bør gjøres av en fagperson som har lang erfaring med historiske bygninger og deres særskilte bygningsfysikk. Vi kan også gi konkret faglig råd til eier/forvalter av dette kulturminnet med hensyn til skadebildet og feil i bygningsfysikken.

Vi gjør oppmerksom på at **det berørte kulturminnet ligger i et regionalt prioritert kulturmiljø**. Virkningen vurderes som vesentlig negativ for **opplevelsesverdien**.

Et vedtak i strid med regionale verneinteresser kan føre til at vi vurderer påklaging av vedtaket. Klagen blir i så fall behandlet i fylkesutvalget.

Med vennlig hilsen

Hauke Haupts
Seniorrådgiver/antikvar

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

ST 36/2023 Eventuelt